



Møteinnkalling

Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023

Møtedato: 01.11.2023 kl. 09:30

Møtested: Bispedømmekontoret i Kristiansand

Arkivsak: 19/04402

Mulige forfall meldes snarest til Margot Tangen, MT588@kirken.no.

KRISTIANSAND S, 24.10.2023

Per Gunnar Pedersen
Leder

Margot Tangen
Sekretær

Saksliste

Godkjenning av innkalling og saksliste

56/23 Innkalling og saksliste

3

Godkjenning av protokoll

57/23 Protokoll - Møte i Agder og Telemark bispedømmeråd 04.09.2023

5

Tilsettingssaker

58/23 Tilsetting av kapellan i Arendal prosti med Barbu sokn som tjenestested

6

59/23 Tilsetting av kapellan i Vest-Nedenes prosti med Fjære sokn som tjenestested

7

Saker til behandling

60/23 Økonomirapport pr. 30.09.23

8

61/23 Ung kirke - behov for satsning på unge voksne i domprostiet

13

62/23 Høring tilskuddsforvaltning - uttalelse fra Agder og Telemark bispedømmeråd

18

63/23 Kirkevalget 2023 - Rapport til Agder og Telemark bispedømmeråd

42

64/23 Instruks for Kirkerådet - høring Agder og Telemark bispedømmeråd

57

Referatsaker og orienteringssaker

65/23 Orienteringssaker 01.11.23

63

66/23 Referatsaker 01.11.23

64

**DEN NORSKE KIRKE**

Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023

Møteinnkalling

Agder og Telemark bispedømmeråd

2020 - 2023

Møtedato: 01.11.2023 kl. 09:30-14:00
 Møtested: Bispedømmekontoret i Kristiansand
 Arkivsak: 19/04402

Velkommen til bispedømmerådsmøte på bispedømmekontoret. Møtet starter kl. 09:30 og varer til ca. 14:00. Følgende saker behandles for lukkede dører: 58/23 og 59/23.

Kathrine Tallaksen Skjerdal innleder selve møtet med en liten andakt.

Eventuelt forfall må meldes snarest til Margot Tangen på tlf 90941717 eller e-post MT588@kirken.no. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed fra møtesekretær.

SAKSLISTE		
Godkjenning av innkalling og saksliste		
56/23	19/04402-207	Innkalling og saksliste
Godkjenning av protokoll		
57/23	19/04402-252	Protokoll - Møte i Agder og Telemark bispedømmeråd 04.09.2023 - Unntatt etter offentlighetsloven Offl. § 25 første ledd
Tilsettingssaker		
58/23	23/03076-10	Tilsetting av kapellan i Arendal prosti med Barbu sokn som tjenestested - Unntatt etter offentlighetsloven Offl. § 25 første ledd
59/23	23/03073-11	Tilsetting av kapellan i Vest-Nedenes prosti med Fjære sokn som tjenestested - Unntatt etter offentlighetsloven Offl. § 25 første ledd
Saker til behandling		
60/23	22/03224-17	Økonomirapport pr. 30.09.23
61/23	23/02926-2	Ung kirke - behov for satsning på unge voksne i domprostiet
62/23	23/03309-2	Høring tilskuddsforvaltning - uttalelse fra Agder og Telemark bispedømmeråd

63/23	22/02704-23	Kirkevalget 2023 - Rapport til Agder og Telemark bispedømmeråd
64/23	23/03487-2	Instruks for Kirkerådet - høring Agder og Telemark bispedømmeråd
Referatsaker og orienteringssaker		
65/23	19/04887-100	Orienteringssaker 01.11.23
66/23	19/04887-99	Referatsaker 01.11.23

KRISTIANSAND S, 24.10.2023

Per Gunnar Pedersen
Leder

Aslak Wegge
Stiftsdirektør

Dette punktet på sakslisten er unntatt offentlighet.

Dette punktet på sakslisten er unntatt offentlighet.

Dette punktet på sakslisten er unntatt offentlighet.



DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Aslak Wegge	112	22/03224-17	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
60/23	Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023	01.11.2023

Økonomirapport pr. 30.09.23

Vedlegg:

Agder og Telemark bispedømmeråd regnskap pr. 30.09.2323 - drift

Saksorientering

Regnskapsrapport for Agder og Telemark bispedømmeråd pr. 30.09.23 legges fram for bispedømmerådet til orientering. Regnskapet pr. 30.09.23 viser et merforbruk på drift på kr. 1.863.000 (2,0%)

Budsjettet er laget ut fra tildelt ramme for 2023 – jfr. endelig tildelingsbrev av 16.06.2023.

Merforbruket i regnskapet pr 30.09.2023 er målt mot periodisert budsjett på samme tid. Dette medfører noen avvik som skyldes avvikende periodiseringer mellom regnskap og budsjett.

Årsaken til merforbruket er i hovedsak mindre innsparing på lønn til presteskabet og høyere økning i lønn enn budsjettert. Av dette er kr. 544.000.- merforbukt på lønn knyttet til kostnader for lønnsoppgjør utover budsjettert beløp for perioden 1. mai- 30.sept. Kirkerådet har bekreftet at merkostandene til lønnsoppgjøret vil bli kompensert, dvs at merforbruket som må håndteres på bispedømmenivået vil bli noe mindre, uten at det nå kan eksakt beskrives hvordan dette vil slå ut.

250 Agder og Telemark bispedømmeråd – budsjettgruppe 1

Agder og Telemark	Regnskap	Budsjett	Avvik	Avvik i %	Årsbudsjett
Inntekter	-789	-182	607	-333,5 %	-361
Lønn og godtgjørelser	90 279	87 708	-2 571	-2,9 %	121 413
Andre driftskostnader	7 827	7 928	101	1,3 %	10 991
Sum	97 317	95 454	-1 863	-2,0 %	132 043

250 0000 administrasjon

Agder og Telemark adm.	Regnskap	Budsjett	Avvik	Avvik i %	Årsbudsjett
Inntekter	-408	-27	381	-1411,1 %	-34
Lønn og godtgjørelser	8 697	9 097	400	4,4 %	12 765
Andre driftskostnader	2 686	2 845	159	5,6 %	4 045
Sum	10 975	11 915	940	7,9 %	16 776

250 4000 prester

Agder og Telemark prester	Regnskap	Budsjett	Avvik	Avvik i %	Årsbudsjett
Inntekter	-380	-156	224	-143,6 %	-328
Lønn og godtgjørelser	81 582	78 612	-2 970	-3,8 %	108 648
Andre driftskostnader	5 140	5 083	-57	-1,1 %	6 947
Sum	86 342	83 539	-2 803	-3,4 %	115 267

Administrasjon

Administrasjonsutgiftene er totalt på kr 10 975 000. Totalt er det benyttet kr 940 000 mindre enn budsjettet til administrasjonen. Det er 7,9 % lavere enn budsjettet.

Inntektene er kr 381 000 høyere enn budsjettet. Dette er inntekter for kurs og konferanser som dekker merutgifter på andre driftskostnader.

Regnskapet viser lønnsutgifter som er kr 400 000 lavere enn budsjettet. Hovedgrunnen til avviket er mottatte NAV-refusjoner uten at det er satt inn vikar i sykefraværet.

Det er brukt kr 166 000 mindre enn budsjettet til møter og kurs og kr 100 000 mer enn budsjettet til kjøp av andre tjenester. Ellers er det små avvik på de andre driftskostnadene.

Prestetjenesten

Regnskapet for prestatjenesten er på kr 86 342 000. Det er kr 2 803 000 (3,4 %) høyere enn budsjettet. Refusjon for ABV (arbeidsveiledning) og fakturering for begravelser og vielser er kr 215 000 høyere enn budsjettet.

Lønnsoppgjøret ble høyere enn budsjettet, og den ekstra tildelingen i juni dekket ikke hele økningen. Merkostnadene til lønnsoppgjøret i perioden er av FØ (Felles økonomienhet) beregnet til kr. 544.000.- Dette beløpet er fra Kirkerådet lovet kompensert gjennom en ny tildeling, sammen med justert beløp for lønnsoppgjørets virkning resten av året.

I budsjettet er det lagt inn en innsparing i lønnskostnader. Innsparingen har ikke vært like høy som budsjettet. Dette har ført til at lønnsutgiftene til prestene er kr 2 970 000 (3,8 %) høyere enn budsjettet ved utgangen av september.

De samlede andre driftsutgiftene har mindre avvik fra budsjettet.

Tilskudd

Det er utbetalt 31 540 000 i tilskudd til trosopplæring.

I tilskudd til diakoni, undervisning og kirkemusikk er det betalt ut kr 16 570 000.

Det gjenstår til sammen kr 1 267 000 av ubetalte tilskudd for 2023. Av dette er i overkant av 1 mill midler til etterbetaling av prisjustering av tilskudd. Dette blir utbetalt i løpet av oktober.

Det forventes at alle tilskuddsmidlene er utbetalt i løpet av året.

250 Tilskudd - budsjettgruppe 2

Agder og Telemark tilskudd	Regnskap	Budsjett	Avvik	Avvik i %	Årsbudsjett
Trosopplæring	31 540	31 733	193	0,6 %	32 410
Diakoni/underv. og kirkemu	16 570	16 612	42	0,3 %	16 967
Sum	48 110	48 345	235	0,5 %	49 377

Disponible midler

Agder og Telemark bispedømmeråd har et akkumulert mindreforbruk fra tidligere år på drift på kr 4 861 000.

Det opparbeidede mindreforbruket er bokført i balansen som egenkapital og er ikke disponert i innværende års budsjett.

Kirkerådet har i KR-sak 52/21 vedtatt en begrensning i bispedømmerådernes akkumulerte mindreforbruk, tilsvarende 3 % av siste års tildeling. Ordningen med en øvre grense for akkumulert mindreforbruk på 3 % av tildelingen trer fullt ut i kraft fra regnskapsåret 2023.

For Agder og Telemark bispedømmeråd tilsvarer denne 3 %-regelen kr 5 363 000 i 2023.

Akkumulert mindreforbruk fordeler seg slik:

Gruppe 1 – Drift	kr 4 861 000
Gruppe 2 – Tilskudd	kr 0

Prognose

Driften har et samlet merforbruk på 2,0 % av budsjettet pr 30.09. Dette er en økning på 0,3 % siden rapporteringen pr. 30.06. Kirkerådet har imidlertid bekreftet at de vil kompensere merutgiftene som følge av lønnsoppgjøret. Det gjelder både andel av kostander i denne rapporteringsperioden, og merkostnader de andre månedene som gjenstår i år.

Lønnsutgiftene til administrasjonen ser ut til å følge budsjettet for oktober-desember. Det er heller ikke tegn til vesentlige avvik på driftsutgiftene for administrasjonen. Resultatet for administrasjonen er derfor ventet på bli om lag som pr 30.09.23.

NAV-refusjonen for oktober blir ikke overført før i slutten av måneden. Snittet på NAV-refusjonen for presteskaper har vært kr 385 000 så langt i 2023. Om NAV-refusjonen blir på samme nivå i oktober, blir lønnsutgiftene for prester ca. kr 390 000 høyere enn budsjettet denne måneden.

Driftsutgiftene for presteskaper ligger nært opp til budsjettet etter tredje kvartal. Det er grunn til å tro at driftsutgiftene vil ende opp ganske nært budsjettet. Muligens et lite merforbruk.

Det er grunn til å følge med på lønnskostnadene til prester, og det samlede merforbruket på lønn er i utgangspunktet ventet å øke det siste kvartalet som følge av lønnsoppgjøret. Kirkerådet har, som nevnt tidligere i saksfremlegget, bekreftet at de vil kompensere merutgiftene som følge av lønnsoppgjøret.

Oppsummering

Dersom vi legger til grunn at merkostnadene til lønnsoppgjøret blir kompensert av Kirkerådet, gjennom økt tildeling, synes merforbruket å ha stabilisert seg siste kvartal. Det er økt bevissthet hos prostene på vakansestyling, samt at innfasing av stillinger i faste hjemler er begynt å bli gjennomført. Dersom vi ikke klarer å ta ut effekten ved de grep som er gjort fremover mot nyttår må det vurderes å gjennomføre nedtrekk av stillinger i budsjettet neste år.

Agder og Telemark bispedømme har midler stående på balansen fra tidligere års mindreforbruk. Noe av denne balansen vil måtte benyttes til å dekke merforbruket i 2023.

Neste rapport er årsregnskap pr. 31.12.23

Forslag til vedtak

Bispedømmerådet tar økonomirapport pr. 30.09.23 til orientering

Agder og Telemark bispedømmeråd

Regnskap pr. 30.09.2023 - drift

Driftsrapport	Rekneskap	Budsjett	Avvik	Årsbudsjett
31xx - Salgsinntekt avgiftsfri	-636 051	-125 621	510 430	-287 500
34xx - Tilskudd og gaveinntekter	-29 603	-51 750	-22 148	-69 000
3xxx - Andre inntekter	-123 137	-5 000	118 137	-5 000
Sum inntekter	-788 791	-182 371	606 419	-361 500
46xx - Tilskudd menigheter og fellestråd	0	0	0	0
Sum tilskudd mv	0	0	0	0
500x - Faste stillinger (inkl. feriepenger)	73 530 748	75 455 368	1 924 620	105 165 419
5006 - Beredskap	982 178	1 021 628	39 450	1 376 614
50xx - Tilleggslønn, overtid mm	2 890 543	2 486 333	-404 209	2 858 833
51xx - Midlertidige stillinger, honorarer	7 557 250	372 038	-7 185 212	514 288
53xx - Annen oppgavepliktig godtgjørelse	430 420	318 759	-111 661	428 218
540x - Arbeidsgiveravgift	11 079 867	10 846 326	-233 541	15 161 231
58xx - Refusjon syke- og fødselspenger	-3 794 836		3 794 836	
599x - Refusjon lønnskostnader	-2 580 589	-3 001 250	-420 661	-4 370 000
59xx - Andre personalkostnader	183 387	208 944	25 557	278 600
Sum Lønn og godtgjørelser	90 278 968	87 708 146	-2 570 822	121 413 203
63xx - Leie lokaler, strøm, renhold mm	1 636 809	1 526 247	-110 562	2 035 000
64xx - Leie maskiner, inventar mm	80 392	56 250	-24 142	75 000
65xx - Inventar, datautstyr, programvare mm	109 547	127 503	17 956	170 000
66xx - Vedlikehold bygninger og utstyr	20 235		-20 235	
67xx - Div honorar og flytting	161 831	112 500	-49 331	150 000
6790 - Kjøp av andre fremmede tjenester	767 760	522 994	-244 766	930 500
6797 - Annen bistand	1 010 000	1 010 000		1 427 000
68xx - Kontorrekvisita, trykksaker, annonser	337 219	314 847	-22 372	419 797
68xx - Møter, kurs og seminarer mm	801 700	1 273 491	471 791	1 771 000
69xx - Telefon, porto mv	-64 415	3 753	68 168	5 000
Sum andre driftskostnader (drift og mindre anskaffelser)	4 861 078	4 947 585	86 507	6 983 297
71xx - Reiser	2 916 040	2 970 503	54 463	3 998 000
74xx - Medlemskontingent og gaver	38 916	10 000	-28 916	10 000
77xx - Annen kostnad	10 929		-10 929	
Sum andre driftskostnader (reise, reklame, forsikring mm)	2 965 885	2 980 503	14 618	4 008 000
8xxx - Finansinntekter/kostnader, overføringer mv	0	0	0	0
Sum Finanskostnader og overføringer	0	0	0	0
Sum	97 317 140	95 453 863	-1 863 278	132 043 000



DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Trine H Syvertsen	622	23/02926-2	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
61/23	Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023	01.11.2023

Ung kirke - behov for satsning på unge voksne i domprostiet

Vedlegg:

_23_02926-1 Unge voksne satsing i Kristiansand 1402915_1_1
23.09.19 Protokoll Kristiansand FR sak 21 - 23

Saksorientering

Domprosten har sendt et brev til biskop, bispedømmeråd og Kristiansand kirkelige fellesråd med en oppfordring om å sette i gang et arbeid rettet mot «unge voksne». Brevet ble også referert i forrige bispedømmeråd, med informasjon om at man ville komme tilbake med en sak til rådet.

Bakgrunn for saken er at det pekes på et behov for å nå denne gruppen, som man ikke opplever at man når i ønsket grad gjennom menighetenes eksisterende arbeid. Dette for å skape et livskraftig kristent og gudstjenestefeirende felleskap for denne gruppen. Det vises til vedlagte brev fra domprosten.

Domprost og kirkeverge har hatt møter med samtlige menighetsråd i domprostiet om saken, og alle er positive til at dette blir en prioritert sak fremover.

Det er mange kirkesamfunn som har forsøkt å etablere egne tilbud for denne gruppen i Kristiansand, men det er få som har lyktes godt. De fleste som er i målgruppen antas å være medlemmer av Den norske Kirke, eller vil mer naturlig kunne identifisere seg med denne enn med andre kirkesamfunn.

Å nå unge voksne, enten det er studenter eller andre i startfasen av voksenlivet, harmonerer også godt med bispedømmerådets vedtatte strategi for 2022 – 29 om å utforske nye måter å treffe folk på, samt å styrke ungdomsarbeid.

Kirkelig fellesråd i Kristiansand behandlet samme henvendelse i sitt møte 19.09-23, og de fattet da slikt vedtak;

Vedtak:

- 1) Kristiansand kirkelig fellesråd stiller seg bak initiativet om å etablere et kristent og gudstjenestefeirende fellesskap i domprostiet for unge voksne.
- 2) Kristiansand kirkelig fellesråd ber kirkevergen ta initiativ til at det settes i gang et forarbeid sammen med Agder og Telemark bispedømmeråd.

Stiftsdirektøren støtter domprostens intensjon om å forsøke å få til et mer treffsikkert tilbud til gruppen studenter og unge voksne. Det anbefales derfor at bispedømmerådet, i likhet med fellesrådet, fatter et positivt vedtak med tanke på å starte et forarbeid for nærmere å vurdere hvordan et slikt arbeid kan organiseres og se ut.

Forslag til vedtak

1. Agder og Telemark bispedømmeråd støtter at det settes i gang et arbeid for å etablere et kristent og gudstjenestefeirende fellesskap i domprostiet for unge voksne.
2. Agder og Telemark bispedømmeråd ber administrasjonen om å følge opp dette gjennom dialog og samarbeid med kirkevergen og fellesrådet i tråd med vedtak i fellesrådet.

Domprosten i Kristiansand

14.august 2023

Til

Biskopen i Agder og Telemark

Agder og Telemark bispedømmeråd

Kristiansand kirkelige fellesråd

Ung kirke – behov for en satsning på unge voksne

Den norske kirke har et livskraftig arbeid som drives samvittighetsfullt av ansatte og frivillige i alle de lokale menighetene i Kristiansand. Gjennom dette arbeidet får en stor del av befolkningen et godt kirkelig tilbud.

Det er likevel en stor gruppe vi ikke treffer godt nok. Det er gruppen «unge voksne». Med betegnelsen «unge voksne» tenker jeg ikke primært på en aldergruppe (gjerne 18-30)-, men mer en betegnelse på livsfasen fra fullført obligatorisk skolegang og til mange er i etablerte familierelasjoner. Mange av disse unge er under utdanning, men en del er også i arbeid. De er både kommunens faste innbyggere og studenter på universitet og andre utdanningsinstitusjoner. Universitet i Agder med campus Kristiansand og campus Grimstad har alene 11.000 studenter.

Mange av disse søker et kristent felleskap, men finner i svært liten grad sin plass hos oss. I dag er det noen få og heller små felleskap for denne gruppen i våre menigheter. I domkirken er det gudstjenester en gang i måneden og det planlegges nå et treffsted kalt «Mat og prat» med tilsvarende rytme mellom disse. Dette tilbudet har så langt ikke samlet mange. Og det er relativt lite ressurser satt av.

På dette feltet er deler av det frikirkelige miljøet lengre fremme enn oss. Vi kan ikke la dette være unnskyldning for ikke å gjøre noe selv. Det er tusenvis av våre egne medlemmer dette angår. Derfor er det både for de unges egen skyld og for Den norske kirke del viktig at det i vår landsdel legges bedre til rette for unge voksne. Vi er på høy tid å bygge et livskraftig miljø for unge voksne der det bygges et felleskap som oppleves relevant og som har en profil som bygger tilhørighet til Den norske kirke.

Det har i vel et års tid vært en pågående samtale med prester og andre ansatte om dette i byen. Prost og kirkeverge har også på en runde til alle menighetsråd drøftet dette med de folkevalgte i hvert sokn. Et entydig signal fra menighetene er at dette er et meget viktig arbeid som vi ikke klarer på en god nok måte som enkeltmenigheter. Det må samarbeid til med en egen satsning som har de nødvendige ressurser.

Jeg mener det er helt nødvendig og på høy tid at vi i Den norske kirke gjør det andre store byer har gjort, å starte et arbeid med å etablere en «Ung kirke» med nødvendige ressurser for å skape et livskraftig kristent og gudstjenestefeirende felleskap for denne gruppen.

For å lykkes mener jeg at menighetene, Agder og Telemark bispedømmeråd og Kristiansand kirkelige fellesråd må gå sammen og legge til rette for en Ung kirke i byen. Vi har flere andre byer i landet vi kan hente inspirasjon og lærdom fra om hvordan dette kan gjøres og hva som kreves. Jeg mener selv at St. Jakob kirke i Bergen med deres profil, er særlig interessant.

Jeg vil be Agder og Telemark bispedømmeråd og Kristiansand kirkelige fellesråd om å ta initiativ til et forarbeid med mål å gjøre nødvendige vedtak om dette. Jeg har stor tro på at en slik «Ung kirke» vil kunne bety en vitalisering for kirkens arbeid i Kristiansand med gode ringvirkninger til resten av bispedømmet.

Med vennlig hilsen

Freddy Berg

Domprost i Kristiansand

SAK 21/23	Ung kirke – initiativ til satsning på unge voksne i domprostiet	
Møte 19.09.2023 Kristiansand kirkelige fellesråd	Saksbehandler: Andreas Andersen	Arkiv: 12.2

Vedlegg: Brev fra domprosten i Kristiansand

Bakgrunn

Fellesrådet har mottatt et brev fra domprosten der det pekes på behovet for en målrettet satsing på unge voksne i Kristiansand. Dette er en målgruppe som vi i liten grad når gjennom dagens tilbud, selv om det finnes enkelte tilbud og arrangementer. Målgruppen «unge voksne» utgjør et stort antall mennesker, og mange av disse har vi grunn til å anta at ønsker et kristent fellesskap i rammen av Dnk. Selv om denne aldergruppen har mange gode tilbud å velge mellom i andre kirkesamfunn bør det være en prioritert oppgave å gi et tilbud i rammen av Dnk, både fordi Dnk har som strategi å være «mer for fler», og for å bygge tilhørighet og identitet for denne generasjonen.

I brevet fra domprosten tas det til orde for å etablere en «Ung kirke» slik Dnk har gjort i enkelte storbyer, og gjennom det skape et «livskraftig kristent og gudstjenestefeirende fellesskap» for målgruppen.

Temaet har vært drøftet blant prestene og i møtene med menighetsrådene som prost og kirkeverge har gjennomført det siste året. Det er stor grad av tilslutning til disse tankene blant menighetsrådene. Tilbakemeldingene bekrefter at en slik satsing vil kunne ha stor verdi for Dnk i Kristiansand, og at det også kan gi positive effekter for den lokale menighet selv om de for en tid støtter opp om et arbeid på et annet sted. Det er grunn til å tro at det på kort sikt kan gi inspirasjon og engasjement lokalt, og på lengre sikt virke rekrutterende til de soknet når de unge voksne etter etablerer seg og søker til kirkefellesskapet på sitt hjemsted. Noen har imidlertid meldt tilbake bekymring for at et slikt initiativ kan

tappe lokalmenigheten for ressurser, og noen mener det ikke bare er positivt at denne målgruppen trekker mot sentrum.

En slik satsing forutsetter grundig forarbeid, forankring i prostiet, samarbeid mellom menighetene, bispedømmerådet og andre aktører og menneskelige og økonomiske ressurser. Brevet fra domprosten er sendt likelydende til biskop og bispedømmeråd med oppfordring om å ta initiativ til å sette i gang et forarbeid.

Kirkevergen støtter initiativet, og foreslår gjennom denne saken at fellesrådet forankrer satsingen i sin handlingsplan, og følger domprostens oppfordring om å ta initiativ til at det settes i gang et forarbeid.

Forslag til vedtak:

- 1) *Kristiansand kirkelig fellesråd stiller seg bak initiativet om å etablere et kristent og gudstjenestefeirende fellesskap i domprostiet for unge voksne i alderen 18-30 år.*
- 2) *Kristiansand kirkelig fellesråd ber kirkevergen ta initiativ til at det settes i gang et forarbeid sammen med Agder og Telemark bispedømmeråd.*

Vedtak:

- 1) *Kristiansand kirkelig fellesråd stiller seg bak initiativet om å etablere et kristent og gudstjenestefeirende fellesskap i domprostiet for unge voksne.*
- 2) *Kristiansand kirkelig fellesråd ber kirkevergen ta initiativ til at det settes i gang et forarbeid sammen med Agder og Telemark bispedømmeråd.*

(Enstemmig)



DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Aslak Wegge	130	23/03309-2	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
62/23	Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023	01.11.2023

Høring tilskuddsforvaltning - uttalelse fra Agder og Telemark bispedømmeråd

Vedlegg:

Høring om tilskuddsforvaltning i Den norske kirke
Rapport fra utvalg for tilskuddsforvaltning

Saksorientering

Kirkemøtet vedtok i 2019: «Kirkemøtet ber Kirkerådet gjennomgå ordningene for tilskudd til diakoni, undervisning, kirkemusikk og tilskudd til trosopplæring i tilskuddsgruppe 1B, med sikte på vedtak om samordning av regelverk og tildelingskriterier på Kirkemøtet i 2021.»

Tilskuddene det nå er snakk om ligger i dag i budsjettgruppe 2. Tilskudd til trosopplæring, diakoni, undervisning og kirkemusikk utgjør samlet i Agder og Telemark bispedømme ca kr. 49 mill pr. år.

Dagens fordeling av midlene til henholdsvis trosopplæring og diakoni/undervisning /kirkemusikk i Agder og Telemark bispedømme finner dere på disse linkene:

<https://www.kirken.no/nb-NO/bispedommer/agder/tema/tilskuddsordninger/tilskudd%20trosoppl%C3%A6ring/>

<https://www.kirken.no/nb-NO/bispedommer/agder/tema/tilskuddsordninger/diakoni%20undervisning%20og%20kirkemusikk/>

Våren 2023 ble det nedsatt et utvalg som skulle se på tilskuddsforvaltningen. Utvalget skulle blant annet foreslå tiltak for mer lik praksis, administrativ forenkling og oppfølging av flere Kirkemøtevedtak som har sammenheng med tilskuddsforvaltningen

Kirkerådet behandlet utvalgets rapport i KR 67/23 og vedtok å sende rapporten på høring. Høringsfristen er satt til 13. desember. Saken legges frem i dette bispedømmerådsmøtet da tidsrammen for møtet i desember er mer begrenset. Etter denne høringen er planen at Kirkemøtet 2024 skal behandle sak om tilskuddsforvaltningen.

Høringen

Høringen tar utgangspunkt i rapport som er utarbeidet på bakgrunn av et gitt mandat;

- Foreslå prinsipper og tiltak som gir enhetlig praksis mellom bispedømmene i forvaltning av tilskudd fra budsjettgruppe 2, herunder utarbeide forslag til felles policy for tilskuddsforvaltning i rDnk. Sentralt i arbeidet skal være roller, ansvar, forenkling og effekt av midlene.
- Vurdere hvordan man kan få størst mulig effekt av midlene som deles ut og hvilke kriterier som da må ligge til grunn.
- Vurdere om det eventuelt skal finnes unntak fra en lik praksis, og i tilfelle hvilke.
- Vurdere hvordan det kan skapes best mulig sammenheng mellom Kirkemøtets kvalifikasjonskrav, Dnks rekrutteringsstrategi og tilskudd til stillinger som omfattes av kvalifikasjonskravene.

Rapporten ender opp med å presentere to alternative modeller som man ønsker tilbakemelding på. Dette er **Aktivitetsmodellen** og **Stillingsmodellen**.

Aktivitetsmodellen beskrives slik i rapporten;

Aktivitetsmodellen bygger på dagens praksis for trosopplæringstilskudd. Den underliggende logikken i modellen er at tilskuddsgiver gjennom plan og rapportering fra tilskuddsmottaker sikrer at tilskuddet brukes til de riktige aktivitetene, og at det øvrige er opp til tilskuddsmottaker. Siden virksomhetsansvaret ligger hos det enkelte menighetsråd, må menighetsrådet i denne modellen opprette plan for aktiviteter for at fellesrådet skal få utbetalt tilskudd. Planen godkjennes av bispedømmeråd eller biskop. Etter hvert kalenderår rapporterer menighetsrådet på de gjennomførte aktivitetene målt opp mot plan, og det gjennomføres en samtale mellom bispedømmeråd og menighetsråd eller fellesråd om bruk av tilskuddet. Bispedømmerådet kan øke eller redusere tilskuddet slik bispedømmerådet i dag vurderer fordeling av presteressurser i bispedømmet. Dersom Kirkemøtet gjør vedtak om tilskuddsforvaltning i 2024 med innføring fra 1.1.2025, vil rapportering på tilskudd skje i starten av 2026 og justeringer i tilskuddet først kunne skje fra 1.1.2027. Bispedømmerådet må behandle denne saken tidlig nok i 2026 slik at fellesrådene får forutsigbarhet.

Økonomisk vil aktivitetsmodellen kunne innføres innenfor dagens økonomiske rammer for tilskudd.

Stillingsmodellen beskrives slik i rapporten;

Stillingsmodellen bygger på dagens praksis for tilskudd til kateket- og diakonstillinger, ved at bispedømmerådets rolle er å avgjøre hvor det skal gis tilskudd til stillinger. For diakonstillinger avhenger bispedømmerådets vurdering av at fellesrådet stiller med 50 % finansiering. Den underliggende logikken i modellen er at tilskuddet sikrer kvalifiserte medarbeidere i lokalkirken og at aktiviteten er opp til lokalkirken. Som i dag er det fellesrådets rolle i denne modellen å legge arbeidsplaner for sine ansatte, og menighetsrådets rolle å vedta planer for aktiviteter som medarbeiderne tar del i. På denne måten overlater modellen bruken av stillingsressurser til lokalkirken. Kirkerådet utarbeider rutiner som sikrer at midlene er brukt etter formålet. For å sikre dette, gjøres bruk av «Kirka vår – samlet plan for arbeidet i soknet» obligatorisk for tilskuddsmottakerne: Menighetsrådene må vedta en samlet plan som godkjennes av bispedømmeråd eller biskop for at fellesrådet skal motta tilskudd. Modellen vil sikre at rettssubjektet mer konsekvent dekker fullt ut utgiftene til stillingene.

Hva angår økonomi tyder alt på at stillingsmodellen med dagens budsjettamme vil føre til en reduksjon i antallet diakon- og katekestillinger gitt at budsjettammene er de samme som i dag.

Disse to modellene er ytterligere utførlig beskrevet i dokumentet vedlagt.

I tillegg nevnes også to andre modeller i rapporten; **Kontrollmodellen** og **Frihetsmodellen**. Begge disse modellene er kort beskrevet i rapporten, men begge er forkastet av utvalget som har utarbeidet rapporten. Når disse modellene likevel er nevnt finner stiftsdirektøren det riktig også å kommentere en av disse; **Frihetsmodellen**.

Frihetsmodellen beskrives slik i rapporten;

Det er også mulig å tenke seg en modell som kun innebærer overføring av en ramme til hvert fellestråd, med minimal oppfølging utover regnskapsrapport. Dette kan ligne praksis i mange kommuner, hvor kommunen i liten grad krever rapporter om hvordan fellestrådet har brukt tilskuddet fra kommunen

Stiftsdirektørs vurdering er at denne modellen burde vært med videre. Den ville lettet byråkratiet på «begge sider» betraktelig. Samtidig er det grunn til å tro at menighetene som mottok tilskudd til et gitt felt ville være samvittighetsfulle og bruke midlene i tråd med dette. En slik modell ville basere seg på en stor grad av tillit mellom bispedømmeråd og menighetsråd/fellestråd. En slik modell med stor grad av tillit ville ansvarliggjøre menighetene som tross alt sitter nærmest der pengene skal benyttes,, og således bør ha god kunnskap om hvordan dette best kan skje. Flere fellestråd/menigheter mottar ulike tilskudd fra kommunene på denne måten i dag.. Stiftsdirektøren vil derfor foreslå at man i høringssvaret ikke slipper denne modellen.

Svar på spørsmålene i høringen

Høringssvaret er forutsatt avgitt i et elektronisk skjema. Høringsspørsmålene som det bes om svar på i det digitale nettbaserte skjemaet gjengis her nedenfor, med forslag til svar på det enkelte punkt i kursiv. Dette må fylles inn på nett i etterkant.

1. **Kapittel 2 i rapporten presenterer statens rammer for tilskuddsforvaltningen i Den norske kirke. Har høringsinstansen kommentarer til dette kapitlet?**
Ingen kommentar
2. **Kapittel 3 i rapporten presenterer dagens tilskuddsforvaltning i korte trekk. Har høringsinstansen kommentarer til dette kapitlet?**
Ingen kommentar
3. **Kapittel 4 i rapporten presenterer internrevisor i rettssubjektet Den norske kirke sin vurdering av dagens tilskuddsforvaltning. Har høringsinstansen kommentarer til dette kapitlet?**
Fint beskrevet, gir god forklaring
4. **Kapittel 5 beskriver tilgrensende problemstillinger til tilskuddsforvaltningen i Den norske kirke. Har høringsinstansen kommentarer til dette kapitlet?**
Ingen kommentar
5. **Kapittel 6 beskriver modellene som utvalget vurderer som aktuelle: aktivitetsmodellen og stillingsmodellen. Hvilken av de to modellene mener høringsinstansen er å foretrekke?**
aktivitetsmodellen
6. **Har høringsinstansen kommentarer til utvalgets utforming av aktivitetsmodellen?**
Aktivitetsmodellen måler menighetens aktivitet på feltet det gis tilskudd til. Det bør ikke legges opp til en for rigid rapportering og kontroll. Viktig med forutsigbare satser for tilskudd.
7. **Har høringsinstansen kommentarer til det som utvalget har pekt på som konsekvenser av aktivitetsmodellen?**
 - *Når man går bort fra tilskudd knyttet til stillinger vil det kunne resultere i at det i mindre grad tilsettes diakoner og kateketer. Samtidig ser vi at flere menigheter, også der hvor det ikke gis tilskudd, velger å tilsette for eksempel diakoner på innsamlede midler. Altså; menigheten opplever det som viktig med kompetanse/ansatte på feltet selv om det ikke er krav til dette.*

- *Aktivitetsmodellen vil kunne lettere sørge for at oppgavene blir gjennomført også dersom man sliter med rekruttering ved at noe for eksempel gjøres av frivillige.*

8. Har høringsinstansen kommentarer til utvalgets utforming av stillingsmodellen?

- *Muligheten for å sikre «riktig» kompetanse er større ved valg av stillingsmodellen. Samtidig vil en rapportering på stillinger ikke si noe om aktiviteten. Ved valg av stillingsmodell må det ikke garanteres for et 1:1 forhold for lønn, det bør være en øvre grense slik at man ikke overskrider med kostnader fordi det ikke rammer menighetens egen økonomi dersom alt kommer som tilskudd.*
- *Utvalget har anbefalt at det settes en nedre grense på 50% stillinger. Vår anbefaling er at det ikke bør være noen absolutt grense for stillingsstørrelser. Dette vil vanskelig kunne la seg gjennomføre i mindre fellesråd. Geografi gjør det også uhensiktsmessig mange steder å skulle basere seg på felles stillinger på tvers av fellesråd. Da vil mye av arbeidstiden gå bort i kjøring.*

9. Har høringsinstansen kommentarer til det som utvalget har pekt på som konsekvenser av stillingsmodellen?

Det er krevende å skulle legge opp til en fullfinansiering slik som det her er skissert. Dagens rammer tillater ikke nødvendigvis dette i alle bispedømmer. Da vil det måtte bli kutt i antallet stillinger med tilskudd, gitt at ikke rammene økes tilstrekkelig fra nasjonalt nivå til bispedømmene.

10. Kapittel 6 beskriver videre modelluavhengige elementer. Utvalget foreslår at «Kirka vår – samlet plan for arbeidet i soknet» brukes som verktøy for plan og rapportering på tilskudd. Har høringsinstansen kommentarer til dette forslaget?

Det er viktig at all planlegging og rapportering kan skje på ett sted. Alle menigheter lager en årsrapport med tilhørende regnskap. «Kirka vår» kan godt være dette verktøyet.

11. Blant modelluavhengige elementer foreslås også at bispedømmerådet gjennomfører årlig samtale med fellesrådet om bruken av tilskuddet. Har høringsinstansen kommentarer til dette forslaget?

Det forutsettes da at «med bispedømmerådet» også kan være en rådgiver, en prost el, og at det ikke er snakk om det valgte rådet, eller ledelsen på kontoret. Med 42 fellesråd må slik dialog fordeles på flere personer/nivåer for å være realistisk gjennomførbart. Dialog bør også kunne være i form av en digital samtale – skriftlig eller muntlig alt etter hva som virker hensiktsmessig i det enkelte tilfellet. Formen bør ikke være detaljstyrt. Her bør bispedømmene selv kunne gjøre strategiske valg i forhold til format på gjennomføring av oppfølging.

12. Blant modelluavhengige elementer foreslår utvalget en modell hvor alt mindreforbruk samles, og hvor bispedømmerådene får beregnet hver sin pott til strategiske satsinger. Dette for å sikre at bispedømmerådene ved inngangen til hvert år vet hvor mye strategiske midler de har til rådighet. Har høringsinstansen kommentarer til dette forslaget?

Forslaget støttes.

13. Utvalget foreslår videre at fellesrådenes rapporteringsfrist er 30. april, og at tilskuddet reduseres med 20 % for hver påbegynt måned etter dette. Har høringsinstansen kommentarer til dette forslaget?

Det vurderes som usikkert hvorvidt slik straff vil være hensiktsmessig. Ofte er det en bakenforliggende årsak til at rapport ikke har blitt sendt inn – ikke vond vilje. Det bør uansett være en fase hvor man forsøker å «hjelpes» før slik «straff» inntreffer.

14. Har høringsinstansen innspill til hvordan tilskuddsforvaltningen kan stimulere til samarbeid mellom fellelråd?

15. Har høringsinstansen andre kommentarer til rapporten?

- *Frihetsmodellen kunne med fordel vært drøftet videre.*
- *Uavhengig av valg av modell må det legges opp til mindre rapportering og kontroll. Vi er samme kirke – og vi må ha tillit til hverandre. Det bør vurderes nødvendigheten av omfanget av punktene som skisseres under hver modell, og under «modelluavhengige punkter». For stort regelverk kan skape unødig byråkrati. Uavhengig av valg av modell bør regelverket være mer overordnet og ikke så strategisk begrensende som det legges opp til her.*
- *Det er en fare med gjennomgående lik modell/satser i hele landet at bispedømmerådets mulighet for å være et «strategisk organ» svekkes.*
- *Uansett må valg av modell ikke påføre bispedømmerådene økonomiske forpliktelser utover det som faktisk blir stilt til rådighet gjennom tildelt ramme fra Kirkerådet.*

Oppsummering

Ved gjennomgang av høringen blant de på kontoret som jobber med dagens tilskuddsordninger kommer det frem at de foretrekker «Aktivitetsmodellen».

Stiftsdirektør er enig i at blant de to modellene som løftes fram er «Aktivitetsmodellen» å foretrekke. Samtidig mener stiftsdirektør at det bør påpekes at «Frihetsmodellen» som utvalget har forkastet også burde vært vurdert nærmere. Det er en modell som i størst mulig grad hadde fjernet byråkrati, og basert seg på den tilliten som ligger i det å være én kirke.

Forslag til vedtak

1. Agder og Telemark bispedømmeråd mener at «Frihetsmodellen» burde vært grundigere vurdert. Dette er en modell som kunne muliggjort er ønske om minst byråkrati i forbindelse med tilskuddsforvaltningen. I så måte er dette foretrukket modell.
2. Sekundært mener Agder og Telemark bispedømmeråd at «Aktivitetsmodellen» er å foretrekke. Samtidig må man passe på at ikke modellen blir så rigid utformet at opplegget rundt rapportering blir for arbeidskrevende. Vi er én kirke og vi må ha tillit til hverandre.
3. Agder og Telemark bispedømmeråd slutter seg for øvrig til forslag til svar på de enkelte høringspunktene slik det fremkommer av gjennomgangen i saksfremlegget.



DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet

Alle kirkelige fellesråd
Alle bispedømmeråd
Alle biskoper
Hovedorganisasjonen KA
Det Norske Diakonforbund
KUFO Borg
Creo

Dato: 22.09.2023

Vår ref: 23/02443-2

Deres ref:

Høring om tilskuddsforvaltning i Den norske kirke

I Den norske kirke gis tilskudd til diakoni, undervisning, kirkemusikk og trosopplæring. Tilskuddene kommer fra statstilskuddet til rettssubjektet Den norske kirke og fordeles videre til lokalkirken via bispedømmerådene. I 2023 er disse tilskuddene på totalt 541 millioner kroner. Kirkemøtet vedtok i 2019: «Kirkemøtet ber Kirkerådet gjennomgå ordningene for tilskudd til diakoni, undervisning, kirkemusikk og tilskudd til trosopplæring i tilskuddsgruppe 1B, med sikte på vedtak om samordning av regelverk og tildelingskriterier på Kirkemøtet i 2021.»

Våren 2023 ble det nedsatt et utvalg som skulle se på tilskuddsforvaltningen. Utvalget skulle blant annet foreslå tiltak for mer lik praksis, administrativ forenkling og oppfølging av flere Kirkemøtevedtak som har sammenheng med tilskuddsforvaltningen. Utvalget bestod av:

- Knut Are Hole, økonomisjef i KA, oppnevnt av Norges Kirkevergelag
- Johannes Sørhaug, kirkesjef i Skien, oppnevnt av Norges Kirkevergelag
- Ole Christian Erikstad, stiftsdirektør i Sør-Hålogaland bispedømme
- Håkon Leinonen, økonomimedarbeider i Felles Økonomiteam i rettssubjektet Den norske kirke
- Øyvind Berntsen, økonomisjef i Kirkerådet
- Jan Christian Kielland, avdelingsdirektør for kirkefag og økumenikk i Kirkerådet

Kirkerådet behandlet utvalgets rapport i KR 67/23 og vedtok å sende rapporten på høring. Etter denne høringen er planen at Kirkemøtet 2024 skal behandle sak om tilskuddsforvaltningen.

Høringsfrist er onsdag 13. desember 2023. Hørings svar registreres her: <https://forms.office.com/e/bshk4N2RAu> Ved å følge lenken ser man alle spørsmålene som stilles i høringen.

Høringen er åpen for alle, og alle hørings svar er velkommen. Bispedømmeråd og kirkelige fellesråd, som er avsender og mottaker av tilskuddene, er særlig viktige høringsinstanser. Høringsuttalelser er offentlige etter offentleglova og vil bli publisert på kirken.no.

Med vennlig hilsen

Ingrid Vad Nilsen
Direktør

Jan Christian Kielland
Avdelingsdirektør for kirkefag og økumenikk

Postadresse:
Postboks 799 Sentrum
0106 OSLO

E-post: post.kirkeradet@kirken.no
Web: www.kirken.no
Org.nr.: 818 066 872

Telefon: +47 23081200
Telefaks:

Saksbehandler
Jan Christian Kielland

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Vedlegg:
Rapport fra utvalg for tilskuddsforvaltning

,

Rapport fra utvalg for tilskuddsforvaltning

1. Mandat:

1. Foreslå prinsipper og tiltak som gir enhetlig praksis mellom bispedømmene i forvaltning av tilskudd fra budsjettgruppe 2, herunder utarbeide forslag til felles policy for tilskuddsforvaltning i rDnk. Sentralt i arbeidet skal være roller, ansvar, forenkling og effekt av midlene.
2. Vurdere hvordan man kan få størst mulig effekt av midlene som deles ut og hvilke kriterier som da må ligge til grunn.
3. Vurdere om det eventuelt skal finnes unntak fra en lik praksis, og i tilfelle hvilke.
4. Vurdere hvordan det kan skapes best mulig sammenheng mellom Kirkemøtets kvalifikasjonskrav, Dnks rekrutteringsstrategi og tilskudd til stillinger som omfattes av kvalifikasjonskravene.

Utvalgets medlemmer:

- Knut Are Hole, økonomisjef i KA, oppnevnt av Norges Kirkevergelag
- Johannes Sørhaug, kirkesjef i Skien, oppnevnt av Norges Kirkevergelag
- Ole Christian Erikstad, stiftsdirektør i Sør-Hålogaland bispedømme
- Håkon Leinonen, økonomimedarbeider i Felles Økonomiteam i rettssubjektet Den norske kirke
- Øyvind Berntsen, økonomisjef i Kirkerådet
- Jan Christian Kielland, avd.dir kirkefag og økumenikk i Kirkerådet

Utvalget står samlet bak rapporten.

Kirkemøtet

Kirkemøtet vedtok i 2019: «Kirkemøtet ber Kirkerådet gjennomgå ordningene for tilskudd til diakoni, undervisning, kirkemusikk og tilskudd til trosopplæring i tilskuddsgruppe 1B, med sikte på vedtak om samordning av regelverk og tildelingskriterier på Kirkemøtet i 2021.» Denne saken svarer ut dette vedtaket og foreslår utforming av den etterspurte samordningen.

Knyttet til mandatet er også følgende Kirkemøtevedtak særlig relevante:

Kvalifikasjonskrav

Kirkemøtet vedtok i KM 24/21 kvalifikasjonskrav for de kirkelige stillingene diakon, kantor, kateket og prest. Siden ansatte innen undervisningstjenesten, diakoni og kirkemusikk er tilsatt i kirkelig fellesråd, kan tilskudd være et virkemiddel for å stimulere til oppfyllelse av kvalifikasjonskravene. Dersom kirkelige fellesråd får økt tilskudd når tilsatte oppfyller kvalifikasjonskravene, vil dette stimulerer til å oppfylle disse.

Rekruttering

Kirkemøtet vedtok i KM 17/21 blant annet: «Koordinert, tverrfaglig samarbeid om rekruttering utvikles på tvers av nivåer, yrkeskategorier, arbeidsområder og

virksomheter.» Arbeidsområdet tilskuddsforvaltning kan legge til rette for rekruttering ved at det i tilskuddsforvaltningen stimuleres til at tilsatte kan kvalifisere seg for vigsling. Den norske kirke rekrutterer ikke tilstrekkelig antall unge til å studere kirkelig utdanning. Ordninger som sikrer at ansatte kan kvalifisere seg til å bli diakon, kantor eller kateket, kan sikre at Den norske kirke likevel får rekruttert det som på sikt blir fullt ut kvalifiserte medarbeidere.

2. Statens rammer

Historie

Tilskudd til diakonstillinger

I 1985 ble det vedtatt en egen lov om diakontjeneste i Den norske kirke. Loven fastsatte at staten kunne dekke inntil 50 % av lønnen til soknediakoner. Staten etablerte en tilskuddsordning der stat og kommune bidrar med om lag 50 % hver som grunnlag for tilsetting av diakon. Forutsetningen for å få det statlige tilskuddet var at det var forelå trygghet for langsiktig vilje til lokal delfinansiering av 50 % av stillingene, oftest gjennom tilsagn fra kommunen. Statstilskuddet ble inntil 1997 utbetalt til kommunene, men fra 1997 ble tilskuddet gitt til lokal arbeidsgiver, dvs kirkelig fellesråd. Den gangen omfattet tilskuddordningen i underkant av 150 stillinger.

Tilskudd til kateketstillinger

I forbindelse med kirke-loven av 1996 bestemte departementet at kateketstillingene skulle overføres til kirkelig fellesråd. Selve overføringen ble gjennomført 1. mars 2001 og omfattet i overkant av 130 stillinger. Det var partenes oppfatning at en forutsetning for overføringen av kateketene i 2001 var at staten skulle dekke fellesrådenes utgifter til lønn, pensjon og arbeidsgiveravgift fullt ut. Dette premisset har vært søkt opprettholdt fra statens side ved at tilskuddsposten ble regulert i tråd med statens anslag for lønns- og prisvekst.

Dagens rammer fra staten

Staten uttrykker i tildelingsbrev til Den norske kirke forventninger til forvaltning av tilskudd som kommer fra det statlige tilskuddet.

For 2022 skriver departementet blant annet:

2. Mål og oppfølgingskriterier 2022

Formålet med rammetilskuddet under kap. 880, post 70, er å støtte opp under Den norske kirke som folkekirke i samsvar med Grunnloven § 16. I Prop. S (2020-2021) er det ut fra dette utledet følgende retningsgivende mål for anvendelsen av bevilgningen:

-Den norske kirke skal være en landsdekkende, selvstendig og demokratisk folkekirke.

Prop. 1 S (2021-2022) operasjonaliseres dette på følgende måte:

"Finansieringa av Den norske kyrkja skal leggje til rette for at kyrkja framleis kan vere ei folkekyrkje med ei sterk lokal forankring. Dei som er medlemmar av kyrkja, skal kunne ta del i gudstenester og kyrkjelege handlingar der dei bur. Ei folkekyrkje blir kjenneteikna av at folk sluttar opp om kyrkja, og at ho er synleg i lokalsamfunna, både som trussamfunnog kulturberar. Dette byggjer på at prestetenesta har gode vilkår, og at kyrkjebygga blir haldne i hevd. Det er òg viktig at dei kyrkjelege organa har legitimitet og forankring hos medlemmane. Då er det ein føresetnad at det blir gjennomført demokratiske val både på lokalt, regionalt og nasjonalt plan i kyrkja. Staten si oppgåve er å gi kyrkja høvelege rettslege og økonomiske rammer for arbeidet sitt, slik at kyrkja kan halde fram som ei demokratisk folkekyrkje. Strategiar og tiltak for å nå målet må kyrkja sjølv utforme".

Det vil ligge til Kirkemøtet, eller Kirkerådet etter fullmakt fra Kirkemøtet, å fastsette ytterligere mål for bevilgningen, samt indikatorer som belyser måloppnåelsen. Det samme gjelder for å fastsette strategier og tiltak for å sikre måloppnåelse.

Gjennom siste avsnitt gir staten Den norske kirke ansvar for å fastsette mål og å ha indikatorer som belyser måloppnåelsen. Dette gjelder også for bruken av den delen av statens tilskudd som gis videre som tilskudd til kirkelige fellelråd.

Videre presiserer departementet at «Tilskuddet kan ikke nyttes til å avlaste kommunene for deres lovpålagte utgifter etter trossamfunnsloven §14 annet ledd.»

Retningslinjer for tilskudd

Staten har også fastsatt «RETNINGSLINJER FOR TILSKUDD TIL RETTSSUBJEKTET DEN NORSKE KIRKE –KAP. 88o, POST 70. Fastsatt av Barne- og familiedepartementet 5. februar 2021». I disse skriver departementet blant annet:

«Tilskuddet skal også anvendes til kirkens trosopplæring, diakoni og annen virksomhet som bidrar til å støtte opp under Den norske kirke som folkekirke. Tilskuddet kan ikke benyttes til å avlaste kommunene for deres lovpålagte utgiftsoppgaver etter lov om tros- og livssynssamfunn (trossamfunnsloven) § 14 annet ledd. (...) Dersom Den norske kirke disponerer deler av tilskuddet gjennom å gi økonomisk støtte til andre mottakere, skal Kirkerådet ha utarbeidet egne retningslinjer for dette.»

Trosopplæringsutvalgets rapport

Kirkerådets trosopplæringsutvalg har i sin rapport gitt noen anbefalinger som har tilknytning til tilskuddsforvaltningen:

- *Plan og rapportering*
 - *Sammenhengen mellom plan og rapportering bør styrkes, være både kvalitativt og kvantitativt orientert og i større grad ses på som strategiske verktøy for evaluering og utviklingsarbeid.*

- Rapportering på kirkelig undervisning og læring på lokalt plan bør være helhetlig og tverrfaglig.
- Helhetlig menighetsplan¹ gjøres obligatorisk på sikt.
- Økonomi og tilskuddsforvaltning
 - Det er behov for å utrede mulige endringer i kriteriene for fordeling av tilskuddet til fellesrådene, for eksempel med utgangspunkt i tildeling på grunnbeløp eller pr. døpt, samt ett felles fordelingssystem for kirkelig undervisning og læring der sentralt finansierte kateketstillinger inngår i ordningen.
 - Ved mindreforbruk av tildelte midler bør det i større grad kunne være mulig å sette av udisponerte midler for større satsinger og mer langsiktighet i arbeidet med kirkelig undervisning og læring.
 - Tilskudd til kirkelig undervisning og læring bør sees uavhengig av andre inntektskilder også når det gjelder rapporteringen.
 - Tilskuddet til lokalkirken bør fremdeles sendes til fellesrådsnivået for hensiktsmessig ressursutnytting.
- Stillingstyper, - størrelser og -benevnelser
 - Det bør være en stillingsandel på minimum 50% for å forhindre at det blir for mange små stillinger som arbeider med kirkelig undervisning og læring.

3. Dagens tilskuddsforvaltning i korte trekk

I dag er det to modeller i tilskuddsforvaltningen: Trosopplæringen leverer en plan for arbeidet som blir godkjent av biskopen. Midler tildeles som en ramme og det rapporteres hvert år detaljert på aktivitet. For diakoni og kateketstillinger tildeles midler til stillinger. Det rapporteres ikke på aktivitet i tilknytning til tilskuddet, men gjennom SSB og rapporteringen knyttet til menigheter. I tillegg rapporterer kateket, prest og frivillige på aktiviteter som er knyttet til trosopplæring.

Prosessen knyttet til dagens tildeling av midler er i korte trekk som følger:

- Bispedømmerådet gjør budsjettvedtak på sitt desembermøte
- Tildeling legges på nettsiden
- Tildelingsbrev legges ut sammen med tildelingen
- Regnskapsrapport for forrige år sendes inn
- Utbetaling for hver regnskapsrapport som er tilfredsstillende, med evt trekk
- Prosess med restmidler (utlysning, søknader kommer inn, vurderes, og utbetaling)

Dagens tilskuddsrutine ble utarbeidet og senest oppdatert 08.12.2020 og omfatter tilskudd til trosopplæring, kateketstillinger, diakoni og kirkemusikk. Dette er midler fra departementet som tildeles rettssubjektet, men som utelukkende går til fellesråd, menigheter og andre kirkelige organisasjoner. Det legges inn i hver enhet/bispedømme sitt budsjett og det er enheten/bispedømmene som har myndigheten over disse midlene. Midlene fordeles ut ifra en fordelingsnøkkel som skal ivareta størrelse og aktivitet.

¹ «Helhetlig menighetsplan» byttet i september 2022 navn til «Kirka vår – samlet plan for arbeidet i soknet».

De skal sørge for at tilskuddsmottakerne får tilstrekkelig med informasjon og dokumentasjon. Felles økonomienhet (FØ) er ansvarlige for vurdering av regnskapsrapportering og utbetaling av årets tilskudd. Tilskuddsmottaker har ansvar for å rapportere og bruke midlene i henhold tilskuddsbrev. Fellesrådene forvalter disse midlene på vegne av soknene.

Dagens utfordringer

Tilskuddsordningene ble til da bispedømmene var selvstendige rettssubjekter. Dette har over tid ført til ulike måter å forvalte tilskuddene på. Faktorer som har spilt inn er ønsker fra bispedømmeråd eller fellesråd, geografiske og demografiske ulikheter, samt ulik tolkning av de sentrale retningslinjene som har ligget i bunn.

Ulikheter/Utfordringer

Tildeling

Trosopplæring

Her gjøres tildelingen på grunnlag av en fordelingsnøkkel som tar for seg blant annet fellesrådets størrelse og dåpstill. Ved innføring av reformen fikk bispedømmerådene i oppgave å fordele midler innenfor bispedømmet utfra følgende kriterier:

Bispedømmerådet vedtar en fordeling av tildelte midler til trosopplæringsarbeid i menighetene i prostiene ut fra følgende kriterier i prioritert rekkefølge:

1. Antall dømte mellom 0 og 18 (De første 18 årskull inkl. tilhørende 0-åringer) i den enkelte menighet ut fra medlemsregisteret. Minimum 75 % av de tildelte midlene til prostiet skal normalt fordeles etter dette kriterium.
2. Bemanning av stillinger med direkte tilskudd over statsbudsjettet innen undervisning (post 71.16)
3. Den generelle bemanningen av stillinger finansiert over statsbudsjettet som er knyttet til undervisning vurderes også i denne sammenhengen, særlig gjelder dette (ungdoms-) prestestillinger og ungdomsdiakonstillinger etc. Denne bemanningssituasjonen må sees i forhold til antall dømte i de aktuelle menighetene.

2

-
4. Geografiske og sosiogeografiske forhold (reise – avstand – tilflytting – skolesentrum, sammensatt befolkningsmasse, tospråklighet osv)

Kun mindre endringer har skjedd de siste 10 årene hos bispedømmene.

Enkelte bispedømmer tildeler en mindre sum som er øremerket trosopplæring. Disse midlene blir brukt til konferanser eller møter med trosopplæringsansatte i fellesrådene.

Hvert bispedømme har utjevningmidler. Noen bispedømmer har tildelt disse strategisk ut ifra satsinger eller behov, andre fordeler disse midlene jevnt ut på alle mottakere. Enkelte bispedømmer utlyser disse midlene sammen med øvrige restmidler.

Diakon og kateket

Noen bispedømmer differensierer tildelingen på grunnlag av kvalifikasjoner eller om ansatte er vigslet eller ikke, andre tildeler faste beløp uavhengig av kvalifikasjon og reell lønn. De faste beløpene er heller ikke nødvendigvis like, men avhenger gjerne av når stillingen ble opprettet eller fikk støtte gjennom ordningen. I Oslo bispedømmeråd tildeles det for antall stillinger totalt, mens det i de andre bispedømmene tildeles på den enkelte stilling. Dette betyr at i Oslo kirkelige fellesråd kan man fordele tildelingen ut på antallet diakoner eller kateketer man har i fellesrådet, mens i de andre bispedømmene kan man kun bruke midlene til den tiltenkte stillingen. Det er også forskjell på refusjonsgrad på enkelte stillinger. Noen refunderer utelukkende 50 % på diakonstilling og 100 % på kateketstilling, og noen forholder seg til andre refusjonsgrader. Er kostnaden større enn tildelingen, vil noen bispedømmer betale fullt ut for kostnaden, mens andre forholder seg til tildelingen.

Kirkemusikk

Kirkerådet tildeler tilskudd til kirkemusikalsk virksomhet i domkirkene. Tilskuddet begynte som 1 million fordelt på de 11 domkirkene. Bispedømmene har supplert tilskuddet med egne midler, slik at tildelingen i dag varierer fra bispedømme til bispedømme. Siden dette er et lite beløp sammenlignet med andre tilskudd på budsjettgruppe 2, er det lite drøftet i resten av rapporten.

Tilskuddsbrev

FØ har i samarbeid med avdeling for kirkefag og økumenikk utarbeidet en mal for tilskuddsbrev som inneholder overordnet regelverk. Malen formildes til bispedømmerådene som sluttfører brevet. Noen bispedømmer velger å legge til egne vilkår i brevet. Dette skaper forskjeller. Krav om stikkprøver på regnskap tilsendt fra fellesrådet er et slikt eksempel.

Rapportskjema

FØ har utarbeidet standard rapportskjema for de ulike tilskuddene. Det har tatt tid for enkelte fellesråd å sette seg inn i skjemaet, og rapportskjemaet har blitt revidert senest nå i år med bakgrunn i tilbakemeldinger fra fellesrådene. Det er likevel vanskelig å få til en rapport som stemmer overens med fellesrådenes regnskapsoppsett, da dette er ulikt i fellesrådene. Derfor er det noen fellesråd som virker å være fornøyde med rapportskjemaene mens andre ikke er det.

Leveringer av rapporter, og utbetaling

Siste frist for innsendelse av rapporter er 15. mai. Tidligere innsendelse vil gi tidligere utbetaling. Det er likevel en svært stor andel av fellesrådene som ikke leverer innen fristen. I 2022 var så vidt over 50 % av de totale tilskuddsmidlene utbetalt innen 1. juli.

Her er det store forskjeller på bispedømmene. F.eks. ligger noen bispedømmer på rundt 90 % utbetalt til 1. juli, mens andre ligger langt etter. Dette fører til at noen bispedømmer ikke får oversikt over restmidler før sent på året. Kvaliteten på de innsendte rapportene varierer veldig. Når det gis tilbakemelding fra FØ om mangler i rapporten kan enkelte fellesråd bruke svært lang tid på å få rettet feilen. Noen fellesråd leverer sent fordi regnskapet deres ikke er ferdig revidert. Det er ikke et krav at regnskapet er revidert for å sende inn regnskapsrapporten.

FØ's vurdering av tilskudsrapporter

Trosopplæring

FØ har utarbeidet felles rapportskjema som skal forenkle og skape likhet. Disse er hvert år evaluert og justert etter tilbakemeldinger fra fellesrådene i et forsøk på å finne «den gyldne middelvei» mellom Den norske kirkes rapporteringskrav og fellesrådenes ønske om enklest mulig rapportering. Gjennom tett samarbeid i FØ ivaretas noenlunde lik praksis på dette området.

Tilskuddsstillinger (Diakon og kateket)

Her finnes det tre ulike praksiser for hvordan bispedømmene har vurdert mer- og mindreforbruk på:

1. Mer- og mindreforbruket på diakoni- og kateketstillingene vurderes samlet
2. Mer- og mindreforbruket på diakoni- og kateketstillingene vurderes samlet innenfor stillingskategorien
3. Mer- og mindreforbruket vurderes hver stilling for seg

Dette er en problematikk som kun gjelder større fellesråd med flere tilskuddsstillinger, og skyldes ulike måter å tenke på fra den tiden bispedømmene var egne rettssubjekter og håndterte tilskudd selv fullt og helt uten Kirkerådet eller FØ. Satt med dette selv.

Informasjon til fellesrådene

FØ lager oversikter over tildeling og utbetalinger. Bispedømmerådene har ansvar for at disse legges ut sammen med tilskuddsbrev, og oppdaterer dem på deres nettsider. I rutinen fra 2020 ble det gjort en endring fra å sende tilskuddsbrev til hver mottaker. Den nye ordningen er mer effektiv og transparent når alle har tilgang til å kunne se tildelingen.

Håndtering av restmidler

Det er en felles praksis at restmidlene i hovedsak skal følge samme formål. Derimot er selve håndteringen ulik i bispedømmene. Noen ganger utlyser bispedømmene midlene helt åpent. Andre ganger utlyses midlene ut fra et mer spesifikt formål. Atter mens andre ganger går bispedømmet mer aktivt inn og gjør strategiske prioriteringer om bruk av disse midlene, uten utlysning. Noen bispedømmer bruker som nevnt utjevningssidlene inn i utlysning av restmidler.

Tilbakemeldinger til Felles økonomienhet fra fellesråd

Til nasjonalt nivå har det blant annet kommet følgende tilbakemeldinger fra fellesråd på dagens tilskudsforvaltning:

- Rapportskjemaene er for detaljerte.
- Det oppleves urettferdig at mindreforbruk fører til trekk, mens merforbruk ikke dekkes opp.
- Det er vanskelig å vite om man skal ta kontakt med bispedømmerådet eller felles økonomienhet i ulike spørsmål om tilskudd.
- Restmidler lyses mange steder kun ut til prosjekter, men fellesrådene ønsker først og fremst å bruke midlene på stillinger.
- Det oppleves urettferdig at det er forskjeller mellom bispedømmene når det gjelder tilskudsforvaltningen.
- Enkelte mindre fellesråd sliter med å bruke trosopplæringsmidlene på en fornuftig måte, særlig siden det er vanskelig å rekruttere medarbeidere til små stillinger.

Stillingsstørrelser i dagens trosopplæring

En egen problemstilling knyttet til tilskudd er stillingsstørrelser.

Trosopplæringutvalget anbefalte at «Det bør være en stillingsandel på minimum 50% for å forhindre at det blir for mange små stillinger som arbeider med kirkelig undervisning og læring». En undergruppe har undersøkt hvor utbredt denne problemstillingen er. Oversikt innhentet fra KA viser at det til sammen er 923 undervisningsstillinger (610 årsverk). I lønnsgruppe fire og fem er det høyt samsvar mellom antall stillinger og årsverk, mens i de tre laveste lønnsgruppene er det svært mange deltidsstillinger. Særlig gjelder dette lønnsgruppe 1 og 2 (menighetsarbeider).

Stillingsgruppe	Stillingskode og lønnsgruppe	Antall ansatte	Antall årsverk	Gjennomsnittlig stillingsprosent
Kateket	5176 – lgr 4	69	64	93%
Kateket	5204 – lgr 5	77	71	92%
Menighetspedagog	5235 – lgr 3	221	161	73%
Menighetspedagog	5248 – lgr 4	160	123	77%
Menighetspedagog	5250 – lgr 5	26	20	77%
Menighetsarbeider	5228 – lgr 1	140	46	33%
Menighetsarbeider	5237 – lgr 3	138	81	59%

Menighetsarbeider	5249 – lgr 2	72	34	47%
-------------------	--------------	----	----	-----

Flere av tilbakemeldingene fra bispedømmerådgivere understreker at enhver form for samarbeid må oppleves som frivillig for at det skal lykkes og gi gode resultater. Så lenge verken menigheten/ enheten eller den ansatte ser behov for større stillinger, er det vanskelig å oppnå en endring. Noen ansatte ønsker deltidstillinger som kan kombineres med en annen stilling (f. eks i skolen eller utdanning). Menighetene kan ha utfordringer med å rekruttere kvalifiserte ansatte, særlig når man må konkurrere med stillinger i skolen med høyere lønn. Noen enheter opplever gode resultater, selv om stillingene er små. Dette kan skyldes et stort lokalt engasjement blant frivillige.

Det er vanskelig å forsvare en praksis hvor små stillinger er normalen. Mindre enn 30% stilling kan gi dårligere kvalitet på trosopplæringen, det blir begrenset med tid til tverrfaglig samarbeid og fagutvikling, og det er vanskeligere å ivareta helhet eller å tenke strategisk og langsiktig. Inntrykket er at fellestrådene ser dette og tilstreber større stillinger der det er mulig. Her er det gjort mange erfaringer i både vellykket og mindre vellykket samarbeid.

4. Internrevisors vurderinger

Internrevisor foretar tilsyn med blant annet bispedømmerådenes tilskuddsforvaltning og fellestrådenes bruk av tilskudd. Internrevisor har i tilsynsrapporter blant annet påpekt at:

- Kontrollen med at tilskudd brukes etter formålet varierer og er personavhengig i det enkelte kirkelige fellestråd
- Kontroll med at tilskudd benyttes etter formålet foretas i liten grad fra bispedømmeråd

Dette er signaler fra internrevisor på at rettssubjektet kan få utfordringer med å vise at den delen av det statlige tilskuddet som er gitt som tilskudd på budsjettgruppe 2, er brukt etter formålet.

Internrevisor har i dag årlig tilsynsbesøk til 5 fellestråd og 2 bispedømmeråd. Internrevisor mener tilsynsbesøkene bør opp til 10 %, ved at hvert bispedømmeråd med assistanse fra FØ har tilsynsbesøk til 10 % av fellestrådene i sitt bispedømme.

5. Tilgrensende problemstillinger

Tilskuddsforvaltning i Den norske kirke har tilknytning til og betydning for flere andre sentrale saksfelter i kirken. Tilskuddsforvaltningen kan innrettes på en måte som bidrar til å realisere Kirkemøtets vedtak.

Kirkelig organisering

Kirkemøtet vedtok i KM 10/22 blant annet: «I det videre arbeidet skal det utarbeides felles rammeverk, strategier, politikk og systemer for å legge til rette for enhetlig og effektiv forvaltning og sammenheng i hele trossamfunnet.» På bakgrunn av dette må

også tilskuddsforvaltningen bidra til enhetlig og effektiv forvaltning og sammenheng i hele trossamfunnet.

Kirkemøtet vedtok i samme sak blant annet at «Biskopens tilsyn skal styrkes og ledelsen tydeliggjøres, uten at biskopen skal utøve arbeidsgivers styringsrett på samme måte som i dag.», at Bispedømmerådets rolle som strategisk lederorgan i bispedømmet skal styrkes.» og at «Det bør stimuleres til etablering av samarbeid mellom fellesråd som ønsker det, i tett kontakt med de berørte kommuner.»

Tilskudd kan, som beskrevet i denne saken, være et verktøy for å realisere Kirkemøtets vedtak.

Godkjenning av planer

Ved trosopplæringsreformen kom krav om biskopens godkjenning av plan for at det skulle utbetales tilskudd. Det er imidlertid ikke krav om diakoniplan for å få tilskudd til diakon eller krav om kirkemusikkplan for å få tilskudd til kirkemusikk. På denne måten er det ulik praksis når det gjelder oppfølging av trosopplæringstilskudd og tilskudd til diakon- og kateketstillinger, og i denne sammenheng forskjell mellom forholdet mellom biskopen og ulike sektorplaner i menighetene. Problemstillingen med tilskuddsforvaltning henger slik sammen med forskjellen i hvilke planer biskopen skal godkjenne.

Med innføring av «Kirka vår – samlet plan for arbeidet i soknet» er det behov for å finne én praksis når det gjelder biskopens rolle knyttet til menighetens samlet plan: enten må biskopen ha en rolle i godkjenning av samlet plan, inkludert trosopplæring, diakoni og kirkemusikk, eller så må biskopen ikke ha det. Kirkemøtet vedtok i KM 12/21 blant annet: «Kirkemøtet ber om at biskopens rolle i arbeidet med å utvikle en god strategisk menighetsplan avklares nærmere i forbindelse med ny organisering, inkludert hva som skal gjelde for trosopplæringsplanen». De ulike modellene beskrevet nedenfor beskriver også om biskop eller bispedømmeråd bør godkjenne samlet plan eller ikke.

6. Modeller

Utvalget har utarbeidet to alternative modeller for tilskuddsforvaltningen. Nedenfor beskrives også to andre modeller, men disse vurderes som mindre aktuelle og er derfor ikke nøye beskrevet.

Stillingsmodellen

Stillingsmodellen bygger på dagens praksis for tilskudd til kateket- og diakonstillinger, ved at bispedømmerådets rolle er å avgjøre hvor det skal gis tilskudd til stillinger. For diakonstillinger avhenger bispedømmerådets vurdering av at fellesrådet stiller med 50 % finansiering.

Den underliggende logikken i modellen er at tilskuddet sikrer kvalifiserte medarbeidere i lokalkirken og at aktiviteten er opp til lokalkirken. Som i dag er det fellesrådets rolle i denne modellen å legge arbeidsplaner for sine ansatte, og menighetsrådets rolle å vedta planer for aktiviteter som medarbeiderne tar del i. På denne måten overlater modellen bruken av stillingsressurser til lokalkirken. Kirkerådet utarbeider rutiner som sikrer at midlene er brukt etter formålet. For å

sikre dette, gjøres bruk av «Kirka vår – samlet plan for arbeidet i soknet» obligatorisk for tilskuddsmottakerne: Menighetsrådene må vedta en samlet plan som godkjennes av bispedømmeråd eller biskop for at fellesrådet skal motta tilskudd.

Modellen vil sikre at rettssubjektet mer konsekvent dekker fullt ut utgiftene til stillingene. Samtidig er det viktig å forholde seg til det som står i trossamfunnsloven: “Kommunens tilskudd gis etter budsjettforslag fra soknet. I budsjettforslaget skal også tilskudd til kirkelig undervisning, diakoni og kirkemusikk inngå.”

Foreløpige beregninger med en del forbehold tyder på at dette med dagens budsjettramme vil føre til en reduksjon i diakonstillinger dersom alle er besatt. Det er videre vesentlig mer egenfinansiering fra fellesrådenes side på kateketstillinger enn på diakonstillinger.

Modellen innebærer videre:

- Modellen kan ha to alternative måter å utregne fordeling av tilskudd:
 - o A: Reelle utgifter knyttet til stillingene kompenseres (lønn, feriepengar, pensjon og arbeidsgiveravgift). Dette kan skje gjennom innhenting av data eller gjennom rapportering av lønnskostnader fra fellesrådene.
 - o B: Det brukes en fordelingsnøkkel som beregner hva et fellesråd skal få for en stilling utfra en rekke kriterier. Tilskuddet til ulike typer stillinger har ulike faste satser. Det brukes en fordelingsnøkkel som gir ulik størrelse på tilskuddet utfra om den tilsatte oppfyller Kirkemøtets kvalifikasjonskrav eller ikke. Dersom vedkommende ikke kvalifiserer for vigsling, avsettes deler av midlene til å stimulere til dette. Slik blir det en automatikk i å stimulere til å oppfylle kvalifikasjonskravene.

Til grunn for en fordelingsnøkkel kan være lønnstabellen for Kirkelige fellesråd, gjeldende sats for arbeidsgiveravgift og stillingsstørrelsen. Videre legges et påslag for feriepengar og pensjon. Modellen kan også utvides til å gi et beregnet påslag for lønnsoppgjøret og kontorutgifter. Det viktigste med en fordelingsnøkkel versus å beregne reelle utgifter er at denne gir mer forutsigbarhet for rettssubjektet. For rettssubjektet, som har en totalramme for tilskuddene å forholde seg, vil man kunne fordele ut midlene så tidlig som mulig i budsjettåret, noe som igjen gir større forutsigbarhet for fellesrådene som tilskuddsmottakere.

- Det gis tilskudd til stillinger innen diakoni, kateket og kirkelig undervisning (trosopplæring), og bispedømmerådet avgjør plassering av stillingene.
- Ved vakanser i stillingene oppstår mindreforbruk. Mindreforbruket trekkes tilbake til rettssubjektet. Mindreforbruket per oktober fordeles på bispedømmene kommende år som strategiske midler.
- Det bør fastsettes en felles nasjonal praksis for hvor lenge en stilling kan stå vakant før bispedømmerådet tildeler midlene til en stilling i et annet fellesråd. Dersom vakansen skyldes at fellesrådet ikke får tilsatt, bør fristen være 24 måneder. Dersom vakansen skyldes manglende lokal finansiering, bør fristen være 12 måneder.

- Bispedømmerådene vil også måtte fordele en andel av trosopplæringsmidlene som driftsmidler til aktiviteter.

Modellen vil ha følgende konsekvenser:

- Når vurdering av plassering av stillinger ligger hos bispedømmerådet, bidrar dette til å opprettholde og styrke bispedømmerådet som strategisk organ. Samtidig krever vurderinger av plassering av stillinger i et bispedømme mer omfattende administrative prosesser enn om denne vurderingen ligger i fellesrådet som i aktivitetsmodellen.
- Tildeling til stillinger følger opp Kirkemøtets kvalifikasjonskrav. I større grad enn i dag stimuleres fellesrådene til å tilsette medarbeidere som oppfyller kvalifikasjonskravene, fordi fellesrådet da ikke selv må dekke lønnskostnader utover tilskuddet. Modellen innebærer også at tilskuddet dekker de økte utgiftene ved at tilsatte går fra å ikke oppfylle kvalifikasjonskrav til å oppfylle kvalifikasjonskrav.
- Modellen forenkler i liten grad sammenlignet med dagens praksis, siden man må gå fra rammetildeling på trosopplæring til at bispedømmerådet plasserer og tar ansvar for stillinger innenfor trosopplæringen.
- Når tilskuddet knyttes til stillinger, oppstår mer mindreforbruk enn i aktivitetsmodellen. I alle stillinger vil det jevnlig oppstå vakanser. Modellen gir ikke uten avtale mulighet for fellesrådet til å bruke midlene på andre relevante tiltak når det er vakanser, men innebærer at mindreforbruket tilbakebetales.
- Bispedømmet kan i prinsippet stille krav til stillingsstørrelser i vurdering av hvor det skal gis tilskudd. Dette gir bispedømmet mulighet til å følge opp anbefalingen fra trosopplæringsutvalget: «Det bør være en stillingsandel på minimum 50 % for å forhindre at det blir for mange små stillinger som arbeider med kirkelig undervisning og læring.»²
- Denne modellen vil ikke redusere administrasjonen i rettssubjektet: Bispedømmerådet vil få en lik rolle som i dag når det gjelder oppfølging av diakon- og kateketstillinger, en økt rolle i oppfølging av stillinger i trosopplæringen, og en økt rolle i oppfølging av aktiviteter som tilskudd er brukt til. Felles økonomienhet vil få en lik rolle som i dag når det gjelder oppfølging av tilskudd.
- Modellen vil vanskelig kunne gjennomføres for tilskudd til kirkemusikalsk virksomhet i domkirkene, siden disse midlene trolig i liten grad går til stillinger. Modellen vil også vanskelig kunne gjennomføres konsekvent for tilskudd til trosopplæring, siden deler av trosopplæringstilskuddet er driftsmidler.
- Ved alternativ A ovenfor:
 - o Modellen med reell dekning av utgifter (alternativ A) vil kreve to årlige rapporter til rettssubjektet, fordi fellesrådet først i slutten av året vil kunne rapportere om reelle lønnskostnader. Dette innebærer mer

² [rapport og anbefalinger fra trosopplæringsutvalget.pdf \(kirken.no\)](#), side 68

- administrasjon sammenlignet med i dag. Dette er utfordrende i forhold til mandatet, hvor “forenkling” er en del av oppdraget til utvalget.
- Dersom reelle lønnsutgifter legges til grunn, kan det innebære reduksjon i antall tilsatte diakoner og kateketer, siden deler av kateketstillinger og i noen tilfeller mer enn 50 % av diakonstillinger er finansiert av fellesrådet i dag, og siden rettssubjektet må ta høyde for at det kan komme tilsatte i alle stillinger. Alternativt kan bispedømmerådet ut fra erfaring ta en kalkulert risiko om at det alltid er noen vakanser.
 - Modellen kan gjøre at bispedømmerådet er mer forsiktig enn i aktivitetsmodellen, siden bispedømmerådet kan oppleve uforutsigbarhet om utviklingen i lønnsutgiftene.
 - Modellen kan av fellesrådene oppleves å åpne for mulighet til et høyere lønnsnivå enn tariff.
- Ved alternativ B ovenfor:
- Dersom tilskuddet har ulike satser utfra en fordelingsnøkkel, blir det ikke en fast prosentvis finansiering av stillingene. Det er opp til fellesrådet å håndtere dersom de ansatte i stillingene har lavere eller høyere lønn enn hva som er beregnet i utregning av satsene.
 - Dersom tilskuddene beregnes utfra en fordelingsnøkkel, overlates ansvaret for å dekke reell lønn fullt og helt til fellesrådet. Dersom fellesrådet bruker mer enn det tildelte tilskuddet på en kateketstilling og tilsvarende mindre enn det tildelte tilskuddet på en diakonstilling, må ikke mindreforbruket på diakonstillingen tilbakebetales.

Aktivitetsmodellen:

Aktivitetsmodellen bygger på dagens praksis for trosopplæringstilskudd. Den underliggende logikken i modellen er at tilskuddsgiver gjennom plan og rapportering fra tilskuddsmottaker sikrer at tilskuddet brukes til de riktige aktivitetene, og at det øvrige er opp til tilskuddsmottaker. Siden virksomhetsansvaret ligger hos det enkelte menighetsråd, må menighetsrådet i denne modellen opprette plan for aktiviteter for at fellesrådet skal få utbetalt tilskudd. Planen godkjennes av bispedømmeråd eller biskop. Etter hvert kalenderår rapporterer menighetsrådet på de gjennomførte aktivitetene målt opp mot plan, og det gjennomføres en samtale mellom bispedømmeråd og menighetsråd eller fellesråd om bruk av tilskuddet. Bispedømmerådet kan øke eller redusere tilskuddet slik bispedømmerådet i dag vurderer fordeling av presteressurser i bispedømmet. Dersom Kirkemøtet gjør vedtak om tilskuddsforvaltning i 2024 med innføring fra 1.1.2025, vil rapportering på tilskudd skje i starten av 2026 og justeringer i tilskuddet først kunne skje fra 1.1.2027. Bispedømmerådet må behandle denne saken tidlig nok i 2026 slik at fellesrådene får forutsigbarhet.

Modellen innebærer videre:

- Tilskudd til diakoni, trosopplæring kirkelig undervisning (katekettjeneste) er definert.

- Bispedømmerådet må ta hensyn til spleiselaget med fellesrådene når det gjelder fordeling av tilskudd til diakonstillinger.
- Bispedømmerådet tildeler et rammetilskudd til aktiviteter.
- Modellen legger vurderingen av plassering av stillinger på fellesrådsnivå. Fellesrådet velger fritt hvilke ansatte og frivillige man ønsker å bruke til aktiviteter, og hvordan det skal brukes midler i denne forbindelse. Dette må også sees i sammenheng med fordeling av presteressurser i bispedømmet.
- Fellesrådene får ikke tilskudd utfra ansattes kvalifikasjoner.
- Fellesrådet er ansvarlig for at menigheter som omfattes av tilskuddet rapporterer i "Kirka vår", og denne rapporteringen er gjenstand for samtale mellom bispedømmerådet og fellesrådet eller de menighetsråd som fellesrådet henviser til.
- Tilskuddet trekkes ikke tilbake så lenge det er benyttet til aktiviteter etter formålet.
- Midler avsettes nasjonalt for å stimulere til kvalifisering som kateket, menighetspedagog og diakon.
- Dersom aktivitetene ikke svarer til tilskuddet, kan tilskuddet reduseres for heller å tildeles aktiviteter i et annet fellesråd. Det må lages vurderingskriterier som er lik i hele landet.
- Fellesrådet skal ha regnskapsrapportering med prosjektkode slik at det kan rapporteres på det i etterkant.
- Fellesrådene bør i enkeltår kunne akkumulere inntil 50 % av tilskuddet for å gjennomføre ekstrasatsinger i særskilte år.
- Det må være felles praksis nasjonalt knyttet til hvor mye som maksimalt kan gå til å dekke administrasjon. I dag praktiseres dette ulike fra bispedømme til bispedømme når det gjelder trosopplæringstilskuddet. Utvalget foreslår at maksimalt 5 % av tilskuddet kan gå til administrasjon.

Konsekvenser:

- Det oppstår mindre mindreforbruk enn i stillingsmodellen, fordi midlene er knyttet til aktivitet. I denne modellen gir dermed ikke vakanser nødvendigvis mindreforbruk.
- Modellen gjør det lettere å lønne enkeltoppdrag for frivillige eller etablere småstillinger for ungdommer eller unge voksne. Bispedømmerådets styrkes som strategisk organ fordi rådet kan omdisponere tilskudd fra fellesråd hvor det skapes lite aktivitet per krone til fellesråd hvor det skapes mye aktivitet per krone.
- Modellen innebærer større frihet for fellesrådet. Dette kan føre til at rettssubjektet får mindre kontroll med at tilskuddene går til formålet. Utvalget mener like fullt at rapportering på aktiviteter gir tilstrekkelig kontroll med tilskuddet.
- Modellen fører til at selve tilskuddsforvaltningen ikke stimulerer til å oppfylle kvalifikasjonskravene.
- Modellen innebærer vesentlig mindre administrasjon. Dette kan gi kapasitet til en annen type oppfølging av tilskudd: flere stikkprøver, slik som internrevisor i dag står for. Modellen innebærer samtidig mer administrasjon på

bispedømmenivå, ved at bispedømmerådet har årlige samtaler med fellesråd som mottar tilskudd om bruk av tilskuddet.

- Modellen gir større forutsigbarhet for fellesråd.

Kontrollmodellen

Det er også mulig å tenke seg en kombinasjon av stillingsmodellen og aktivitetsmodellen, hvor tilskuddet både knyttes spesifikt til stillinger og knyttes til aktiviteter. Modellen ville gi økte krav til fellesrådene: For å få fullt tilskudd må man både ha ansatte medarbeidere som oppfyller Kirkemøtets kvalifikasjonskrav og gjennom plan og rapportering vise bispedømmerådet at man bruker midlene godt til å skape aktiviteter. Utvalget har imidlertid ikke utredet denne modellen nærmere, av følgende grunner:

- Modellen øker kontrollen med alle tilskuddene sammenlignet med i dag. Dette bryter med mandatets formulering om forenkling.
- Modellen gjør vurdering av tilskudd mer kompleks, ved at både kvalifikasjonskrav og aktiviteter skal vurderes. Når vurderingene skal gjøres av hvert bispedømmeråd, vil dette være arbeidskrevende, og det vil nødvendigvis innebære forskjeller i vurderinger mellom bispedømmerådene. Dette bryter med mandatets formulering om forenkling og om felles praksis.

Frihetsmodellen

Det er også mulig å tenke seg en modell som kun innebærer overføring av en ramme til hvert fellesråd, med minimal oppfølging utover regnskapsrapport. Dette kan ligne praksis i mange kommuner, hvor kommunen i liten grad krever rapporter om hvordan fellesrådet har brukt tilskuddet fra kommunen. Utvalget har imidlertid ikke utredet denne modellen nærmere, av følgende grunner:

- Modellen gir ingen måte å måle effekt og svarer dermed ikke på mandatets punkt 2.
- Modellen skaper ingen sammenheng mellom tilskudd, kvalifikasjonskrav og rekruttering, og svarer dermed ikke på mandatets punkt 4.
- Modellen gir ikke mulighet til å svare opp statens forventninger om rapportering på bruk av midlene i budsjettgruppe 2.

Modelluavhengig:

Utvalget vil peke på følgende elementer som bør innføres uavhengig av om man velger stillingsmodellen eller aktivitetsmodellen.

- Det må sikres plan og rapportering på bruk av tilskuddet etter formålet. Trosopplæringsverktøyet bør fases ut slik at det rapporteres samlet i “Kirka vår”. Rapporten skal være mindre detaljert enn i trosopplæringsverktøyet. For å få utbetalt tilskudd til fellesrådet, må menighetene ha opprettet samlet plan i “Kirka vår”. I “Kirka vår” må det inn rapportering på antall deltakere. Samtidig bør menighetenes årsstatistikk i SSB forenkles slik at mer av rapporteringen ligger i “Kirka vår”, og slik at man unngår dobbelrapportering. Dette vil gjøre “Kirka vår” til et godt verktøy også for tilskuddsforvaltning.

- Bispedømmerådet gjennomfører årlig samtale med fellesrådet om bruken av tilskuddet. Fellesrådet må sikre at menighetsrådene rapporterer om aktiviteter i "Kirka vår".
- I tillegg til bispedømmerådernes oppfølging av tilskuddet, gjennomfører internrevisor tilsynsbesøk til et utvalg bispedømmeråd og fellesråd hvert år.
- Strategiske midler til bispedømmene må sikres på en annen måte enn gjennom mindreforbruk knyttet til tilskudd. Bispedømmerådet har i dag en egenmotivasjon for å se etter og trekke inn mindreforbruk knyttet til tilskuddene, ved at dette kan brukes til strategiske satsinger. Dette gir også et incentiv for at bispedømmet aksepterer at fellesråd viderefører vakanser framfor at tilskudd til stilling flyttes til et annet fellesråd, fordi bispedømmerådet med vakansen får midler til strategisk satsing. Denne praksisen med sammenheng mellom mindreforbruk og strategiske midler gir også bispedømmerådet lite forutsigbarhet når det gjelder strategiske midler: først hver høst vet bispedømmerådet størrelsen på mindreforbruket. Praksisen gjør også at bispedømmer som har flere vakanser, får større midler til strategiske satsinger enn bispedømmer som har færre vakanser. Dette svarer ikke på de ulike bispedømmenes faktiske behov for strategiske midler. Kirkemøtet har vedtatt at bispedømmerådet skal styrkes som strategisk organ. Da må bispedømmet sikres faste strategiske midler. Da må også mindreforbruk samles i stedet for å gå til hvert bispedømmeråd. Utvalget foreslår en modell hvor alt mindreforbruk samles, og hvor bispedømmerådene får beregnet hver sin pott til strategiske satsinger. Totalsummen til strategiske satsinger må fastsettes utfra gjennomsnittlig mindreforbruk, slik at disse summene i et normalår går opp i opp.
- Dagens fordeling av tilskuddene på de ulike bispedømmene bør videreføres, siden mye av dette er bundet opp i stillinger. Bispedømmerådene forvalter sin ramme og skal i begge nevnte modeller vurdere justeringer i tilskuddene utfra hva som i størst grad kan sikre formålet med midlene.
- Midlene som kom gjennom trosopplæringsreformen og midlene til kateketstillinger må sees under ett, slik trosopplæringsutvalget foreslo. Det er opp til bispedømmerådene å se disse midlene under ett og å foreta justeringer. Kateketstillinger må også ses i sammenheng med plassering av prestestillinger.
- Det utformes et tildelingsbrev som er likt for alle bispedømmeråd.
- Det innføres felles regnskapsrapporteringsfrist med felles konsekvenser når det gjelder avkorting av tilskudd. Utvalgets forslag er rapporteringsfrist 30. april, og at tilskuddet reduseres med 20 % for hver påbegynt måned etter dette.
- Kirkerådet vedtar årlig økning av satsene i tråd med økning av rammene i tilskuddet fra staten.
- Det må avklares hvilket handlingsrom bispedømmene har til selv å gjennomføre tiltak ved bruk av tilskuddsmidler.

Modellenes forhold til punktene i mandatet:

	Mandat	Stillingsmodellen	Aktivitetsmodellen
1	Foreslå prinsipper og tiltak som gir enhetlig praksis mellom bispedømmene i forvaltning av tilskudd fra budsjettgruppe 2, herunder utarbeide forslag til felles policy for tilskuddsforvaltning i rDnk. Sentralt i arbeidet skal være roller, ansvar, forenkling og effekt av midlene.	Stillingsmodellen gir en mer lik praksis enn i dag, med felles policy for bispedømmene. Bispedømmenes ansvar blir å fordele stillinger, slik de i dag gjør med preste-, kateket- og diakonstillinger.	Aktivitetsmodellen gir mer lik praksis enn i dag, med felles policy for bispedømmene. Bispedømmenes rolle blir som i trosopplæringen: å knytte tilskudd til opprettet plan og til rapport på bruk av midlene.
2	Vurdere hvordan man kan få størst mulig effekt av midlene som deles ut og hvilke kriterier som da må ligge til grunn.	Det overlates til det enkelte bispedømme å vurdere hvor stillingene får størst effekt.	Det overlates til det enkelte fellesråd å vurdere hvordan tilskuddet får størst effekt. Bispedømmerådet har samtidig et overordnet ansvar og kan etter årlig rapport og samtale med fellesråd gjøre justeringer i fordeling av tilskuddet mellom fellesrådene.
3	Vurdere om det eventuelt skal finnes unntak fra en lik praksis, og i tilfelle hvilke.	Modellen legger ikke opp til unntak i bispedømmenes tilskuddsforvaltning.	Modellen legger ikke opp til unntak i bispedømmenes tilskuddsforvaltning.
4	Vurdere hvordan det kan skapes best mulig sammenheng mellom Kirkemøtets kvalifikasjonskrav, Dnks rekrutteringsstrategi og tilskudd til stillinger som omfattes av kvalifikasjonskravene.	Stillingsmodellen etablerer sammenheng mellom kvalifikasjoner og tilskudd i den grad det er sammenheng mellom kvalifikasjon og lønn.	Aktivitetsmodellen etablerer ikke sammenheng mellom Kirkemøtets kvalifikasjonskrav og tilskuddet, og oppfyller derfor ikke dette punktet i mandatet. For å oppfylle denne delen, må det avsettes midler nasjonalt til kvalifiseringsstipender.



DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Ivar Sandnes	401	22/02704-23	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
63/23	Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023	01.11.2023

Kirkevalget 2023 - Rapport til Agder og Telemark bispedømmeråd

Vedlegg:

_22_01315-35 Protokoll Valgrådet 210923 1418750_1_1
 _22_01315-35 Valgrapport Kirkevalget 2023 1418749_1_1
 endelig statistikk kirkevalgdeltakelse 2023_280923

Saksorientering

Kirkevalget 2023 – en oppsummering

Valget ble gjennomført med fire lister ved valg til Bispedømmeråd og Kirkemøtet. Åpen Folkekirke, Frimodig kirke, Bønnelista og Nominasjonskomiteens liste. Bispedømmekontoret hadde en funksjon i henhold til regelverk å bistå i prosessen for at Nominasjonskomiteen kom frem med sin liste. Deretter hadde alle lister og deres tillitsvalgte samme ansvar for å profilere og beskrive sin liste og det de stod for. Det er kun det som listene selv har presentert som er offentliggjort gjennom våre kanaler.

Ved menighetsrådsvalgene var det i samtlige sokn i Agder og Telemark, kun liste fra Nominasjonskomiteen i hvert sokn.

Organisering av kirkevalget 2023 på Bispedømmekontoret.

Administrasjonen valgte å organisere gjennomføring av valget med et team bestående av kommunikasjonsrådgiver, IT ansvarlig, prosjektleder for Innsamling og rådgiver for misjon og menighet. Ivar Sandnes ledet arbeidet. Ivar Sandnes og Tore Gullaksen var i stor grad ansvarlig for gjennomføring av både kursing og spørsmål knyttet til gjennomføring av valget. Valgkursene i januar som ble gjennomført i samtlige prostier, dannet og grunnlag for valget av nominasjonskomiteen.

Valgrådet

Bispedømmerådet nedsatte i sitt møte 31. August 2022, følgende valgråd: Jan Olav Olsen (valgt som leder), Per Øistein Rogstad, Rønnaug Torvik, Solveig Løhaugen, og Liv Espeland Jettestuen. Som vara representanter ble valgt Jorunn Raddum og Dag Øyulf Vige. Vara representantene har møtt ved flere anledninger.

Valgrådet har i perioden hatt tre møter, konstituerende møte, godkjenning av valglister og til slutt godkjenning av valgresultatet. Valgrådets leder har vært konsultert underveis og ble også invitert til å overvære opptelling på kontoret.

Gjennomføring av valgforberedelser og selve valget.

Nytt ved Kirkevalget 2023 var at det skulle gjennomføres heldigitalt valg av prest og lek kirkelig tilsatt, samt digitalt forhåndsvalg til menighetsråd og valg til lek representant til bispedømmeråd og Kirkemøtet.

Kirkerådet besluttet å ikke sende ut fysisk valgkort til samtlige medlemmer. Dette var hovedsakelig økonomisk begrunnet. Midler ble derfor frigjort til promotering av valget i ulike kanaler.

Kirkerådets administrasjon har utarbeidet mye bra materiell for å bistå både lokale valgstyrever og ansatte til å gjennomføre både nominasjonsprosesser og forberedelser til valget. For bispedømmekontoret har de ansatte i Kirkerådet vært til stor hjelp ved å besvare de mange henvendelser som har kommet fra ulike menigheter. Svar gjennom chattetjenesten på Teams har gjort det raskt og effektivt å bistå de enkelte menigheter.

Digital forhåndsstemming og valg av prest og lek kirkelig tilsatt

Vi har fått mange tilbakemeldinger om at muligheten for digital forhåndsstemming var enkel og intuitiv å bruke. Det eneste som har skapt noe forvirring er at det er felles manntall for menighetsrådsvalget og bispedømmerådsvalget, og noen trodde de kunne stemme fysisk ved ett av valgene noe som ikke var mulig. Dette kunne nok vært kommunisert tydeligere.

I Agder og Telemark var det 7402 som deltok i det digitale forhåndsvalget. Dette er omtrent dobbelt så mange som forhåndsstemte ved forrige valg.

For digitalt valg av prest og lek kirkelig tilsatt – se nedenfor.

Opptelling

Opptelling av stemmer ved menighetsrådsvalget skjer lokalt. Stemmer ved Bispedømmeråds- og Kirkemøte valget skal først grov telles lokalt og deretter sendes til bispedømmekontoret for telling og registrering av stemmetillegg og slengere.

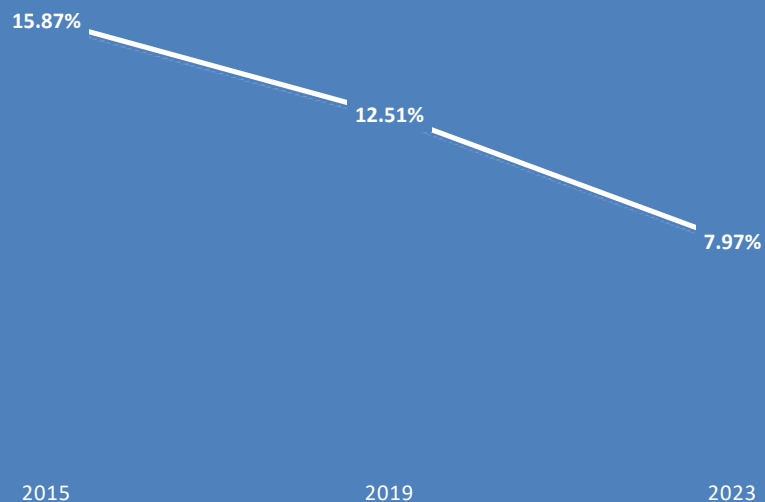
Opptelling på kontoret skjedde ved at samtlige ansatte tok del i både telling og kontrollering. Vi hadde også hyret inn en gruppe med unge voksne fra Flekkerøy menighet som bistod med telling på kveldstid. Honoraret for dette arbeidet gikk til ungdomsarbeidet i menigheten.

Det ble utarbeidet prosedyrer for telling og forsendelse av stemmesedler som ble kommunisert til valgstyrever og kirkeverger i to ulike brev. Vi var klar over at sending av fysisk post kunne bli et kritisk punkt for opptellingen, derfor var vi svært tydelig på at forsendelsen måtte skje på en måte som gjorde at vi ville ha stemmene neste dag. Dette fungerte utmerket for de fleste menigheter, men dessverre var det noen som ikke fulgte prosedyren, slik at opptellingen ble flere dager forsinket selv om man ut i fra kapasitet på telling godt kunne vært ferdige i god tid før helgen i valgukene. Det medførte at Valgrådet måtte utsette den endelige godkjenning av valget til dato for siste frist.

Valgresultatet

Valgdeltakelse bispedømmerådsvalg ved de tre siste valg

VALGDELTAELSE BISPEDØMMERÅDSVALG



Statistikk og valgdeltakelse

	Papir	Digitalt	Sammenlagt
Antall avgitte stemmesedler:	14235	7402	21637
Antall blanke stemmesedler:	607	424	1031
Antall forkastede stemmesedler:	93	-	93

Personer i nytt bispedømmeråd og Kirkemøtet

Faste medlemmer

Terje Damman, Åpen folkekirke

Tore Thomassen, Nominasjonskomiteens liste

Stine Beate Mondal Ljostad, Åpen folkekirke

Andreas Holm, Frimodig kirke

Håkon Kolstad Varhaug, Bønnelista

Erik Lunde, Nominasjonskomiteens liste

Geir Jørgen Bekkevold, Åpen folkekirke

Kvinnelige medlemmer: 1

Mannlige medlemmer: 6

Medlemmer under 30 år: 1

Varamedlemmer

Martin Birkedal, Bønnelista

Kvinnelige varamedlemmer: 11

Oskar Langevei Mæland, Bønnelista

Mannlige varamedlemmer: 8

Elisabeth Hyldmo Landsverk, Bønnelista

Gerd Ruth Rosland Nordstrand, Bønnelista

Varamedlemmer under 30 år: 6

Narve Henry Furnes, Frimodig kirke

Ase Linn Vålansmyr Holen, Frimodig kirke

Jakob Mushom, Frimodig kirke

Rønnaug Torvik, Frimodig kirke

Vidar Øvland, Nominasjonskomiteens liste

Markus Westermoen, Nominasjonskomiteens liste

Anne Hansen Vartdal, Nominasjonskomiteens liste

Tora Skjerkholt Aarnes, Nominasjonskomiteens liste

Anny Cecilie Suan Wehus, Nominasjonskomiteens liste

Emma Li Hu Humlegård, Åpen folkekirke

Odd-Inge Rønning Uleberg, Åpen folkekirke

Kristen Bjørnmyr, Åpen folkekirke

Ragnhild Filippa Sirnes Kydland, Åpen folkekirke

Naja Amanda Lyng Møretro, Åpen folkekirke

Nina Meling Haugen, Åpen folkekirke

Valg	Bispedømme	Stemmeberettigede	Stemmer	Prosent
Valg av prest til bispedømmeråd og Kirkemøtet	Agder og Telemark bispedømme	133	99	74,44 %
Totalt		1320	1088	82,42 %
Valg av lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet	Agder og Telemark bispedømme	474	262	55,27 %
Totalt		4387	2441	55,64 %

Resultat

Valg av prest:

Medlem: Kathrine Tallaksen Skjerdal

Varamedlem: Nils Terje Andersen og Lars Ivar Waarum Bratsberg

Valg av lek kirkelig tilsatt:

medlem: Per Gunnar Pedersen

Varamedlem: Håvard Jørgen Russnes og Frank Arne Hammerø

Innkommne klager på valget

Det har kommet inn to klager på valget. En av disse kom fra en person i Tinn sokn og gjaldt manglende stemmesedler ved forhåndsvalget til bispedømmerådsvalget. Dette gjaldt ved ett tilfelle etter en gudstjeneste og ble rettet opp. Valgrådet har behandlet klagen og fant at det var gjort feil, men at feilen ikke fikk avgjørende betydning for valgresultatet. Se vedlagte protokoll fra valgrådet.

Det har også kommet inn en klage på forberedelsen til gjennomføring av menighetsrådsvalget i Gulset og Skotfoss. Klagen er behandlet av Valgstyret i menigheten og fikk medhold og ble derfor oversendt Bispedømmerådet. Stiftsdirektøren behandlet denne etter fullmakt og har innstilt overfor Kirkerådet om at det foretas omvalg. Kirkerådets arbeidsutvalg behandler denne saken i sitt møte i oktober.

Kirkevalg 2023 reiser spørsmål om fremtidig valgordning

Det er ingen tvil om at den digitale delen av kirkevalget 2023 har vært en ubetinget suksess. Derimot er det skuffende å registrere at valgdeltakelsen på landsbasis er mindre enn 10 % av medlemsmassen, selv om vårt bispedømme lå marginalt bedre an.

Tilbakemeldingene vi har fått er dog at mange opplever at det er brukt mye ressurser både av ansatte og frivillige til forberedelser av et valg, som følger samme standard som et kommunevalg, men hvor frivillige valgfunksjonærer opplever at de sitter lenge og venter mellom hver velger som kommer for å stemme.

Vi registrerer at det nasjonalt er en gryende diskusjon om formatet på gjennomføring av kirkevalget. Dette blir interessant å følge med tanke på kommende valggjennomføringer.

Forslag til vedtak

Saken tas til orientering

Protokoll fra møte i Valgrådet i Agder og Telemark Bispedømme

Torsdag 21. september kl. 15.00

Til stede: Jan Olav Olsen, Rønnaug Torvik, Per Øistein Rogstad, Dag Øyulf Vige, Jorunn Raddum

Forfall: Liv Espeland Jettestuen og Solveig Løhaugen

Fra Administrasjonen: Ivar Sandnes, Tore Gullaksen, Geir Myre

Sak 1. Orientering om gjennomføring av valget.

Administrasjonen redegjorde for forarbeidet og gjennomføringen av valget.

Vedtak

A. Valgrådet konstaterer at valg gjennomføringen stort sett har vært gjennomført på en god og tilfredsstillende måte. Valgrådet bemerker dog at enkelte fellesråd har sendt stemmesedlene på en ikke-anbefalt måte og at ett av disse ikke er kommet fram i tide til Valgrådets møte for godkjenning av valget. Det ble derfor bestemt torsdag 21 september som ny dato for fortsettelse av Valgrådets møte med endelig godkjenning av valget.

B. Det anbefales å vurdere å skille valg til bispedømmeråd og valg til menighetsråd slik at det er mulig å stemme digitalt til det ene og fysisk til det andre.

Sak 2. Gjennomgang av valgresultatet

Foreløpig resultatet fra Valget ble presentert (se vedtak)

Sak 3. Godkjenning av Kirkevalget 2023

Vi har per i dag ikke mottatt noen klager på forberedelsene eller gjennomføringen av valget som vi mener vil endre på det endelige valgresultatet til bispedømmeråd og Kirkemøtet.

1. Godkjenning av det digitale valget

Valgrådet skal formelt godkjenne det digitale valget (inkludert forhåndsstemming til bispedømme og Kirkemøtet, samt valg av lek kirkelig tilsatt og prest til bispedømmeråd og Kirkemøte) Se vedlagt Protokoll fra Internettvalgstyrets møte 11.09.23.

Se spesielt sak IVS30/23 side 1 og 2

- A. Godkjenning av internettstemmene fra Agder og Telemark til bispedømmeråd og Kirkemøtet, jmf. Sak IVS 36/23 side 11-13
- B. Godkjenning av valg av Prest til bispedømmeråd og Kirkemøtet, Jmfr. Sak IVS 47/23, side 40 – 43.
- C. Godkjenning av valg av lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet, Jmfr. Sak IVS 58/23, side 74-77

2. Godkjenning av det fysiske valget

Valgrådet skal godkjenne det fysiske valget på leke representanter til bispedømmeråd og Kirkemøtet, gjennomført av det lokale valgstyret i hvert enkelt sokn, og telt opp og kontrollert av bispedømmekontoret.

Vedtak:

Valgrådet er orientert om valgets gjennomføring og de henvendelser som er kommet. Henvendelsen fra Tinn Sokn, hvor Valgrådet fastslår at det er begått feil, er ikke av en slik karakter at det har avgjørende betydning for valgresultatet.

Valgrådet godkjenner valg på prest til Agder og Telemark bispedømmeråd og Kirkemøtet basert på protokoll fra Internettvalgstyret 11. september 2023.

Valgt medlem Katrine Tallaksen Skjerdal
Valgt varamedlem: Nils Terje Andersen
Valgt varamedlem Lars Ivar Waarum Bratsberg

Valgrådet godkjenner valg på lek kirkelig tilsatt til Agder og Telemark bispedømmeråd og Kirkemøtet basert på protokoll fra Internettvalgstyret 11. september 2023.

Valgt medlem Per Gunnar Pedersen
Valgt varamedlem Håvard Jørgen Russnes
Valgt varamedlem Frank Arne Hammerø

Valgrådet godkjenner digitalt forhåndsvalg på lekt medlem basert på protokoll fra Internettvalgstyret 11. september 2023.

Valgrådet godkjenner også det fysiske valget på leke medlemmer til Agder og Telemark bispedømmeråd og Kirkemøtet. Følgende lister og kandidater er valgt inn:

<i>Terje Damman</i>	<i>Åpen folkekirke</i>
<i>Tore Thomassen</i>	<i>Nominasjonskomiteens liste</i>
<i>Stine Beate Mondal Ljostad</i>	<i>Åpen folkekirke</i>
<i>Andreas Holm</i>	<i>Frimodig kirke</i>
<i>Håkon Kolstad Varhaug</i>	<i>Bønnelista</i>
<i>Erik Lunde</i>	<i>Nominasjonskomiteens liste</i>
<i>Geir Jørgen Bekkevold</i>	<i>Åpen folkekirke</i>

For vararepresentanter og de enkelte stemmetall vises det til vedlagte rapport fra valgmodulen som er en del av denne protokoll.

Sak 4. Rapportering og informasjon

Valgresultatet vil bli meddelt de innvalgte kandidatene, og offentliggjort på hjemmesiden til Agder og Telemark bispedømme.

Sak 5. Eventuelt

Ingen saker til behandling

Kristiansand 21. september 2023



Jan Olav Olsen



Rønnaug Torvik
Rønnaug Torvik



Per Øistein Rogstad
Per Øistein Rogstad



Dag Øyulf Vige
Dag Øyulf Vige



Jorunn Raddum
Jorunn Raddum

Kirkevalget 2023

Rapport fra valgmodulen for opptelling og valgoppgjør ved valg av leke til bispedømmeråd og Kirkemøtet - Agder og Telemark bispedømme

Personer i nytt bispedømmeråd og Kirkemøtet

Faste medlemmer

Terje Damman, Åpen folkekirke

Kvinnelige medlemmer: 1

Tore Thomassen, Nominasjonskomiteens liste

Mannlige medlemmer: 6

Stine Beate Mondal Ljostad, Åpen folkekirke

Andreas Holm, Frimodig kirke

Medlemmer under 30 år: 1

Håkon Kolstad Varhaug, Bønnelista

Erik Lunde, Nominasjonskomiteens liste

Geir Jørgen Bekkevold, Åpen folkekirke

Varamedlemmer

Tora Skjerkholt Aarnes,
Nominasjonskomiteens liste

Martin Birkedal, Bønnelista

Anny Cecilie Suan Wehus,
Nominasjonskomiteens liste

Oskar Langevei Mæland, Bønnelista

Emma Li Hu Humlegård, Åpen
folkekirke

Elisabeth Hyldmo Landsverk, Bønnelista

Odd-Inge Rønning Uleberg,
Åpen folkekirke

Gerd Ruth Rosland Nordstrand, Bønnelista

Narve Henry Furnes, Frimodig kirke

Kristen Bjørnmyr, Åpen
folkekirke

Åse Linn Vålandsmyr Holen, Frimodig kirke

Kvinnelige varamedlemmer: 11

Jakob Mushom, Frimodig kirke

Rønnaug Torvik, Frimodig kirke

Mannlige varamedlemmer: 8

Vidar Øvland, Nominasjonskomiteens liste

Markus Westermoen, Nominasjonskomiteens liste

Varamedlemmer under 30 år: 6

Anne Hansen Vartdal, Nominasjonskomiteens liste

Ragnhild Filippa Sirnes Kydland, Åpen folkekirke

Naja Amanda Lynge Møretro, Åpen folkekirke

Nina Meling Haugen, Åpen folkekirke

Overordnede tall

	Papir	Digitalt	Sammenlagt
Antall avgitte stemmesedler:	14235	7402	21637
Antall blanke stemmesedler:	607	424	1031
Antall forkastede stemmesedler:	93	-	93

Stemmesedler per liste

Listenavn	Urettede på papir	Urettede digitalt	Urettede totalt	Rettede på papir	Rettede digitalt	Rettede totalt	Papir sammenlagt	Digitalt sammenlagt	Sammenlagt
Nominasjonskomiteens liste	3169	1415	4584	1510	826	2336	4679	2241	6920
Bønnelista	1297	473	1770	387	163	550	1684	636	2320
Frimodig kirke	1040	531	1571	509	247	756	1549	778	2327
Åpen folkekirke	3897	2310	6207	1726	1013	2739	5623	3323	8946

Listestemmer per liste

Listenavn	Føreløpig listestemmetall før personstemmer	Slengere avgitt	Slenger fått	Endelig listestemmetall	Medlemmer tildelt	Vara tildelt	Kvotienter benyttet	Rangering etter loddrekning
Nominasjonskomiteens liste	48440	470	512	48482	2	5	48482.00 16160.67	
Bønnelista	16240	209	165	16196	1	4	16196.00	
Frimodig kirke	16289	293	307	16303	1	4	16303.00	
Åpen folkekirke	62622	323	311	62610	3	6	62610.00 20870.00 12522.00	

Stemmer per kandidat

(**) Valgte medlemmer
(*) Valgte varamedlemmer

Nominasjonskomiteens liste

Antall stemmesedler: 6920

Sperregrense: 7266.00

Nr	Navn	Antall stemmes.	Stemmetillegg	Tilleggsst. papir	Tilleggsst. digitalt	Slenger papir	Slenger digitalt	Samlet personlig stemmetall	Ny rangering
1	Vidar Øvland *	6920	-	278	146	18	39	7401	3
2	Anne Vartdal *	6920	-	217	104	10	17	7268	5
3	Erik Lunde **	6920	-	256	202	23	47	7448	2
4	Tora Aarnes *	6920	-	144	70	8	21	7163	6
5	Anny Cecilie Suan Wehus *	6920	-	141	89	6	29	7185	7
6	Anne Marit Sørby	6920	-	89	37	7	8	7061	
7	Markus Westermoen *	6920	-	222	139	19	28	7328	4
8	Turid Håland	6920	-	129	96	19	32	7196	
9	Simon Holmbakken	6920	-	36	27	1	7	6991	
10	Sissel Annette Marthinsen	6920	-	139	103	12	25	7199	
11	Randi Sofie Hagen	6920	-	87	48	3	6	7064	
12	Astrid Grøtteland	6920	-	97	59	7	17	7100	
13	Tore Thomassen **	6920	-	346	240	37	44	7587	1
14	Grete Ingeborg Vestby	6920	-	98	42	5	13	7078	
15	Håkon Gunnar Lindeberg	6920	-	50	30	2	2	7004	

Bønnelista

Nr	Navn	Antall stemmes.	Stemmetillegg	Tilleggsst. papir	Tilleggsst. digitalt	Slenger papir	Slenger digitalt	Samlet personlig stemmetall	Ny rangering
1	Håkon Varhaug **	2320	580	154	58	21	37	3170	1
2	Martin Birkedal *	2320	580	156	61	19	34	3170	2

Rapport fra valgmodulen for opptelling og valgoppgjør ved valg av leke til bispedømmeråd og Kirkemøtet - Agder og Telemark Side 3 av 6 bispedømme

Antall stemmesedler: 2320

Nr	Navn	Antall stemmes.	Stemmetillegg	Tilleggsst. papir	Tilleggsst. digitalt	Slenger papir	Slenger digitalt	Samlet personlig stemmetall	Ny rangering
3	Oskar Mæland *	2320	-	92	53	9	19	2493	3
4	Gerd Ruth Nordstrand *	2320	-	30	20	2	4	2376	5
5	Jorunn Kristine Myklevoll	2320	-	23	21	4	4	2372	
6	Arild Breda Gulbrandsen	2320	-	28	13	0	2	2363	
7	Elisabeth Landsverk *	2320	-	54	19	3	7	2403	4

Frimodig kirke

Antall stemmesedler: 2327

Nr	Navn	Antall stemmes.	Stemmetillegg	Tilleggsst. papir	Tilleggsst. digitalt	Slenger papir	Slenger digitalt	Samlet personlig stemmetall	Ny rangering
1	Andreas Holm **	2327	581	214	125	46	56	3349	1
2	Narve Henry Furnes *	2327	581	79	61	5	23	3076	2
3	Anne-Lene Refsum	2327	-	60	28	5	11	2431	
4	Rønnaug Torvik *	2327	-	59	30	10	9	2435	5
5	Ravn Kåre Karsrud	2327	-	54	26	12	11	2430	
6	Olaug Solveig Torset	2327	-	57	22	10	12	2428	
7	Åse Linn Holen *	2327	-	72	44	6	17	2466	3
8	Torgeir Heldal	2327	-	27	45	8	22	2429	
9	Inger Bjørg Kvestad	2327	-	32	11	5	7	2382	
10	Jakob Mushom *	2327	-	59	47	2	30	2465	4

Åpen folkekirke

Nummer	Listenavn	Kvotient
1	Åpen folkekirke	62610.0

2	Nominasjonskomiteens liste	48482.0
---	----------------------------	---------

Antall stemmesedler: 8946

Nr	Navn	Antall stemmes.	Stemmetillegg	Tilleggsst. papir	Tilleggsst. digitalt	Slenger papir	Slenger digitalt	Samlet personlig stemmetall	Ny rangering
1	Terje Damman **	8946	2236	381	176	21	28	11788	1
2	Stine Beate Ljostad **	8946	2236	330	149	7	17	11685	2
3	Geir Jørgen Bekkevold **	8946	-	414	246	11	29	9646	3
4	Odd-Inge Uleberg *	8946	-	211	158	8	15	9338	5
5	Naja Amanda Mørtrø *	8946	-	129	110	1	12	9198	8
6	Emma Li Hu Humlegård *	8946	-	212	207	1	12	9378	4
7	Kristen Bjørnmyr *	8946	-	179	97	14	15	9251	6
8	Per Gunnar Disch	8946	-	112	80	8	10	9156	
9	Ragnhild Filippa Kydland *	8946	-	133	130	3	20	9232	7
10	Lene Tønnessen	8946	-	119	78	1	7	9151	
11	Solveig Eide	8946	-	116	95	10	14	9181	
12	Erik Øystein Dale	8946	-	52	47	1	3	9049	
13	Gunhild Maria Hugdal	8946	-	53	43	3	6	9051	
14	Nina Haugen *	8946	-	132	107	2	11	9198	9
15	Dag Øyulf Vige	8946	-	91	67	5	16	9125	

Mandatfordeling

Nummer	Listenavn	Kvotient
3	Åpen folkekirke	20870.0
4	Frimodig kirke	16303.0
5	Bønnelista	16196.0
6	Nominasjonskomiteens liste	16160.666666666666

Rapport fra valgmodulen for opptelling og valgoppgjør ved valg av leke til bispedømmeråd og Kirkemøtet - Agder og Telemark Side 5 av 6 bispedømme

7	Åpen folkekirke	12522.0
---	-----------------	---------

Underskrifter

Opplysningene på skjemaet er kontrollert og funnet i orden av valgrådet.

Sted:

Kristiansand

Dato:

21. september 2023

Underskrift av valgrådets leder:

Underskrift av valgrådets medlemmer:
4 signaturer



Jan Olav Olsen



Rønnaug Torvik



Per Øistein Rogstad



Dag Øyulf Vige



Jorunn Raddum

Valgdeltakelse ved kirkevalget 2023

Rapportering 1147 av 1147 sokn*
 Rapportering fra 100 % av soknene*
 100 % av stemmene er opptelt

MR-valg = menighetsrådsvalg
 BDR-valg = valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet

NAVN	STEMME- BERETTIGEDE	ANTALL SOKN	TOTALT ANTALL PERSONER SOM DELTOK	TOTALT ANTALL PERSONER SOM DELTOK DIGITALT	TOTALT ANTALL PERSONER SOM DELTOK FYSISK	VALGOPP- SLUTNING TOTALT	2015		2019		TOTALT ANTALL SOM DELTOK VED MR-VALG	ANTALL SOM DELTOK VED MR-VALG DIGITALT	ANTALL SOM DELTOK VED MR-VALG FYSISK	VALGOPP- SLUTNING MR-VALG	2015		2019		STEMME- BERETTIGEDE E BDR-VALG	TOTALT ANTALL SOM DELTOK VED BDR-VALG	ANTALL SOM DELTOK VED BDR-VALG DIGITALT	ANTALL SOM DELTOK VED BDR-VALG FYSISK	VALGOPP- SLUTNING BDR-VALG	2015		2019	
							15.94%	15.94%	9.61%	20926					9688	11238	5.46%	12.87%						8.34%	382204	20440	8902
OSLO BISPEDØMME	382927	59 av 59	24295	10501	13794	6.34%	15.94%	9.61%	20926	9688	11238	5.46%	12.87%	8.34%	382204	20440	8902	11538	5.35%	15.85%	9.26%						
BORG BISPEDØMME	402 986	102 av 102	29795	9937	19858	7.39%	15.11%	11.77%	28165	9566	18599	6.99%	14.01%	10.76%	402219	22302	7639	14663	5.54%	14.03%	9.90%						
HAMAR BISPEDØMME	251 512	160 av 160	29696	8336	21360	11.81%	20.08%	16.32%	28422	8073	20349	11.30%	19.71%	15.76%	250970	18701	5756	12945	7.45%	17.57%	12.83%						
TUNSBERG BISPEDØMME	290 404	99 av 99	23678	7370	16308	8.15%	16.05%	12.15%	21791	7096	14695	7.50%	15.10%	11.42%	289794	16716	5451	11265	5.77%	14.75%	10.36%						
ÅGDER OG TELEMAR BISPEDØMME	271 063	109 av 109	29084	9690	19394	10.73%	17.42%	14.23%	27745	9223	18522	10.24%	16.24%	13.37%	270391	21547	7402	14145	7.97%	15.87%	12.51%						
STAVANGER BISPEDØMME	268 023	90 av 90	25401	9753	15648	9.48%	15.87%	12.18%	23004	8989	14015	8.58%	15.27%	11.47%	267295	20052	7902	12150	7.50%	14.69%	10.78%						
BJØRGVIN BISPEDØMME	387 024	170 av 170	34190	12099	22091	8.83%	15.37%	11.44%	32208	11534	20674	8.32%	15.07%	10.83%	386160	23826	8793	15033	6.17%	13.84%	9.30%						
MØRE BISPEDØMME	171 950	95 av 95	18687	5904	12783	10.87%	19.51%	15.06%	17795	5669	12126	10.35%	18.75%	14.13%	171623	13144	4302	8842	7.66%	17.16%	12.42%						
NIDAROS BISPEDØMME	294 830	118 av 118	26140	8316	17824	8.87%	16.67%	12.30%	25121	7929	17192	8.52%	15.94%	11.85%	294207	16128	5685	10443	5.48%	14.57%	9.56%						
SØR-HÅLOGALAND BISPEDØMME	158 311	83 av 83	15608	3835	11773	9.86%	16.00%	13.10%	14763	3746	11017	9.33%	15.64%	12.41%	157933	9203	2490	6713	5.83%	13.19%	9.62%						
NRD-HÅLOGALAND BISPEDØMME	154 174	62 av 62	18462	5603	12859	11.97%	19.02%	15.09%	17141	5377	11764	11.12%	18.30%	14.65%	153811	11617	3927	7690	7.55%	16.09%	12.11%						
TOTALT, HELE LANDET	3 033 204	1147 av 1147	275036	91344	183692	9.07%	16.68%	12.60%	257081	86890	170191	8.48%	15.67%	11.81%	3 026 607	193 676	68 249	125 427	6.40%	15.12%	10.55%						

KIRKERÅDET 28. sept kl 16.00



DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Aslak Wegge	101	23/03487-2	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
64/23	Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023	01.11.2023

Instruks for Kirkerådet - høring Agder og Telemark bispedømmeråd

Vedlegg:

Høring - Instruks for Kirkerådet
Forslag til instruks for Kirkerådet

Saksorientering

Vi har mottatt høring av ny instruks for Kirkerådet. Høringsfrist er satt til 15.november.

Høringen ble mottatt her 18.10.23. Høringsfristen gjør at saken må tas opp i møtet 1. november. Det gjør at det dessverre ikke har vært anledning til å lage en saksutredning før utsending av papirer til bispedømmerådet.

Saken legges derfor, etter avtale med leder, fram uten forslag til vedtak, og det blir opp til rådet om man ønsker å uttale seg.

Forslag til vedtak

Skriv inn teksten her.



DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet

Agder og Telemark bispedømmeråd
Postboks 208
4662 KRISTIANSAND S

Dato: 18.10.2023

Vår ref: 23/03034-3 tr992

Deres ref:

Høring - Instruks for Kirkerådet

Kirkerådet sender med dette forslag til *Instruks for Kirkerådet* på høring.

Etter utskillingen av Den norske kirke fra staten kombinerer Kirkerådet to ulike roller: Kirkerådet er utøvende organ for hele trossamfunnet Den norske kirke, samtidig som rådet utgjør et styre i rettssubjektet Den norske kirke. Kirkerådet har fått evaluert kontrollordningene i Den norske kirke, og PwC viser i sin evalueringsrapport at Den norske kirke i sin styringsmodell har to ulike styringslinjer, med ulik logikk. I forlengelsen av evalueringen har Kirkerådet sett grunnlag for i større grad å tydeliggjøre Kirkerådets rolle som styre for rettssubjektet Den norske kirke, sammenlignet med rollen Kirkerådet har som utøvende organ for trossamfunnet Den norske kirke.

PwC har utarbeidet et utkast til en instruks. Denne er bearbeidet noe med utgangspunkt i Kirkerådets behandling i møte 28. september 2023, jf. sak KR 72/23.

Kirkerådet vil særlig kommentere to punkter:

- Det er foreslått at bestemmelsene som gjelder åpne og lukkede møter i Kirkerådet, bør endres og tilpasses de ulike funksjonene Kirkerådet har. PwC har vist til at styrebehandling i lukket møte er vanlig både i privat og offentlig sektor. PwC viser til at virksomheten er tjent med et styre som kan snakke fritt og bli informert på et nivå som ikke hører hjemme i offentligheten. Dette kan gjelde personsensitiv informasjon eller informasjon om risiko, økonomiske disposisjoner e.l. Dette tilsier at de sakene som etter sin art i hovedsak faller inn under Kirkerådets funksjon som styre for rettssubjektet Den norske kirke, som hovedregel bør behandles i lukket møte. Saker som hovedsakelig faller inn under Kirkerådets funksjon som utøvende organ i trossamfunnet, skal derimot som hovedregel behandles i åpne møter. Også i den sistnevnte kategorien saker vil det kunne være behov for å lukke møtet. Derfor bør Kirkerådet – som i dag – kunne bestemme at møtet skal lukkes. Det foreslås å videreføre at personalsaker og saker hvor taushetsplikt tilsier det, skal behandles for lukkede dører.
- Kirkerådet har lagt vekt på at omtalen av lederens rolle bør være kort, for at Kirkemøtet gjennom vedtak ikke skal begrense rollen. Det må også ses i sammenheng med at det er lagt opp til at Kirkemøtet, og ikke Kirkerådet selv, vedtar instruksene, og den bør derfor være på overordnet nivå.

Postadresse:
Postboks 799 Sentrum
0106 OSLO

E-post: post.kirkeradet@kirken.no
Web:
Org.nr.:818 066 872

Telefon: +47 23081200
Telefaks:

Saksbehandler
Trond Rakkestad

Forslaget til instruks vil ha konsekvenser for annet regelverk. I høringen ønsker Kirkerådet innspill til selve instruksforslaget og de materielle temaene som instruksene tar sikte på å regulere. Ut over de temaene som tas opp i forslaget til instruks, er det ikke ment å gjøre andre materielle endringer i gjeldende ordninger. Kirkerådet vil komme tilbake til nødvendige konsekvensendringer i annet regelverk i saken som planlegges lagt fram for Kirkemøtet 2024. Enkelte slike regelsett, for eksempel reglene for Kirkemøtets virksomhet, må i tilfellet endres av Kirkemøtet, mens andre regler, mandater, reglementer etc. vil kunne fastsettes eller endres av Kirkerådet etter at Kirkemøtet ev. har vedtatt en instruks for Kirkerådet. Et eksempel på sistnevnte er delegasjonsreglementet for Kirkerådet og mandat for utvalg under Kirkerådet.

En instruks for Kirkerådet vil etter forslaget bli vedtatt av Kirkemøtet. På dette grunnlaget kan Kirkerådet selv vedta supplerende bestemmelser for virksomheten Kirkerådet har ansvar for. Det er derfor lagt opp til at instruksene er på et overordnet nivå.

Instruksene skal som nevnt etter planen fremmes til behandling i Kirkemøtet i april 2024. Høringsfristen er derfor satt til **15. november 2023**.

Med vennlig hilsen

Ingrid Vad Nilsen
direktør

Kurt Haugen
økonomidirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Vedlegg:
Forslag til instruks for Kirkerådet

Mottakere:

Agder og Telemark bispedømmeråd	Postboks 208	4662 KRISTIANSAND S
Borg bispedømmeråd	Bjarne Aasgt. 9	1606 FREDRIKSTAD
Bjergvin bispedømmeråd	Postboks 1960	5817 BERGEN
Hamar bispedømmeråd	Postboks 172	2302 HAMAR
Nidaros bispedømmeråd - Nidarosen bæspatjælleraerie	Kongsgårdsgata 1a, Erkebispegården	7013 TRONDHEIM
Nord-Hålogaland bispedømmeråd	Postboks 790	9258 TROMSØ
Oslo bispedømmeråd	Postboks 9307 Grønland	0135 OSLO
Stavanger bispedømmeråd	Lagårdsveien 44	4010 STAVANGER
Sør-Hålogaland bispedømmeråd	Dronningens gate 18	8006 BODØ
Tunsberg bispedømmeråd	Postboks 10 Kaldnes	3119 TØNSBERG
Møre bispedømmeråd	Moldetrappa 1	6415 MOLDE
KA Arbeidsgiverorganisasjon for kirkelige virksomheter	Rådhusgaten 1-3	0151 OSLO

Utkast 17.10.23

Forslag til instruks for Kirkerådet

1 Formål

Formålet med denne instruks er å gi overordnede føringer og retningslinjer for Kirkerådets mandat, rolle og oppgaver, samt å tydeliggjøre rollefordelingen mellom Kirkemøtet, Kirkerådet og daglig leder (direktør).

2 Overordnede rammer

Kirkerådet skal utføre sitt arbeid i lojalitet mot Den norske kirkes læregrunnlag.

Kirkerådet kombinerer i sin virksomhet to ulike funksjoner:

- a. Kirkerådet er det utøvende organet for trossamfunnet Den norske kirke og har med dette ansvaret for å lede trossamfunnets arbeid på nasjonalt nivå. I
- b. Kirkerådet er styre i rettssubjektet Den norske kirke og har med dette det overordnede ansvaret for økonomi- og virksomhetsstyring i rettssubjektet Den norske kirke og for å se til den daglige ledelsen og rettssubjektets virksomhet for øvrig.

I begge funksjonene forbereder og iverksetter Kirkerådet Kirkemøtets vedtak.

Kirkerådet rapporterer til Kirkemøtet for sin virksomhet.

Innenfor rammene av denne instruks fastsetter Kirkerådet selv nærmere regler for rådets virksomhet.

3 Kirkerådets rolle som utøvende organ for trossamfunnet Den norske kirke

Kirkerådet setter opp sakslisten, forbereder og fremmer saker som skal behandles av Kirkemøtet. Videre skal Kirkerådet iverksette Kirkemøtets beslutninger. Kirkerådet leder trossamfunnet Den norske kirkes arbeid på nasjonalt nivå.

Kirkerådet rapporterer til Kirkemøtet om oppfølging av Kirkemøtets vedtak.

4 Kirkerådets rolle som styre i rettssubjektet Den norske kirke

Kirkerådet har det overordnede ansvaret for forvaltningen av rettssubjektet Den norske kirke og for å se til den daglige ledelsen og rettssubjektets virksomhet for øvrig.

Kirkerådet skal vedta budsjett for kalenderåret i samsvar med Kirkemøtets overordnede føringer. Kirkerådet skal fastsette og godkjenne et samlet årsregnskap for Den norske kirke og legge dette frem for Kirkemøtet til orientering.

Kirkerådet har ansvaret for at økonomiforvaltningen og økonomistyringen av de midlene som Kirkemøtet disponerer, er forsvarlig. Kirkerådet skal holde seg orientert om rettssubjektet Den norske kirkes økonomiske stilling og det til enhver tid gjeldende risikobildet for virksomheten.

Kirkerådet plikter å påse at rettssubjektet Den norske kirkes virksomhet, regnskap og formuesforvaltning er gjenstand for betryggende kontroll, herunder at regnskapene underlegges forsvarlig ekstern revisjon.

5 Kirkerådets leder

Kirkerådets leder er valgt av Kirkemøtet. Vedkommende leder Kirkerådet og uttaler seg normalt på rådets vegne.

6 Kirkerådets medlemmer

Kirkerådets medlemmer, med unntak av preses, er valgt av Kirkemøtet.

Kirkerådet er et kollegialt organ hvor myndigheten utøves av medlemmene i felleskap, og hvor kollegiet har et kollektivt ansvar for de vedtakene som fattes. Alle medlemmene skal ivareta både trossamfunnet Den norske kirkes interesser og rettssubjektet Den norske kirkes interesser, og medlemmene skal være lojale mot de vedtakene som rådet fatter.

8 Kirkerådets rolle overfor bispedømmerådet

Kirkerådet kan pålegge bispedømmerådene gjøremål i saker som hører inn under Kirkerådets ansvarsområde.

9 Daglig leders arbeidsoppgaver og plikter overfor Kirkerådet

Kirkerådet skal ha en daglig leder (direktør) som er ansvarlig for organisering og daglig ledelse av Kirkerådets virksomhet. Direktøren skal følge de retningslinjene og påleggene som Kirkerådet gir.

Direktøren skal delta i kirkerådsmøter med tale- og forslagsrett, men uten stemmerett.

7 Inhabilitet og taushetsplikt

Kirkerådets medlemmer og daglige leder er underlagt habilitetsreglene i forvaltningsloven kapittel II og kirkeordningen § 42 tredje ledd.

Kirkerådets medlemmer har taushetsplikt om noens personlige forhold og forretningshemmeligheter etter forvaltningsloven § 13, jf. kirkeordningen § 42 første ledd.

10 Utvalg

Kirkerådet kan oppnevne og gi mandat til de utvalgene rådet finner formålstjenlig.

11 Kirkerådets arbeid og møter

Kirkerådet kan bare gjøre gyldige vedtak når preses (eventuelt fungerende preses) og minst halvparten av medlemmene, eller lovlig innkalte varamedlemmer, er til stede og avgir stemme i saken.

Det skal føres protokoll for Kirkerådets møter. Protokollen skal godkjennes og offentliggjøres senest fire uker etter rådsmøtet.

Møter i Kirkerådet holdes som åpne eller lukkede møter, basert på sakenes art.

Saker som hovedsakelig faller inn under Kirkerådets funksjon som ledende organ i trossamfunnet, skal som hovedregel behandles i åpne møter. Saker som hovedsakelig faller inn under Kirkerådets styrefunksjon i rettssubjektet Den norske kirke, skal som hovedregel behandles i lukket møte. Kirkerådet avgjør om møtet skal være lukket eller åpent. Personalsaker og saker hvor taushetsplikt tilsier det, skal behandles for lukkede dører.

Kirkerådet kan selv avgjøre om et kirkerådsmøte skal avholdes som fjernmøte.



DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Aslak Wegge	421	19/04887-100	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
65/23	Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023	01.11.2023

Orienteringssaker 01.11.23

Saksorientering

Faste orienteringer;

1. Orientering fra biskop
2. Orienteringer fra bispedømmerådets medlemmer
3. Orientering fra stiftsdirektør

Forslag til vedtak

Sakene tas til orientering



DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Aslak Wegge	421	19/04887-99	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
66/23	Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023	01.11.2023

Referatsaker 01.11.23

Vedlegg:

Visitasprotokoll for bispevisitas i Rjukan og Tinn sokn 2023
 Visitasforedrag Rjukan og Tinn sokn 12. - 17.9.23
 Visitasmelding 2023
 Byggbefaring Tinn
 Kontorvisitas Tinn 2023
 Visitasprogram 2023 Tinn
 Protokoll fra bispevisitas i Marnardal sokn 27.9 - 1.10.2023
 Visitasforedrag Marnardal 2023
 VISITASMELDING Marnardal sokn 2023
 Rapport fra kontorvisitas i Marnardal sokn 2023
 Program visitas 2023
 2023 Visitasrapport Marnardal

Saksorientering

Skriv inn teksten her.

Forslag til vedtak

Skriv inn teksten her.



DEN NORSKE KYRKJA

Agder og Telemark biskop

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Dato: 20.09.2023

Vår ref: 22/01949-10 THS

Dykkar ref:

Visitasprotokoll for bispevisitas i Rjukan og Tinn sokn 2023

Biskopen takkar igjen for flotte visitasdagar i Rjukan og Tinn sokn. Vedlagt er visitasprotokoll som inneheld:

- Visitasforedrag
- Visitasmelding
- Kyrkjebyggrapport
- Kontorvisitas
- Program visitas

Med helsing

Stein Reinertsen
Biskop

Trine H Syvertsen
Kirkefagsjef

Dokumentet er elektronisk godkjend og har difor ingen signatur.

Vedlegg:
 Visitasforedrag Rjukan og Tinn sokn 12. - 17.9.23
 Visitasmelding 2023
 Byggbefaring Tinn
 Kontorvisitas Tinn 2023
 Visitasprogram 2023 Tinn

Mottakarar:

Agder og Telemark bispedømmeråd

Postboks 208

4662
KRISTIANSAND S

Postadresse:

E-post: agder.biskop@kirken.no

Telefon: +47 38 10 51
20

Sakshandsamar

Postboks 208
4662 KRISTIANSAND S

Web: www.kirken.no/agder
Org.nr.:818 066 872

Telefaks:

Trine H Syvertsen

Prosten i Øvre Telemark prosti	Sejord kyrkjekontorBrøløsvn 13 a	3840 SELJORD
Tinn kirkelige fellesråd	c/o Tinn kommune,Postboks 14	3661 RJUKAN
Soknepresten i Tinn sokn	Marum Ullern	3656 ATRÅ
Soknepresten i Rjukan sokn	Rjukan kirke	3660 RJUKAN
Rjukan menighetsråd	c/o Tinn kommune	3661 RJUKAN
Tinn sokneråd	c/o Tinn kommune	3661 RJUKAN
Tinn kommune	Postboks 14	3661 RJUKAN



DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark biskop

Visitastforedrag ved bispevisitasen i Rjukan og Tinn sokn 12. – 17.september 2023

Kjære menighet!

Nåde være med dere og fred fra Gud vår Far og Herren Jesus Kristus.

Det har vært en stor glede å være sammen med dere denne visitasuken. Vi har vært igjennom et innholdsrikt og spennende visitasprogram, og jeg har blitt bedre kjent med både nye og gamle menighetsrådsmedlemmer, ansatte og frivillige. Det har vært en stor berikelse, og jeg ser tilbake på denne uken med takknemlighet. Takknemlighet for alt det fine som skjer, og ikke minst for at dere har som mål å vekke og nære det kristelige liv i soknet!

Forberedelser

Det ligger mye planlegging bak en visitas. Prost Asgeir Sele har ledet prosessen sammen med ansatte og sokneråd. Prosten har gjennomført kontorvisitas, og rådgiver på bispedømmekontoret har utarbeidet en rapport om kirkebyggene. Menigheten har levert en fyldig visitasmelding før visitasen, og dere har laget et program som viser mye av bredden i menighetslivet og kontaktpunktene dere har ut i lokalsamfunnet.

Stab og menighetsråd

Selve visitasen startet med møte med stab og leder av fellesråd. Sammen gjennomgikk vi program for visitasen. I tillegg til de planlagte møtene, ble det også tid til flere møtepunkt med de ansatte. For å si det tydelig: Dere har en god stab som viser vilje til å få til noe, og har en god tone dere imellom.

Dere har møtt noen utfordringer særlig gjennom pandemien, som blant annet har påvirket trosopplæringstiltakene og musikkarbeidet. Mist ikke motet, men fortsette med å drømme sammen både ansatte og menighetsrådene om at gode ting skal skje!

Da jeg møtte menighetsrådene, var det både det gamle og det helt nyvalgte. Det er ikke ofte jeg har opplevd å møte et nyvalgt menighetsråd bare få dager etter at de er valgt!

Takk til dere som nå går ut av menighetsrådene etter endt periode; for den innsatsen dere har gjort. Velkommen dere som er nye – jeg håper dere går inn i dette med ønske om å bidra med det hver av dere har mulighet til. Nye råd gir nye muligheter for nytenkning, og det er alltid spennende!

Møte med kommunen

Jeg møter alltid kommunens ledelse når jeg er på visitas. Møtet var lagt til Vemork, der det også ble tid til et svært interessant foredrag og en tur innom tungtvannskjelleren. Både industrihistorien og motstandskampen under andre verdenskrig har virkelig gitt dere en stolt arv å forvalte! Det er også flott å merke den fremtidsoptimismen som nå knyttes til nye arbeidsplasser i kommunen.

Tinn kommune har vært flinke til å bevilge penger til vedlikehold av kirkene, som er en stor bragd med så mange kirker som dere har!

Det er også et godt samarbeid mellom kommune og kirke om blant annet Demenskoret og prosjektet «Omsorg for døende».

Et mer formalisert samarbeid mellom kirke og skoler kan dere gjerne også se på; jeg opplever at det er god vilje til det.

Skolebesøk

Det er naturlig for en biskop å besøke skoler under en visitas, og jeg setter pris på å treffe så høflige elever som det jeg møtte både på Rjukan videregående der jeg møtte elever fra 2. og 3., og på Atrå barne- og ungdomsskule der det var 9. og 10.trinn som stilte meg spørsmål.

De hadde mange svært gode spørsmål som det er synd dere voksne ikke har fått høre!

Spørsmål rett inn i kjernen av den kristne troen.

Bedriftsbesøk

Når jeg er på visitas, er jeg gjerne også på bedriftsbesøk. Det er viktig for meg å møte bedrifter som på en eller annen måte preger stedet.

Det ble et trivelig møte med Rjukan Arbeiderblad, med en historisk innføring i avisens historie. Redaktøren uttrykte også en stor vilje til å ta med kirkestoff i avisen. Det er en god ting for kirken.

På Stordalen gardsbruk fikk jeg lære litt om hvordan arbeidet kan være for småskalaprodusenter. Det er gledelig at yngre generasjoner er villige til å overta drift og satse, vel vitende om alt arbeidet som ligger foran dem. Nå har jeg også smakt på Norges beste brunost!

Diakoni

Jeg vet at dere gjør et flott diakonalt arbeid i Tinn og Rjukan. Mye av dette er ikke og skal ikke være synlig for andre enn de det gjelder. Å virke i det stille er kanskje noe av det viktigste innen diakonien.

Jeg fikk nyttig informasjon om arbeidet med «Dei kvite kyrkjene rundt Tinnsjøen».

Jeg var også med på formiddagstreff på Tinn helsetun der diakonen hadde en fin andakt.

På Eldres hus hilste jeg på beboere, og fikk være med på korøvelse med Demenskoret, som så fint ledes av organisten. Det var en flott opplevelse!

Trosopplæring

Det gjør inntrykk når menighetspedagogen forteller om all innsatsen som legges ned, og likevel kommer det så få barn til det planlagte tiltaket. Det er ingen lett løsning på dette, men kontakt gjerne undervisningsrådgiveren på bispedømmekontoret for å høre om det er noen tips her. Forarbeidene og kvaliteten på det som gjøres, er bra. Vi håper oppslutningen snart snur!

Speider har dere på Rjukan, og selv om ingen av speiderne selv hadde anledning den dagen jeg var innom, var det hyggelig å få en prat med Jørgen Sando oppe i gapahuken om arbeidet

som drives. Det ble tydelig for meg, noe som jeg allerede visste fordi jeg også har vært speider, at speiderarbeid er viktig. Takk til ildsjelene som står på.

Økumenikk

Når jeg er på visitas, er det naturlig å møte andre kirkesamfunn eller organisasjoner i området. Det er viktig at vi står sammen. Det var gledelig å oppleve den gode relasjonen som er mellom bedehuset og kirken. Jeg satte derfor stor pris på å få tale på Normisjons møte på bedehuset i Austbygde. Jeg snakket om hvor viktig det er å hvile i Guds nåde.

Gudstjenesteliv og kirkebygg

Kirkens medlemsundersøkelse viser at et stort flertall av våre medlemmer fremhever kirkebyggenes sentrale betydning. De er viktige identitetsmarkører for langt flere enn dem som går ofte på gudstjeneste. Det ble det satt ord på flere ganger under visitasen. Selv om det ikke er så mange som oppsøker gudstjenestene, er kirkebyggene viktige for folk. Dere har til og med en kirke som hører inn under Unescos verdensarvliste: Rjukan kirke hører inn under Rjukan – Notodden industriarv. Dere er heldige som har svært dyktige organister her i menighetene, som jeg fikk gleden av å høre flere ganger. Organister trenger gode instrumenter, og orgler er dyre investeringer. Det er derfor godt at disse alle er i god stand. Under visitasen fikk jeg være med på en fin kveldsbønn i Dal kirke.

Vigsling av ny medarbeider

Noe av det fineste jeg gjør i min jobb som biskop er å vigsle nye medarbeidere til tjeneste i kirken, men jeg ar aldri gjort det under en visitas, før det skjedde på torsdag i Atrå kyrkje. Emy Benjamins ble vigslet til tjeneste som prest. Det ble en fin gudstjeneste der mange av både ansatte og frivillige medvirket. En stor takk til Emy for gjennomføringen av gudstjenesten som både liturg og predikant.

I løpet av visitasen har jeg også besøkt Rjukan barnehage og møtt barna der. Det var en trivelig stund. De var veldig flinke til å synge, godt hjulpet av soknepresten og gitaren hans!

Jeg har vært innom krematoriet dere har på Rjukan og hørt litt om hvordan dette drives. Og ikke minst så har jeg hatt mange gode samtaler med medarbeidere i kirkene. Det vil jeg igjen si: Her er det gode, dedikerte medarbeidere. Takk for alt dere gjør!

Utfordringer og veien videre

En visitas er ikke over når jeg drar, på en måte er det nå det begynner. Alt forarbeidet, møtene og samtalene peker ut en retning for veien videre. En retning for arbeidet med å vekke og nære det kristne liv menighetene. Jeg har derfor behov både for å bekrefte alt dere får til og oppmuntre til videre arbeid:

- **Kirkebygg**

Dere har godt vedlikeholdte kirkebygg. Det er imponerende med tanke på at dere har 6 kirker på cirka 6000 innbyggere. Her er det ansatte som vet å verdsette kontinuerlig vedlikehold. Takk til dere!
Det gjenstår noe registrering i kirkebyggdatabasen, som dere selv kjenner til. Det mangler også tilfredsstillende HC-toaletter noen steder, særlig gjelder det kapellet. – og kirkeklokkene trenger tilsyn.

Da jeg var på visitas her i 2014 utfordret jeg dere til å sette i gang prosessen i samarbeid med kommunene med å overføre kirkene til soknene. Oppfordringen gjelder fortsatt og jeg vet at dere er i gang med prosessen.

- **Kirka vår – samlet plan**

Dere har hatt en del utskiftninger i stab, det har vært en pandemi – og dette påvirker naturlig nok arbeidet i menighetene. Det finnes et verktøy utviklet av Kirkerådet som heter *Kirka vår – samlet plan* som er utviklet til hjelp for organisering av menighetens arbeid. Bruk dette, og la det være en hjelp til en «restart» av arbeid der dere ser det trengs. Verktøyet er tilgjengelig for ansatte, og alle medlemmer i menighetsråd vil få invitasjon til å få lesetilgang. På denne måten kan man ha et felles område som gir god oversikt over menighetens arbeid.

- **Kirke – skolesamarbeid og forholdet til kommunen**

Kirken kan på mange områder hjelpe skolen til å oppfylle elevenes kompetansemål på flere områder. Gå i dialog med skolene for å se om dere kan formalisere dette i en kirke/skole-plan. Hvis dere trenger hjelp til å se på dette, kan dere kontakte undervisningsrådgiver på bispedømmekontoret.

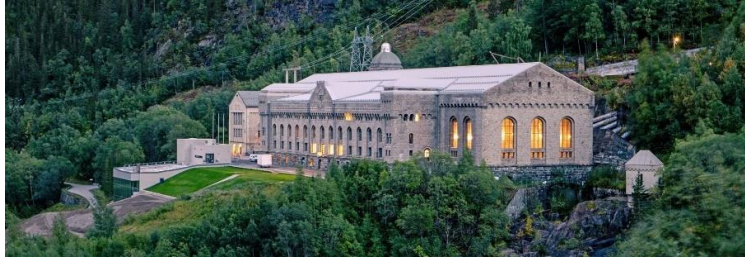
Forholdet til kommunen er godt. I møtet med kommunens ledelse utfordret jeg den til å skrive menigheten inn i kommunen planer. Helse og oppvekst har dere allerede med når det gjelder både demenskolet, og omsorgen for dødene som dere har et særlig søkelys på. Det er også andre områder som kan være aktuelle.

Jeg drar fra visitasen i Rjukan og Tinn sokn fylt med takk, og jeg hilser dere med Paulus sine ord til menigheten i Tessaloniki:

« Vi takker alltid Gud for dere alle når vi husker på dere i våre bønner. For vår Gud og Fars ansikt husker vi stadig på hvordan dere er virksomme i tro, arbeider i kjærlighet og holder ut i håp til vår Herre Jesus Kristus.» (1 Tess 1, 2-4)

Agder og Telemark bispestol 17. september 2023

Stein Reinertsen
biskop



Visitasmelding 2023

Rjukan, Atrå og Mæl, Austbygde og Hovin menigheter

1. Innledning

1.1. Kart



Tinn kommune ligger nord-øst i Telemark. Kommunen grenser mot Telemarkskommunene Vinje i vest og Seljord, Hjartdal og Notodden i sør. Østover grenser kommunen mot Buskerudkommunene Flesberg, Rollag og i nord mot Nore/Uvdal. Tinn kommune er omtrent på størrelse med Vestfold fylke med et totalareal på drøye 2 million dekar

1.2 Kort historisk riss siden forrige visitas

Forrige bispevisitas i Rjukan prestegjeld (19-23 mars 2014) foregikk med Øystein Evensen som Sokneprest i Austbygde, Hovin, Atrå og Mæl, Sokneprest Tone Anne Hvalen som Sokneprest på Rjukan, Prost Asgeir Sele og Biskop Stein Reinertsen. Leif Kåre Mangen var Kirkeverge og Ottar Lien var leder av Tinn kirkelige fellestråd.

Rjukan og Tinn vil for alltid være knyttet til den moderne industriens inntog i Norge, men også til norsk krigshistorie.

En stor hendelse for Tinn kommune var innskrivningen av “Rjukan-Notodden Industriarv” på UNESCOs verdensarvliste i Bonn 5. juli 2015.



Kirken i Tinn og den enkelte menighet forholder seg til et sted og i en kommune som har en unik posisjon i Norge. Det er lokalbefolkningen seg bevisst. Tinn sokn er for øvrig preget av landbruk og bondekultur. Mange som bor i bygda arbeider på Rjukan og motsatt. Samtidig har Tinn kommune over tid opplevd fraflytting som også setter sitt preg på samfunnet, så det er svært kjærkomment at ny industri og med det mulighet for tilflytting, etablerer seg i kommunen.

Den kirkelige hver- og helligdag har i flere år vært preget av pandemi. Stengte kirker og deretter restriksjoner når det gjelder antall besøkende, registrering og tilviste plasser, synliggjøres i statistikker over deltagelse.

Ulike tiltak ble iverksatt i Kirken i Tinn.

Gudstjenester ble filmet. Både med avansert utstyr og profesjonelle filmfolk, men også på enkel måte med mobiltelefoner. Sendingene ble lagt ut på sosiale kanaler. Kirken erfarte at sendingene nådde langt ut.

Det var stor interesse og mange nye «venner» ble vervet til kirkens Facebook side og tilsvarende andre kanaler.

Samarbeidet mellom Rjukan og Tinnbygdene om tiltakene var naturlig og til nytte. I etterkant av pandemien har satsingen på sosiale kanaler fortsatt i Kirken i Tinn.

Et annet felt som menighetene samarbeider om, er konfirmantarbeidet som for øvrig nå er innlemmet i prostiets «Ønsket og Elsket» arbeid med deltagelse på ulike konfirmantarrangementer i prostiet. Fortsatt er et høydepunkt i konfirmanttiden allikevel lokal felles leir på Skirva om våren. Det er en dugnad og innsatsvilje fra mange hold som er imponerende for å få denne helgen i havn.

Trosopplærer- og diakonstilling er felles for by og bygd. Noe som også er fruktbart og viktig.

2. SOKNET

2.1 Grenser, folketall, kirkemedlemskap

Tinn kommune består av to sokn. Rjukan og Tinn.

Tinn sokn er en sammenslåing av Atrå, Mæl, Austbygde og Hovin som ble foretatt i 2015. Folketallet fordeler seg noenlunde jevnt mellom Rjukan og Tinn.

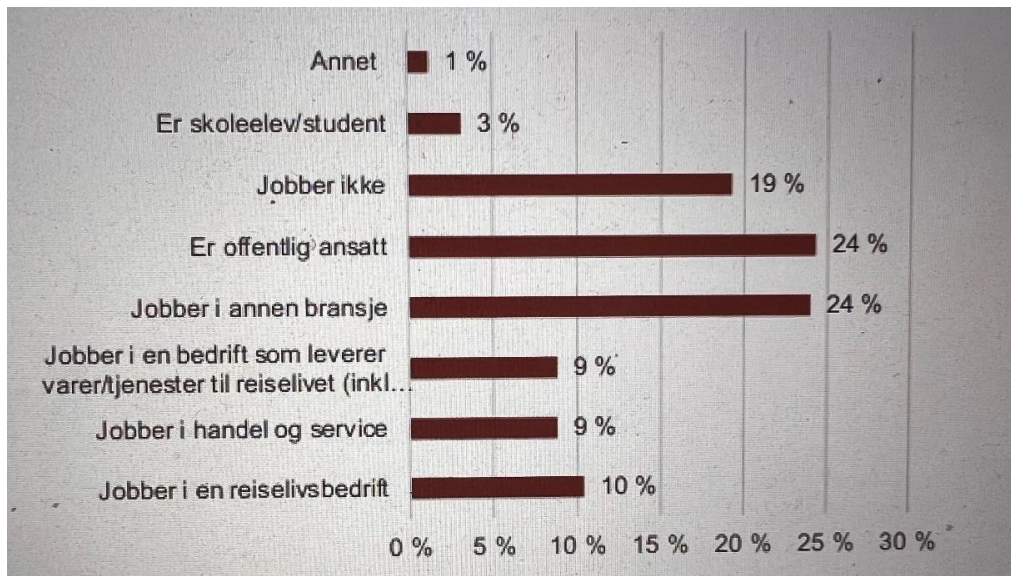
Folketallet i Tinn kommune var 5.512 pr. 01.01.2022. Ved forrige visitaser i Rjukan og Tinn i, 2014, var folketallet høyere. Folketallet var 6.500 pr.01.01.2000.

2.2 Demografi, sosiologisk beskrivelse (levestandard, tros- og livssynsmangfold)

Den alt vesentlige delen av befolkningen bor i Rjukan og i de gamle bygdesentrene Miland, Mæl, Atrå, Austbygde og Hovin, men det finnes også mer spredd bosetting oppover i dalførene Gjøystdalbygda, Gauset og Tessungdalen.

På 1800-tallet var Atrå sentrum i Tinn herred, men etter Sam Eyde og Norsk Hydros industrietablering i 1905 overtok byen Rjukan innerst i Vestfjorddalen denne rollen.

En innbyggerundersøkelse i 2020 viste at 38% hadde alltid bodd i Tinn, 38% var tilflyttere til kommunen, mens 24% var tilbakeflyttere.



Plansjen viser levekår og hovedbeskjeftigelse (2020).

Det er registrert 3601 hytter i kommunen.

Ved årsskiftet 2022-23 var 3892 av totalt 5547 innbyggere medlemmer av Den norske kirke, en oppslutning på 70 %. Det er relativt få utmeldinger fra Den norske kirke i Tinn.

Andelen døpte på Rjukan er 39 % og andelen døpte i bygdene er 120 %. Andelen konfirmerte på Rjukan er 26 % og andelen konfirmerte i bygdene er 71%.

2.2. Lokalsamfunnet- kultur og samfunnsliv

Industriarbeidsplasser har utgjort den desidert største andelen av arbeidsplasser i Tinn det siste århundre.

Nye etableringer som opprettelse og utbygging av oppdrettsanlegget HIMA på Svadde på Rjukan gir håp for fremtidens industrisatsing. Anlegget ferdigstilles i 2024.

En annen av kommunens viktigste satsingsområder er helårsbasert reiseliv. Tinn kommune skiller seg fra mange andre mindre turistdestinasjoner ved at attraksjonene er mange og tett plassert.

Det gjør Tinn kommune til et attraktivt stoppested:

Alpindestinasjon Gausta med stor fortetting og høy standard

Bydestinasjon Rjukan med vekt på kultur- og krigshistorie.

Viddedestinasjon Hardangervidda med fotturer, skiturer, jakt og fiske,

Bygdedestinasjon ”grønn turisme”, kulturtradisjoner, kulturopplevelser, historie og hytteutbygging.



«Vi ønsker at kommunen vår skal være et godt sted å bo-, vokse opp- og ha sitt virke i. Det er nødvendig for at mennesker skal trives og ønsker å være her, sammen med oss. Vi ønsker også nyetableringer velkommen, enten det er innen industri- eller reiselivsnæring. -Og vi ønsker å være en god, trygg og gjestfri kommune overfor våre gjester, som det blir flere og flere av» Tidligere Ordfører Bjørn Sverre Sæberg Birkeland i Tinn kommuneplan 2017-2029



Landskappleiken ble i 2022 lagt til Tinn og Rjukan som ble vertskap for over 1000 deltagere, etter to års utsettelse på grunn av pandemi..

Landskappleiken regnes som norgesmesterskapet innen norsk folkemusikk og -dans.



Den omfatter kappspel i hardingfele, fele, durspel og kveding; som regel også i munnharpe, langeleik, fløyte og andre eldre folkemusikkinstrument samt pardans, lagdans og lausdans.

Bruk av hardingfela med Dahlespelet og Dahletradisjonen er særegent for folkemusikken i Tinn. Knut Dahle (1834-1921) var en god spelemann og en god sogeforteller.

”Soger» og slåttar var like verdfulle som underhaldning. Folk lika dette og fann også felespelet meir interessant når dei fekk tak i bakgrunnen for det. Og på den måten vart Knut Dahle ein kulturbærar av det sjeldne. Han heldt oppe det gamle spelet og det ekte tinndølmålet, og han kunne fortelja segn og soger så levande og menneskeleg at dei fleste kunne forstå det. Difor står han i ei særstilling som bærar av gamal bygdetradisjon i Telemark”, skriver Knut Buen i boka ”Som Gofa spøla”.

3. ARBEIDET I MENIGHETENE

3.1 Menighetens strategi og visjon

Rjukan menighet sin visjon er å ha stor „ takhøyde” og lav terskel slik at alle kjenner seg velkommen i kirken med seg og sitt liv.

Kyrkjelyden i Tinn Sokn sin visjon er «levende fellesskap - for alle»
Vi ønskjer å vera ei inkluderande, mangfaldig, høgtideleg, tradisjonsberande og livsnær kyrkje.

Større oppmøte til gudstjenestene er en veldig viktig del av menighetenes strategi. Under pandemien opplevde som tidligere nevnt menighetene i by og bygd stor interesse for de digitale gudstjenestene som ble avholdt.

Fellesrådet gjorde det økonomisk mulig å engasjere profesjonelle filmfolk som gjorde et stort arbeid med opptak og sending. Dette arbeidet viste seg å nå veldig mange i en svært vanskelig tid.

3.2 Generell vurdering av menighetslivet/menighetens åndelige situasjon

Begge sokn har gudstjenester hver andre uke med varierende oppmøte. Godt oppmøte ved arrangement , slik som bryllup , dåp, konfirmasjon og ved kulturarrangement. Samtidig er interessen for kirkelig konfirmasjon større i Tinn enn på Rjukan.

3.2.1 Gudstjenester: Utvikling av gudstjenestelivet og gudstjenestedeltakelse

I Rjukan er det i hovedsak Rjukan kirke som blir benyttet til gudstjenester. I de to siste årene (2021-2023) har kirken måtte stenge i perioder på grunn av høye strømpriser. I perioden oktober-april med unntak av desember har således gudstjenestene blitt holdt i Dal kirke. Menighetsstua i Rjukan kirke har også vært brukt til gudstjenester noen få ganger. Ellers har folkemusikkmesse i slutten av januar i mange år vært arrangert i Dal kirke. Påskens gudstjenester har dessuten vært arrangert i Frøystul fjellkirke.

Rjukan menighet har i 3-4 gudstjenester om høsten og tilsvarende om våren arrangert foredrag som del av gudstjenesten. Det er historikere, forfattere, lærere og flere som har brukt 15-20 minutter i gudstjenesten etter kunngjøringene til å fortelle om ulike temaer knyttet til Rjukan og historien. Som avslutning på gudstjenesten er Vestfjordalen blitt avsunget. Tiltaket har vekket positiv oppmerksomhet. Rjukan

Arbeiderblad har skrevet flittig om foredragene, og dette har virket positivt på oppslutning.

I bygdene er det en tradisjon for at førstedags-gudstjenesten (jul, påske og pinse), minnegudstjeneste nyttårsaften samt konfirmantenes gudstjeneste er i Atrå kyrkje. Første juledag er det også gudstjeneste i Hovin, og julaftensgudstjenestene er i Austbygde og Mæl. I påsken er det ellers gudstjeneste på Skirva fjellkyrkje på skjærtorsdag, i Hovin kyrkje på langfredag og i Austbygde påskenatt. Gudstjenesten etter konfirmantleir på våren (tidligere høsten) har vært i Skirva fjellkyrkje. Det er alltid gudstjeneste i Hovin 17. mai i forbindelse med barnetoget.

Taizé-gudstjeneste noen ganger i året blir holdt i Mæl.

På gudstjenestene der folkekirken møter opp, slik som julaften, 17. mai, konfirmasjon og ved dåp er det stor oppslutning. Til en ordinær gudstjeneste er kirkesøkningen relativ lav.

3.2.2 Kirkelige handlinger

Det er stor oppslutning om de kirkelige handlingene i kommunen. Folk stiller opp i gravferder og når et barn i familien skal døpes.

3.2.3 Trosopplæring og annet barne- og ungdomsarbeid

Kirken har i en lengre periode hatt utfordringer med å finne personer til å fylle stillingen som trosopplærer. Menighetspedagogen (som også er klokke på Rjukan) har derfor fått økt stillingen sin fra 10 til 20 prosent, for å kunne bidra i større grad også i bygdene.

Kirken har redusert antall tiltak som følge av manglende trosopplærer ressurser, og har valgt å kjøre like opplegg både i Tinn og Rjukan. De

to trosopplæringsplanene er nå nesten identiske. På denne måten er det mulig å få gjennomført breddetiltak som Tårnagent og Lys Våken, og et minimum av tiltak for barna i begge sognene. Menighetspedagogen samarbeider med andre ansatte i kirken, og noen få frivillige.

Det er store utfordringer med å få deltagere til barnearrangementene, så det jobbes bl.a. med å få til bedre markedsføring. Pandemien er en medvirkende faktor. Dette er utfordringer som de fleste lag og organisasjoner kjenner på, både i og utenfor kirken.

Kirken har gjennom mange år hatt babysangkurs, vår og høst. Disse har vært lokalisert til sykehjemmene, og har vekslet mellom bygd og by. Tanken har vært å knytte sammen de ulike generasjonen, og har gitt glede til både små og store, unge og eldre. Det har vært liten oppslutning de siste gangene, og vi har på nåværende tidspunkt heller ingen som har mulighet til å drive arbeidet. Det er derfor lagt på is, inntil videre.

Selv om kirkeopplutningen generelt er relativ lav, er det fortsatt mange som ønsker å døpe barna sine. Kirken ønsker å gi dåpsbarna noe som de vil ha lyst til å ta med seg gjennom livet, et minne om at de er døpt, og verdifulle for menigheten og for Gud.

Kirken ønsket også å legge til rette for at dåpsfamiliene skulle kjenne seg velkommen og inkludert, og ha lyst til å sende barna sine på aktiviteter/ tiltak i kirken.

Menighetene forsøker å skape relasjoner mellom kirken og menneskene i lokalsamfunnet vårt, og mellom familiene som ønsker å døpe sine barn.

Ved å invitere familiene til småbarnsgudstjeneste, ved et og to års alder, er håpet at man skal legge til rette for dette.

Det er inngått et spennende samarbeid med en lokal kunstner, Kat Hagen, som laget nydelige englebilder, i postkortformat, som senere er blitt innrammet. Disse bildene henger utstilt i kirken gjennom året, og blir delt ut til alle samtidig på den tidligere omtalte småbarns - gudstjenesten hver vår.

Familiesamlingene for 4 – 6 åringer, i tilknytning til en familiegudstjeneste på høsten, preges av lek og aktiviteter der barna får kjennskap til bibelhistorier, og familiene kan bli litt kjent med hverandre. I den tilhørende gudstjenesten, blir det delt ut bøker og annet materiale til barna.



Nytt av i år, er allerede omtalte småbarns - gudstjenester, der fjorårets dåpsfamilier er spesielt invitert, sammen med de de døpte som er to år. Her deler vi ut dåpsbildene, og «krøllebok» til to åringene.

Gudstjenesten har den bortkomne sauene som gjennomgående tema. Første runde viste, at vi må legge disse gudstjenestene til tidligere tidspunkt på året, i håp om at flere vil delta. Erfaringsmessig vet man at vår/ sommeren er en ekstra vanskelig tid å samle folk.

Det har tidligere vært flere barne – og ungdomskor i sognene våre, men det har vært umulig å holde liv i/ få startet opp igjen noen av dem, de siste årene. Dette skyldes både utfordringer med dirigentressurser, og at barna ikke møter opp.

I bygdene har Normisjon et viktig trosopplæringsarbeid med samlinger for barn, Hobbyluringen, annenhver tirsdag i Austbygde bedehus. Dette er et rikt og populært tilbud for barna som blir opprettholdt på frivillig basis, men kirkens ansatte er også tidvis involvert

Frivillige har også startet opp KRIK arbeid i Atrå, med samlinger på fredagsettermiddager, gjennom året. Dette er for ungdommer fra 13 år og oppover.

Dette arbeidet blir forsøkt knyttet sammen med «henge kveldene», som er sosiale/diakonale kvelder i Rjukan kirke, der konfirmanter og fjorårskonfirmanter, fra begge sogn, er spesielt invitert. Tanken er å skape felles møteplasser for ungdommene, med variert innhold, for å gi dem et sted å være og mulighet for å bygge relasjoner og tilknytning.

Samlingene «henge kveldene» i Rjukan kirke, er åpne for alle fra konfirmant alder til 17 år. Det har vært gjort et stort arbeid mht innkjøp

og planlegging av aktiviteter/innhold. Ansvarlig for dette arbeidet har vært en ung gutt, ansatt i en liten stilling som ungdomsarbeider, sammen med et styre satt sammen av ungdommer fra fjorårskonfirmant kullet og vdg. elever. Disse har også samarbeidet med sognepresten på Rjukan.

Det var tidligere en stabil og stor ungdomsleder gruppe på Rjukan, men flere av disse har flyttet og i tillegg ble kontakten med mange i løpet av pandemien redusert.

En styrket ledergruppe, både mht den lokale konfirmantleiren, og til «hengekveldene» i Rjukan kirke er høyt prioritert.

Ledertrening og ledertreningsleirer har det blitt lite av etter pandemien, men menighetspedagogen hadde et minikurs med ledergruppa for hengekveldene. Håpet er å styrke og videreutvikle dette, og igjen klare å samle ungdommene til leirer og ledersamlinger.

Dette er gode arenaer for å bygge relasjoner, og støtte ungdommene våre, både mht lederarbeid og utrustning for livet videre.

Den samme gjengen av ungdommer, eller deler av den, var aktive deltagere i ungdomsgudstjenestene som ble arrangert i flere år. Det er et ønske om å få dette i gang igjen, men det er utfordringer med å finne formen, og deltagere til arbeidet.

3.2.4 Voksenarbeid

Se omtale under diakoni.

3.2.5 Diakoni

Formiddagstreff er et sosialt treffsted med et visst program for voksne/eldre som har anledning på dagtid. Vi møtes i Rjukan kirke, på Austbygde bedehus/ Tinn Helsetun.

Treffet holdes i tidsrommet mellom 11 og 13, og det serveres god lunsj/kake.

Det er forskjellig program som kan inneholde informasjon om tema, tale og/ eller musikkinnslag.

Prestene og organistene har vært med på formiddagstreffene og det har vært av stor betydning å samarbeide med dem i dette arbeidet.

Prest og diakon besøker de som vi vet om vil ha besøk og de som vi får høre om som trenger besøk.

De som diakonen har inngått avtale med får besøk ca 1 gang pr mnd.

Det er ønskelig å utvikle denne besøkstjenesten, slik at flere kan utføre besøk. Diakonen jobber med å rekruttere besøkere.

Prester og diakoner holder andakter på Tinn Helsetun, Furubakken og Rjukan Rehabilitering.

Menigheten har fått midler til å styrke integrering av ukrainere som kom hit i perioden vår 22 til vår 23.

Det er for tiden to sorggrupper på Rjukan. En for menn og en for kvinner. De møtes hver fjortende dag til uformell samling. Gjerne med en matbit og en kopp kaffe. Kvinnegruppen har vært i sving i to år, og

man møtes hjemme hos deltagerne. Ved semesterslutt er det skikk å kjøre en tur sammen. I juni var det tur til Rauland.

Noen av arrangementene:

13. 10. 22: Åpent arrangement i kirken for å hilse på de som har kommet – og la dem bli kjent med noen av de ansatte.

Vi serverte pizza og kaker og hadde en fin samling for 24 ukrainere. De fikk informasjon om hva vi gjør i kirken og inviterte dem til aktuelle arrangementer.

06.11.22 Det var 9 av barna fra Ukraina som fikk bøker da vi hadde kirkebok-utdeling.

12.02.23 Kirken inviterte til søndags ettermiddagskaffe med gode retter fra Ukraina.

Det kom 17 stykker som koste seg med leker , spill og god servering. Halvparten av gjestene ble med til Taize-gudstjeneste i Mæl kirke kl 19.

14.04. 23 Formiddagstreff i Rjukan kirke

Vi hadde invitert voksenopplæringen på besøk og da var det ukrainerne som lagde mat.

De serverte suppen borsj og en god dessert. Det var over 40 stykker på dette arrangementet.

Et ektepar fra Ukraina har vært med som frivillige hjelpere på alle formiddagstreffene på Rjukan høsten 22 og våren 23.

Andre aktiviteter som diakonen er med på er blant annet Demenskorøvelser på Eldres Hus - inkludert det sosiale felleskapet etter øvelsene. Verdt å nevne er også Gåtur med Røde Kors, Møteplassen - Lunsj for de som vil møtes på Frivillighetssentralen - hver onsdag fra 11-13, Strikkekafe på torsdag kveld som holdes på Frivillighetssentralen, Språkkafe på Eydes konditori - hver onsdag, Åpen Kirke på torsdag kveld (Det har vært et samarbeid mellom trosopplærer og diakon, hvor kirken er åpen hver torsdag kveld fra 1930-20. Det har vært mulighet for å tenne lys, skrive bønner, sitte stille og eventuelt få en samtale)

I løpet av våren 23 er det blitt startet månedlige treff med ulike aktiviteter som noen av oss tidligere har gjort på Korsvei.

Endelig er det viktig å legge til rette for felleskap når noen kommer til kirken og det legges vekt på å ha kirkekaffe så ofte som mulig.

Omsorg for døende, et prosjekt under ledelse av tidligere diakon Silje Sjøtveit og en prosjektgruppe bestående av folk fra Tinn:

Ellen Marie Steffens - frivillig

Birgit Signe Røysland Sørli - pensjonert sykepleier

Bjørg Kaasa - sykepleier med videreutdanning i palliativ omsorg

Tove Susan Børjesson - sykepleier på Tinn Helsetun

Vetle Sørhagen Gaustad - sykepleier på Eldres hus, Rjukan

Morten Arnesen - prest i Rjukan sokn

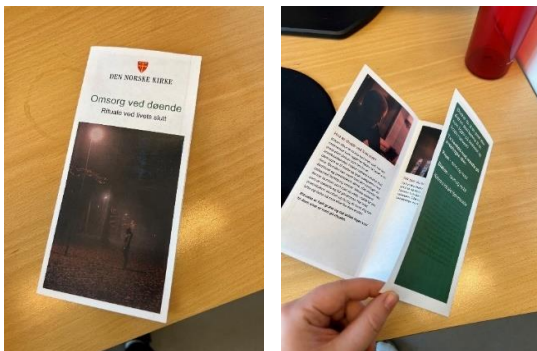
Toralv Frøysaa Lie - prest i Tinn sokn

Silje Sjøtveit – diakon

Prosjektgruppa har hatt flere møter både på teams og fysisk for å ferdigstille ressursene. De ligger nå ute på DNK – ressursbanken:

[Omsorg for døende – rituale ved livets slutt - Ressursbanken, Den norske kirke \(kirken.no\)](https://kirken.no)

En film som er laget til prosjektet av Fenomen og produsent Knut Inge Solbu har høstet svært mange internasjonale priser.



Diakoniutvalget har i siste periode bestått av:

Morten Arnesen, Karin Ødegård, Grete Vestby, Signe Eira, Ingrid Wiens, Ellen Steffens, Toralv Frøysaa Lie, Silje Sjøtveit og Inger-Anne Edvardsen.

3.2.6 Misjon/SMM (Samarbeid Menighet og Misjon)

Både Rjukan og Tinn har en misjonsavtale med NMS og mange takkoffer blir hvert år reservert til dette arbeidet. NMS er også representert med sine folk i gudstjenester.

3.2.7 Givertjeneste

Menighetene har ikke igangsatt givertjeneste.

3.2.8 Kirkemusikalsk virksomhet

Siden høsten 2011 er det arrangert 2 folkemusikkmesser i året i Dal Kirke. Dette arbeidet kom i gang etter at organist Britt Elin Myrene hadde dette som tema på sin Bacheloroppgave på Universitetet i Sør-Øst-Norge, folkemusikkstudiet på Rauland. De første årene var det stor oppslutning, men nå er det heller liten oppslutning som på andre gudstjenester. Dette året er det ikke satt opp folkemusikkmesse og messen må nok eventuelt redigeres/ friskes opp for å få bedre oppmøte.

På Rjukan blir det mer og mer populært med digitale avspillinger under begravelser. Det kan til tider oppleves litt frustrerende for organist da det blir mindre å spille. Samtidig er det viktig å imøtekomme pårørendes ønsker. Det er litt vanskelig balansegang innimellom. Samtidig har vi ofte tilgang på solist Hanna Eline Jøines og organist spiller et bredt repertoar innen folkemusikk og nyere musikk, slik at man kan imøtekomme pårørendes ønsker.

Når det gjelder bryllup merkes det at folk ønsker nyere musikk.

På grunn av liten oppslutning er salmesangen preget av at få synger. Organist har valgt enkle forspill på salmer slik at det blir enklere og tydeligere når folk ikke er så kjent med salmesang og liturgi. Det er prøvd å få i gang forsangergruppe, men interessen var for liten.

Siden forrige bispevisitas har det skjedd en del endringer når det gjelder barne- og ungdomskor på Rjukan.

I tiden fra 2014 fram til pandemien var det ganske stor aktivitet med kor i gudstjenester for barn og unge. Dette har kirken ikke klart å holde i gang.

Dette skyldes ulike forhold. Kirken er sårbar for skifte av medarbeidere, samt følgende av at stillinger i stab blir omgjort. Nevnes må også at organist ikke lenger har en stilling som inkluderer trosopplærerdeltid med korarbeid som del av stillingen. Menigheten var dessuten i en periode uten fast prest. Kanskje kan også prioritering av foredragsgudstjenester på bekostning av ungdoms- og barnegudstjenester være en grunn.

Rjukan Soul Kids ble etablert høsten 2018. Koret ble lagt på is fra våren 2023 da man ikke lyktes med å få med nok kordeltagere. Antall kordeltagere gikk gradvis nedover fra oppstarten 2018/2019. Da var det 15 medlemmer.

Rjukan Soul Children og Soul Teens ble avsluttet i 2021 og 2020 grunnet nedgang i antall medlemmer da de faste flyttet for videre skolegang.

Hva gjelder babysang har det vært lite aktivitet etter 2021 pga stillingsreduksjon hos organist samt at diakon sluttet i sin stilling. Det ble gjort et forsøk på å starte opp igjen høsten 2022 da ny diakon ble ansatt, men vedkommende var i stillingen i kort tid. Også i babysangen merket vi nedgang etter pandemien.

Tinn Barnekor ble drevet av organist fra høsten 2019 til våren 2021. Koret har ikke vært i drift etter det. Utfordringer knyttet til pandemi, samt at organist sluttet i stillingen knyttet til korarbeidet. Antall barn i koret var ca 25 fordelt på 3 skoler: Miland, Atrå og Hovin.

Allsang på Perrongen og Tveito Allé- bofelleskap for utviklingshemmede ble først ledet av diakon. Organist overtok dette i 2019. Det ble en lang pause under pandemien, men allsang ble tatt opp igjen våren 2023. Det er nå allsang 2 ettermiddager i måneden på Perrongen.

Tinngate 24 (tidligere Tveito Allé) deltar også. Diakon er også med. Disse ettermiddagene blir godt likt og er veldig hyggelig.

På Eldres hus har kirken i mange år hatt andakter. Fra 2018 gikk man over til allsang som organist har ansvar for. Det er allsang annenhver onsdag både på Solsiden (2.etasje) og Omsorg (1.etasje).

Sokneprest og diakon er med når de har mulighet.

Det er gudstjenester på juleaften og skjærtorsdag.

Organist har også startet sang og musikkstund inne på Friluftten (skjermet avdeling) annenhver mandag. Dette har blitt veldig godt tatt imot da mange av de som er på den avdelingen trenger mer ro og mindre grupper mennesker rundt seg. Det føles svært meningsfylt å komme dit!

Demenskoret startet opp 26.januar 2023. Etter å ha sett programmet på NRK, ble organist og daværende diakon ivrige etter å få i gang dette og tok kontakt med kommunen. Aldri har vi vel fått til et kor så fort! Dette var noe alle ville være med på. Et godt eksempel på samarbeid mellom kirke og kommune.

Koret øver hver torsdag kl 14- 15.15 i storsalen på Eldres hus. Det har vært stor oppslutning om øvelsene som ligger på 25-32 sangere pluss sykepleiere, demens- og pårørendekontakter, diakon, elever og lærere fra helse og oppvekst linjen på videregående, pårørende og dirigent Britt Elin Myrene.



Dette er et magisk arbeid. Vi opplever sangglede, hyggelige stunder med kaffe og prat, samt mer søkelys på sykdommen demens.

Koret er åpent for alle som ønsker å være med og man trenger ikke å ha demens for å være med.

Det er korsangere fra alle avdelinger på Eldres Hus, hjemmeboende og også en deltager fra bygda. Til høsten håper man å få til et organisert skysstilbud fra bygda slik at enda flere sangere derfra kan være med.

Torsdag 1. juni ble det arrangert pårørendekonsert som ble en stor suksess! Strålende kor, 2 fantastiske solister og fullsatt sal! Det ble felt mang en tåre og man høstet mange lovord og applaus! Det planlegges for flere konserter etter hvert.

Etter en litt trå periode med nedgang i aktiviteter for barn og unge, føles det veldig inspirerende og meningsfylt med alle allsanger og aktiviteter kirken nå har for eldre og for de som bor på Perrongen og Tinngate 24.

Vi ser at aktiviteter for de eldre er med å skape større bevissthet til kirken. Det er viktig at vi viser oss rundt i byen i stedet for kun å sitte i kirken og vente på at folk skal komme dit.

Kanskje dette arbeidet også vil gjøre det lettere for folk å ta kontakt med kirken og føle støtte når de mister noen av sine nærmeste og skal følge de til graven.

I Mæl kyrkje er det arrangert Taizegudsteneste annankvar måned. Sommeren 2023 er dette tilbudet tatt vekk, i og med at antal gudstenester er halvert i Tinn sokn i sommarmånadene.

Det er likeledes arrangert Taizegudsteneste i Mæl kyrkje på langfredag dei siste åra og likeeins på ein sundag i adventstida.

Det er forsøkt å ha eit arrangement i kvar av kyrkjene i Tinn i adventstida. Ljosmesse i Atrå, konsert med lokale aktørar i Austbygde, Taize i Mæl og ein type musikkandakt/aftansong i Hovin.

Det har blive tradisjon med ein vårkonsert i påska og ein julekonsert mellom jul og nyår i Tinn. Som regel anten i Austbygde eller Atrå. Organisten er oppteken av lokal folkemusikktradisjon og det har mykje vore slik musikk på desse konsertane.

Artistar som Halvor Håknes, Sondre Bratland og Knut Buen har gjesta oss.



På oppmoding har organisten tenkt å ha ope kyrkje ein kveld i månaden frå hausten av. For meditasjon og improvisasjon over kyrkjeårets salmar.

Ein forsøker og så godt det går å ha med lokale krefter når det lar seg gjera.

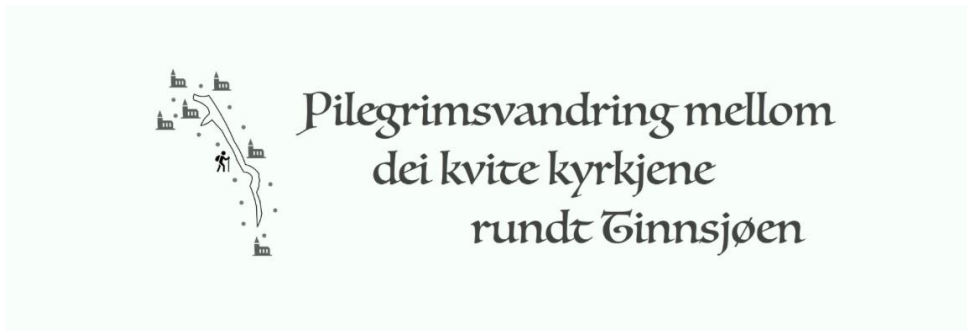
Ein mann må nemnast og det er Arne Lygre med sin trompet. Han er velviljug å be på, så sant han kan. Han har mellom anna spelt fast på minnegudstjeneste i Atrå kyrkje, nyårsaftan, i mange år.

3.2.9 Integrering av mennesker med spesielle behov og nye nordmenn.

Vi har spesialpedagogisk kompetanse i personalgruppa, og har derfor mulighet for å legge til rette for spesielle behov, både i

konfirmantarbeidet og i trosopplæringstiltakene. Denne kompetansen kan også knyttes opp mot annet arbeid i menighetene, ved behov.

3.2.10 Kultur, bla samarbeid med det alminnelige kulturliv



Tidligere diakon i Tinn Silje Sjøtveit og Ingrid Wiens har vært primus motor for Pilegrimsvandringen "mellom dei Kvite Kyrkjer rundt Tinnsjøen" som forbinder 6 kvite kyrkjer med hverandre og begynner i Gransherad, ved sørenden av Tinnsjøen. Pilegrimsveien følger sjøen langs øst- og nordsiden. Man passerer Hovin, Austbygde, Atrå og Mæl kyrkje før man forlater Tinnsjøen for å gå, med Gaustatoppen i blikket, mot målet Dal kirke.

Årets pilgrimsvandring fant sted 20 august 2023. Og gikk fra Hovin Kyrkje til Heie Skule.



3.2.11 Menighetsrådets arbeid – hvordan dette fungerer

Tinn sokneråd har hatt ca 10 møter i året med 1 mnd mellomrom.

Etter at vi ble Tinn sokn, er det så vidt mange saker som skal behandles at det er vanskelig å finne tid til å gjøre noe nytt.

Vi har ønsket at hele soknet skal være representert i soknerådet og da blir det dessverre lang reisevei for enkelte. Det er uproblematisk å få gjennomført praktisk arbeid, men det å ha meninger om f.eks. liturgi, er mye vanskeligere.

3.2.12 Stabens arbeid – hvordan dette fungerer

Tinn kirkelige fellesråd har i dag kirkekontor på Svaddevegen 20, som ligger ved siden av Rjukan kapell, og Rjukan kirkegård. Denne sentrale lokaliseringen av kontoret fungerer veldig bra, både i forhold til tilgjengeligheten og samling av ansatte.

Allikevel er kirkekontoret per i dag for lite, og det er ønske om å utvide med flere kontorplasser, og samtidig få inn et handicap toalett til Rjukan kapell sine besøkende.

I Tinn sokn er det kontorlokaler på Marum Ullern skole. Dette blir primært brukt av soknerådet, soknepresten og til stabsmøter.

Det er 16 ansatte fordelt på ca. 7,3 årsverk. Derav kirkegårdsarbeidere, organister, kontorfullmektig, menighetspedagog, diakon, kirketjenere, klokkere og trosopplæringsmedarbeidere. I tillegg har vi en trofast vikar som alltid stiller opp som kirketjener.

Forslag: En ny generasjon av kirketjenere er kommet på plass.

Bemanningen er allikevel sårbar da det til tider er mye å gjøre, og det er lange avstander mellom kirkene som eks. Hovin-Rjukan. I tillegg til uforutsigbarheten i forhold til antall begravelser og kremasjoner.

Gledelig er det derfor at vi har gode medarbeidere som kan løse et vidt spekter av oppgaver, også på tvers av sin opprinnelige stilling. Som eks på bilde der en av våre organister også arbeider som kirkegårdsarbeider. Det er godt samhold blant de ansatte som alle gjør sitt beste, og som mer enn gjerne tar i et ekstra tak når det er behov.

Stabsmøter blir avholdt en gang i måneden der vi samles annenhver gang på Atrå og Rjukan. Flere ganger i året er også staben sammen i gode omgivelser til felles hygge, god mat og fine felles opplevelser.

Trosopplærer- og diakon stilling er for tiden ikke fullt besatt. Og det merkes på aktivitetene.

4. KIRKELIGE RÅD OG ANSATTE

4.1 Fellesråd og menighetsråd/ sokneråd

TINN KIRKELIGE FELLESRÅD

Karin Ødegård, leder	Rjukan menighetsråd
Grete Ingeborg Vestby, nestleder	Tinn sokneråd
Jan Birger Oland	Tinn sokneråd
Gunnar Undersrud	Rjukan menighetsråd
Magne Jenbergsen	Tinn kommunes representant
Morten Arnesen	Geistlig representant
Susann Myhra	Kirkeverge/daglig leder

Varamedlemmer:

Åsne Irene H.T. Fossheim	Tinn sokneråd 1. vara
Kjersti Lurås Håvardrud	Tinn sokneråd 02. vara
Anne Berit Næss	Rjukan menighetsråd, 1. vara
Theres Zcimarzcek	Rjukan menighetsråd 2. vara
Bjørn Næset	Tinn kommune vara
Torlav Frøisaa Lie	Vara geistlig representant, til
november 2022	
Sverre Farstad Henriksen	Vara geistlig representant,
fra januar 2023	

Rjukan sokn

Leder Karin Ødegård
Medlem Kolbjørn Eyvind Sando

Sekretær Anne Gunleiksrud.
Medlem Gunnar Erling Undersrud
Kasserer Rena Marie Aadalen
Medlem Svein Olav Gvammen
Medlem Therese Zcimarzceek
Nestleder Anne Berit Næss.
Sokneprest Morten Arnesen

Varamedlemmer:

Ingebjørg Margrethe Bjåen
Anders Våtveit Bakken
Merethe Engen Løytegaard
Eva Hatlen
Trond Botnen

Tinn sokn

Leder Grete Ingeborg Vestby
Nestleder Kari Anne Valsø
Kasserer Henry Gunleiksrud
Sekretær Jan Birger Oland
Medlem Helene Gunleiksrud Fusche
Medlem Kjersti Lurås Håvardsrud
Medlem Asbjørn Sauro
Medlem Oddvar Øvsterud
Vikarprest Sverre Farstad Henriksen

Varamedlemmer:

Birgit Skavlebø
Lisbeth Odden Mossing

Åsne Irene H T Fossheim

4.3 Ansatte i Tinn Kirkelige Fellestråd

Kirkeverge: Susann Myhra 100 % stilling.

Kontorfullmektig: Astrid Elisabeth Håvardrud 80 % stilling.

Kirkegårdsarbeider: Christian Skårdal 100 % stilling.

Kirkegårdsarbeider: Tommy Styrvold 100 % stilling.

Kirkegårdsarbeider/kirketjener: Knut Rune Hagen 100 % stilling.

Organist Tinn sokn: Knut Arne Snøås 75 % stilling

Organist Rjukan sokn: Britt Elin Myrene 75 % stilling.

Menighetspedagog/klokker Rjukan: Karin Sørhagen Gaustad 20 % stilling.

Klokker i Austbygde: Annette Fagerberg 4 % stilling.

Klokker i Hovin: Nina Helen Haugan Hansen 4 % stilling, er i permisjon.

Klokker i Atrå og Mæl: Oddvar Øvsterud, han er også vikar for Nina Helen Haugan Hansen i hennes permisjon, og med dette vikariatet har han 12 % stilling.

Kirketjener Rjukan: Marcus Øygarden 6 % stilling.

Kirketjener Atrå: Hauk Gvammen 3 % stilling.

Kirketjener Austbygde og Mæl: Knut Rune Hagen

Kirketjener Hovin: Sindre Sønstegård Vesethaugen 3 % stilling.

Diakon: Inger-Anne Edvardsen 60 % stilling.

Medhjelper trosopplæring: Astrid Elisabeth Håvardrud 20 % stilling.

Christoffer Gzyl timebasert trosopplæring.



En del av staben i forbindelse med sommeravslutning i 2022.

5. KIRKEBYGG OG KIRKEGÅRDER

5.1 Kirkene – kort beskrivelse og vurdering



Rjukan kirke

Rjukan kirke ligger i Rjukan sokn i Aust-Telemark prosti. Den er bygget i mur og ble oppført i 1915. Kirken har korsplan og 350 sitteplasser.

Arkitekt: Asbjørn Stein / Berner og Berner. Rjukan kirke, som ble bygget i forbindelse med Norsk Hydros industrietablering i Vestfjorddalen, er en markant korskirke med fasader av huggen stein.

Den er oppført i 1914/15 etter tegninger av arkitektene Berner & Berner,

og er preget av tidens nyromanske og nybarokke former. Kirken brant i 1965 i forbindelse med opptak til filmen om tungtvannssabotasjen på Vemork, "Heroes of Telemark", men ble deretter istandsatt og gjeninnviet i 1968. Asbjørn Stein var arkitekt for restaureringen.

Etter brannen ble kirken innredet som arbeidskirke og interiøret sterkt endret. Det tidligere korpartiet og kapellet ble slått sammen og ombygd til to etasjer, med menighetssal nede og møterom og kjøkken oppe. Kirkerommets retning ble endret til øst-vest etter gammel tradisjon, og ny inngangsdør ble laget i vestgavlen.

Koret har ingen altertavle, men syv glassmalerier av Thorvald Moseid fra 1968 med motiver fra Jesu lidelseshistorie. Fra venstre ser man Peters hane, Judas sølvpenge og engelen i Getsemane. Midtmotivet er Korset, og til høyre for dette kommer tre vinduer med langfredagssymboler: Tornekrone, hammer og nagler, stige, svamp, kjortel og terninger. De øvrige glassmaleriene i kirken er også laget av Moseid.

Det er bygget HC- toalett med tilgjengelighet, innbruddsalarm er installert og nytt nøkkelsystem er montert. Nye lyskastere er montert rundt kirken som gjør kirken vakkert lyssatt med hvitt lys.

Varmepumper er montert i kirkestue og menighetssal. Gitter er montert over brannfarlige rørover. Brannalarmanlegg er også av nyere dato. Nytt lydanlegg og projektor er montert i kirkeskipet.

Siden forrige visitas har det blitt gjort utbedringer av taket på Rjukan kirke etter avdekking av råteskader. Det er fortsatt avskaling på muren innvendig i kirken. Begge værhanene er restaurert og står igjen stolt på taket etter flere år nede.

Dal kirke

Dal kirke er den eldste kirken i Tinn kommune. Den er bygd i 1775, påbygd i 1842, restaurert sist i 1960-62. Altertavlen er et krusifiks som er en kopi av det gamle krusifikset som er i Universitetets Olsaksamlinger. Kirken har 200 sitteplasser. Før kirken ble bygd har det stått en stavkirke på stedet. Denne stavkirken skal ha vært bygd av tømmer som tilhørte en enda eldre stavkirke som stod på Frøystul, ikke langt fra det som i dag er Frøystul fjellkirke. Det var en større bebyggelse på Frøystul og ved Møsvatn før Svartedauden.

Dal kirke har to klokker som begge er fra middelalderen. Den ene knyttes det et sagn til. Det fortelles at den først hang i en kirke som stod på Toresmogen i nordenden av Møsvatn. Det var to klokker i denne kirken, som ble flyttet til Frøystul. Under transporten sank den ene i Møsvatn. Den andre ble hengt opp i kirken på Frøystul. Siden da har den hatt så sår en klang. Denne klokka ble siden flyttet til Dal kirke der den henger nå. Tidligere stod det en stavkirke på stedet. Fra den gamle stavkirken stammer også en Maria med barnet figur fra 1250-1300. Både denne, krusifikset og portalplanker fra den gamle stavkirken, som også ble brukt i den nye tømmerkirken, inkom til Universitetets Oldsaksamling i 1842-44.

Nyinnbruddsalarm og brannalarm er installert og nytt nøkkelsystem er også på plass. Gitter er montert over brannfarlige rørovner. Det er lagt skiferheller på utvendig trapp. Nytt sikringsskap er montert og det elektriske anlegget er oppgradert.

Siden forrige visitas er spiret på Dal kirke utbedret etter at det ble oppdaget en skade. Noen av vinduene i kirken er også byttet, da de var knust.

Mæl kyrkje

Helt øst i Vestfjorddalen på en sandbanke ved Tinnsjøen ligger Mæl kirke, høyt og fritt med utsikt mot fjell og fjord. Fra kirketårnet har kirkeklokkene i snart 175 år kalt kirkelyden til gudstjeneste. I alle år kalt mennesker i sorg og glede, i gode og vonde dager. Historikerne mener at bosetningen i Mæl skriver seg fra folkevandringstiden, perioden mellom år 400 og år 600 e.Kr. og skriver videre at området hvor kirken i dag ligger var samlingssted og tingsted i soknet. Det var derfor naturlig at Mæl sokn fikk sin første kirke her. Det finnes svært få skrevne kilder om den første kirken, men de som har gransket historie mener den første stavkirken antagelig lå på plassen alt fra 1100 – tallet.

Stavkirken som først stod på plassen, ble revet i 1836 kun få år før det ble vedtatt en lov som gav de fleste stavkirkene i Norge dødsstøtet.

Loven påbød nemlig at kirkene på landet skulle ha sitteplass til 30 % av dem som sognet til kirken og valget ble da utover Norge å erstatte de fleste stavkirkene med en ny kirke.

I visitatprotokollen fra 1828 står imidlertid følgende om den gamle stavkirken på

Mælshaugen; ” kirken er saa svag at den i storm meget kjendelig bevegtes af denne, hvorfor det synes forbunden med meget fare deri at ytre den Formening at al Gudstjeneste deri burde ophøre og Kirken strax nedrives”

Mæl kirke som vi ser i dag er tegnet av slottsarkitekt Linstow. Historien forteller at flere håndverkere i Tinn så på tegningene, men hadde problemer med å forstå disse. Bare en våget å ta byggeoppgaven, 31 årige Gunlek Leidulvsson Vemork, for øvrig samme Gunlek som i 1842 gjør påbygget på Dal kirke. Gunlek var en meget dyktig håndverker.

På Mælshaugen stod den nye kirken ferdig og ble innviet 25. august 1839.

Mæl kirke har to kirkeklokker som sannsynlig har kommet fra den gamle stavkirken. Den nyeste har inskripsjonen” støbt af Knut Andreas Sundt i 1850”. I følge visitatprotokollen 1846 står det at denne er omstøpt og mye kan da tyde på at det er den gamle klokka som klinger i den nye. Den eldste klokka har inskripsjonen” Amstelredam Anno 1734. Det var lenge noe uklart hvem som hadde støp denne klokka inntil en sammenligning med en av kirkeklokkene i Heddal stavkirke løste spørsmålet. Klokkene var i form og ornamenten like, men klokka i Heddal stavkirke var noe større og kunne derfor vise hele inskripsjonen som fortalte at klokkestøperen er Fecit Nikolaas Muller Amsterdam 1734.

Tekst hentet blant annet fra jubileumshefte ved 150 års jubileet for Mæl kirke 1989.

I 1973-74 ble Mæl kirke restaurert, etter et alternativ forslått av antikvar Tschudi-Madsen. Det ble nedlagt mye arbeide og kirken fikk tilbake den vakre fargesammensetningen den opprinnelig hadde. Blant annet ble alterrammen fra den gamle stavkirken restaurert.

Det er videre montert nytt sikringsskap og ny inntakskabel og det elektriske anlegget er oppgradert. Nye lyskastere er montert rundt kirken som gjør kirken vakkert lyssatt med hvitt lys. Stakittgjerde og toalett er malt. Nytt elvestadrør, vannrør med varmekabel, er lagt til sakristi og toalett. Gitter er montert over brannfarlige rørovner. Innbruddsalarm og brannalarm er installert og nytt nøkkelsystem er montert.

Atrå kyrkje

Atrå kyrkje er en tømret langkirke tegnet av slottsarkitekt Linstow og oppsatt i 1836. Den første kirken i Atrå var en stavkirke bygd rundt 1180. En runeinnskrift viser at kirken ble innviet av biskop Ragnar fra Hamar. (Kopi av denne innskriften henger i våpenhuset.) Etter å ha vært brukt i mange hundre år var kirken i så dårlig tilstand at folk i bygda be enige om å bygge en ny. Stavkirken ble da revet og trevirket solgt på auksjon. Noe er omkring i bygdene, noe er på Oldsakssamlinga, og noe er i bevart i den nye kirken.

Kirken er blitt noe ombygd og i 1908 ble sidegalleriene tatt bort og nye benker kom til. Altertavle kom under denne ombyggingen. På alteret ligger en duk som er om lag 275 år gammel. Den er en gave fra Mette Green slik at hennes mann presten Peder Green skulle få fred i graven. Den er malt av Lars Osa og er en kopi av Eilef Pettersens altertavle i Kristiansand domkirke. Orgelet er fra 1922. I 1924 ble det bygd nytt sakristi i same stil som kirken på kirkens østside. En av kirkeklokkene er fra 1925, de to andre er fra stavkirken. I våpenhuset står utstyr fra stavkirken: deler av en skriftestol, deler av himlingen, et gammelt alterskap og prekestolen. I koret henger en gammel lysekroner som også kommer fra stavkirken.

I 1951/52 ble kirken oppusset på ny. Den ble rose malt av kunstneren Øystein Orekås av Luråsslekta. I senere tid ble sakristiet i kirken pusset opp og er i dag et tjenlig undervisnings- og møterom med egen kjøkkenkrok.

Det er montert nytt sikringsskap og ny inntakskabel og det elektriske anlegget er oppgradert. Innbruddsalarm og brannalarm er installert og nytt nøkkelsystem er montert. Bårehuset er malt og kirkegården er

drenert på sør- østsiden. Projektor og lerret er innkjøpt, men er ikke fast montert.

Siden forrige visitas har kirken blitt malt. Skader på pipen etter stormen november 2021, er utbedret. Under samme stormen falt et tre overende, og dro med seg en del av den gamle stenvuren på baksiden av kirken, denne er restaurert og satt i stand. Nytt gjerde er satt opp på vestsiden av kirkegården. Noen glassvinduer var knust og er byttet ut.

Austbygde kyrkje

Austbygde kyrkje ligger cirka 4 km fra Austbygde sentrum (Tinn Austbygd) til kirken i Tinn kommune ved fylkesveien mot Tessungdalen.. Austbygde sogn ble skilt ut fra Atrå 1. januar 1888. Den er en tømret trekirke som ble innviet 23. november 1888. Arkitekt var Jacob Wilhelm Nordan, byggmesteren het Gudbrand Johnsen fra Nes på Romerike og ble innviet av biskop Smith i november 1888. Altertavlen ” Jesu dåp” er malt av Lars Osa i 1909 etter modell av Adolf Tidemands altertavle i Trefoldighetskirken i Oslo. Klokkene er produsert av klokkestøperiet Olsen Nauen i Tønsberg. Øystein Orekås malte kirken i 1934.

Kirken har omkring 300 sitteplasser. Den ble pusset opp i 1934 og til 100-årsjubileet i 1988. I safen ligger en bibel fra 1550. Det er en dansk oversettelse av Luthers tyske bibel.

Austbygde mottok en testamentarisk gave på ca. 1.600.000, - til innvendig forskjøning av kirken.

Noe av gaven er brukt til gullforgylling av altertavle, alterring, prekestol og døpefont.

Nytt teppe, elektrisk flygel og lydanlegg er også innkjøpt for gaven.

Det elektriske anlegget er også oppgradert og gitter er montert over brannfarlige rørovner. Innbruddsalarm og brannalarm er installert og nytt nøkkelsystem er montert. Kirken, bårehuset og stakittgjerdet er også malt.

I 2012 ble kirkegården utvidet rundt bårehuset. Arbeidet ble ferdigstilt sommeren 2014. Steinmuren er forlenget fra eksisterende mur til enden på ny kirkegård. Arbeidet ble ferdigstilt sommeren 2014.

Siden forrige visitas. Stakittgjerde og gjerde som ble satt opp i 2014 bak bårehuset og på østsiden av kirkegården var ikke av god kvalitet og ble raskt utsatt for råte. Det ble satt opp nytt stakittgjerde i 2022. Det ble kjøpt inn et Dalia lysanlegg for den testamentariske gaven i 2014, anlegget ble ødelagt under et tordenvær i 2020. En reparasjon av anlegget vil koste godt over 100 000 og vil være sårbart, da det er mye lynnedslag i nærområdet. Forsikringen dekket ikke skaden. I dag må sikringen slås av og på for å slå på lyset inne i kirken.

Hovin kyrkje

Hovin kyrkje er en tømra langkirke fra 1850 tegnet av arkitekt Linstow og bygd av byggmester H. A. Olsen frå Kongsberg. Den ble innviet av biskop Jacob von der Lippe 29.august samme år. Byggverket er i tre med plass til ca. 250 personer. I tårnet henger det to klokker, og den største veier ca. 150 kg.

Etter lengre tids forberedelser, møte og undersøkelser kom det i gang et restaureringsarbeid i september 1979. Det dreide seg først og fremst om å gjenopprette opprinnelig farger og dekor etter råd fra Riksantikvaren, men det ble også gjort en del snekkerarbeid av blant andre Olav Bjørnskås fra Hovin.

Det elektriske anlegget er oppgradert og gitter er montert over brannfarlige rørovner. Innbruddsalarm og brannalarm er installert og nytt nøkkelsystem er montert. Hovin kyrkje er malt og nytt stakittgjerde er satt opp. Handikaprampe er også laget. Kirken er planlagt malt i løpet av 2023.

Skirva fjellkyrkje

Kirken ble bygd i 1975-76 og vigslet den 25. juli 1976. Bygget er tegnet av arkitekt Roar L.

Tollnes, Sandefjord og ble oppsatt vesentlig på dugnad.

Det er menighetene i bygdene i Tinn som eier og driver Skirva fjellkyrkje og ungdomssenter gjennom en stiftelse.

Drifter er fortsatt avhengig av mye dugnad og utleie er viktigste inntektskilde.

«Skirva fjellkyrkje og ungdomssenter» består av kirkerom og internat.

Kirkerommet har et lyst og naturlig interiør med en vakker billedvev.

Det er også store lerret til film eller annen presentasjon.

I hovedetasjen det også matsal med stor peis mura i naturstein; handicaptalett, et familierom (med fire sengeplasser) samt to små soverom (en seng i hver). I andre etasje er det to soverom med til sammen syv sengeplasser. I underetasjen er det fem store soverom med seks sengeplasser i hver og et familierom med fire sengeplasser. Der er også tørkerom, et stort hobbyrom med bordtennisbord, dusjer og toalett. Det er til sammen sengeplasser til 47, men det er flere ekstra madrasser som kan brukes.

Skirva fjellkyrkje brukes til leir og noen gudstjenester i året.

Frøystul fjellkirke

"Rjukan trenger et sportskapell inne på fjellet" - Slik sto det å lese i en overskrift i Rjukan Dagblad 5.mai 1948. En midlertidig kallskappelan uttalte i avisen at kirken burde følge etter strømmen av mennesker mot fjellet. Allerede et år senere gikk drømmen i oppfyllelse. Et møte mellom direktøren og kontorsjefen ved Rjukan Salpeterfabrikker og menighetsrådets formann førte til at det vordende sportskapell allerede var utpekt: Billiardhuset som tilhørte Krokan hotell. Det var en tømmerbygning som kunne bygges om til kirkehus. Det åpne plataet oppe ved Frøistul der den gamle middelalderkirken engang lå, ble pekt ut til tomt. Norsk Hydro sa ja til huset og tomten samt penger til flytting og innredning. Skogeier Haddeland sa han var glad for å kunne gi veien inn til kirken som en gave, og han forærte et vakkert krusifiks som han selv hadde skåret ut i tre. Bokhandler Køhn gav alterbøker i brunt kalveskinn som gave til kirken og Rjukan menighetspleie sørget for alterduken.

Søndag 14.august 1949 møtte om lag femti mennesker opp til gudstjeneste på sportskapellet som var så godt som ferdig.

30.august 1950 ble Kapellet på Frøistul innviet til kirkelig bruk av Agder biskop Smemo. Kapellet var fylt til trengsel. Helt fremme satt Norsk Hydros generaldirektør med frue og en rekke innbudne gjester.

Fritt etter en tekst i Norsk Hydro 1950, nr.6 s.4 av Arthur Thorbjørnsen

Frøystul fjellkirke brukes blant annet til påskegudstjenester og noen andre gudstjenester i løpet av året. I 2023 ble den leid ut til noen arrangementer.

5.2 Andre bygg – kort beskrivelse av menighetshus og lignende.

Kirkestua i andre etasje i Rjukan kirke blir brukt til menighetsarbeidet på Rjukan. Trosopplæringsarbeid med menighetspedagog, hengekvelder for konfirmanter og andre ungdommer. Konfirmantundervisningen foregår også i kirkestua, dessuten menighetsrådsmøter og fellelrådsmøter.

Kirkekontoret i Atrå, Marum Ullern, blir brukt til konfirmantundervisning i bygdene. Det er også kontorplasser til prest, diakon og organist. Soknerådsmøter og andre styremøter avholdes på kirkekontoret.

Ved Hovin kyrkje ligger Kyrkjestogo. Kyrkjestogo brukes til kirkekaffe og soknerådsmøter.

5.4 Kirkegårdene

Det er kirkegårder ved alle 6 kirkene i Tinn kommune.

På Rjukan er det et kapell med krematorium ved Rjukan kirkegård.

Kapellet er Tinn kommunes livssynsnøytrale seremonirom. Kapellet/krematoriet ble bygget i 1954 og krematoriet ble oppusset i 2012.

Sammen med resten av landet ser vi en økning i kremasjoner også i Tinn kommune. Tinn kirkelige fellelråd kremerer for Tokke, Vinje og Notodden. Det er Norges minste krematorium og utførte 92 kremasjoner i 2022.

Rjukan kirkegård er stor med mange ledige gravplasser. Det slettes ofte graver etter familier som har flyttet fra Rjukan. Det er et ønske fra Tinn kirkelige fellelråd om å lage en navnet minnelund på Rjukan kirkegård. Asplan Viak har vært å sett på området som egner seg til dette området. Det er behov for friske midler fra kommunen til dette prosjektet.

Dal kirkegård har en liten kirkegård hvor det ikke er behov for utvidelse. Det gamle flettegjerde mot jernbanene er byttet.

Mæl kyrkjegård, ved forrige visitas var det behov for er det utvidelse av Mæl kirkegård. Dette har endret seg, det slettes graver i større grad, og det er mange ledige plasser. Det er et problem med veien ned til Mæl kyrkje, da veien raser ut ved store nedbørsmengder.

Atrå kyrkjegård har en kirkegård med god kapasitet og mange ledige gravplasser. Den gamle stenvuren langs hovedveien er i ferd med å rase ut, og det er et stort behov for restaurering av denne. Det er også utfordrende med få parkeringsplasser ved Atrå kyrkje. Ved stort besøk parkeres det biler langs vegen, noe som kan føre til at utrykningskjøretøy ikke kommer forbi.

Austbygde kirkegård ble utvidet i 2012. Det er god universell utforming både inne og ute.

Hovin kyrkjegård har en kirkegård med god kapasitet og mange ledige gravplasser. Multiconsult hadde i 2020 et prosjekt der de sjekket sikringstiltak på kirkegården i Hovin. Kulverten går på tvers over kirkegården, og kan skape store skader på kirkegården dersom den tettes. På bakgrunn av dette utbedret Tinn kommune i 2022 en del av kulverten som var ødelagt.

6. KOMMUNEN OG KIRKEN

6.1 Generelle vurderinger

Det er en god dialog med kommunens administrative og politiske miljø! Det er kort vei til kommunedirektørens kontor og det er et godt samarbeid med økonomiavdeling og de øvrige avdelinger i kommunen! Kirkeverge og leder av fellesrådet har flere årlige dialogmøter med

kommunedirektøren og økonomisjefen i Tinn kommune. Kommunens representant i fellesrådet, Magne Jenbergsen AP, fungerer bra som bindeledd til kommunen.

6.2 Kirken i kommuneplanene, økonomi, helse, oppvekst, kultur m.m

Tinn kirkelige fellesråd får hvert år et rammetilskudd fra Tinn kommune. Rammetilskuddet reguleres hvert år med deflator.

Etter flere år med økonomiske utfordringer har Tinn kirkelige fellesråd nå en mer oversiktlig og forutsigbar økonomi. Det har vært fokus på å opparbeide større tillit til kommunen og rydde opp i tidligere økonomisk uorden.

6.3 Eventuelle nye kommunale prosjekter/planer/saker

6.4 Samarbeid kirke – skole - barnehage

I Rjukan er det tre barnehager samt barne-, ungdoms- og videregående skole. I bygdene er det en kombinert barnehage og skole i Hovin, to andre barnehager (i Austbygde og Atrå) og barneskoler (i Atrå og en montessoriskole i Austbygde). I Atrå er det felles ungdomsskole for alle bygdene. Det er lang avstand mellom skolene i Tinnbygdene, og ofte lang skolevei. Både i Rjukan og i bygdene har skolene et godt forhold til kirken, men samarbeidet er noe tettere i byen.

Kirken har i mange år arrangert julegudstjeneste med barnehagene på Rjukan.

Julevandring sammen med barnehagene har det vært både på Rjukan og i bygdene.

Påskevandringene ble i år byttet ut med «Kirkens bursdagsfest», der de eldste barna i barnehagene ble invitert til langbord i kirka, med kakespising, synging og en fortelling der historien om Jesus ble fortalt i korte trekk. Barna fikk se sammenheng og innhold i jul, påske, kristi himmelfart og pinse. Det var dessverre bare mulig å gjennomføre det på Rjukan i år, men arrangementet ble så vellykket, at vi bestemte oss for å gjenta det neste år. Planlegging og samarbeid med bhg må gjøres tidligere på våren, for å sikre at vi får gjennomført i begge sognene.

Sognepresten på Rjukan har også vært på uformelle besøk i bhg, der han har samtalt med barna og de sang sanger han og de kan.

7. SAMARBEID MED ORGANISASJONER OG ANDRE MENIGHETER

7.1 Samarbeid med kristne og humanitære organisasjoner / institusjoner

Bygdesokna har et godt samarbeid med Normisjon som driver mye viktig kristent arbeid på bygda. Det er ingen konkurranse mellom «kirke» og «bedehus» med de utfyller hverandre.

7.2. Samarbeid med andre sokn / fellestråd

Det er tett samarbeid mellom sokna i Tinn kommune. Kyrkjebod er blitt et felles menighetsblad for kommunen fra 2013. Det kommer ut med fire nummer i året og staben bidrar med stoff.

Redaksjon: Hans Kristian Langeland, Grete Ingeborg Vestby, sokneprest Morten Arnesen, Gunnar Erling Undersrud, Knut Arne Urdalen Snøås og sokneprest Toralv Frøysaa Lie (inntil høsten 22).

Kirkevergene i prostiet har et nært samarbeid og treffpunkter ca. seks ganger i året. I 2009-2011 var det et fellesprosjekt i prostiet «Forsøks- og utviklingsprosjekt for nærmere samarbeid mellom fellestrådene».

Det er også kurs/møter for staben i prostiet, inkludert månedlige samlinger for organister og prester.

7.3. Samarbeid med andre kirkesamfunn

Diakoniutvalget har i noen år hatt Cafe Lorentz i Baptistkirken på Rjukan. Det har arrangementsmessig vært et samarbeid med pinsemenigheten. Aktiviteten fikk en knekk under koronaen og nå mangler det en eller to som kan ta tak i det igjen. Det var salg av kaffe og kaker og konserter med forskjellige artister på cafeen.

Kirken i Tinn har et godt forhold til den katolske munkelyden Hylland på Hovinheia og de tre munkene som har vært bosatt der.

8. FREMTIDSPERSPEKTIV

Kirken har stor tillit i befolkningen. Det vises kanskje ikke i oppmøte til ordinære gudstjenester. Men mange døper barna og mange tar kirkelig konfirmasjon. Svært mange ønsker kirkens deltagelse i forbindelse med gravferd. Utfordringen er å få med folk når de ikke” må” i kirken. Folk er også vant til dugnad, så det er ikke vanskelig å få folk til å stille opp på konkrete ting. Vi er forholdsvis nye i konfirmantopplegget «Ønsket og Elsket». Håpet er at dette kan tenne noe hos noen av konfirmantene slik at vi kan få til noe for ungdommer.

Kirken i Tinn er en veldrevet organisasjon med et mannskap av ansatte og frivillige det står stor respekt av.

Det er ved dette høve naturlig å trekke frem den store innsatsen som vikarprest Sverre F. Henriksen har gjort i Tinn første halvår 2023. Det er også en stor glede å ønske sokneprest Emy Benjamins hjertelig velkommen til Tinn Sokn.



Oppgaver og mål er store og mange. De daglige utfordringer skal ivaretas på en god måte. Håpet er at Gud vil ruste opp og vedlikeholde Kirken i Tinn for en fremtid som trenger tro, håp og kjærlichkeit.

Befaring av kirker i Tinn kommune før visitas høsten 2023



15.06.23

Om befaringen

Om befaringen og befaringsrapporten

Befaringen fant sted 15.06.23. Med på befaringen var Susann Myhra, Kirkeverge i Tinn, Knut Rune Hagen, kirketjener og Geir Myre, rådgiver kirkefag fra biskopens kontor.

Befaringsrapport utgjør sammen med visitasmeldingens del om kirkebygg, inventarlistene fra kirkebyggdatabasen og bilder tatt under befaringen, rapporteringen til biskopen om kirkebyggene før visitasen. Rapporten er laget med utgangspunkt i samtaler og skjema fylt ut under befaringen Sist visitas i var i 2014 og det foreligger befaringsrapport for kirkene fra denne gang.

Fokus på universell utforming

Etter Lov om likestilling og forbud mot diskriminering kapittel 3 har offentlige og private virksomheter rettet mot allmennheten, plikt til universell utforming av virksomhetens alminnelige funksjoner.

Med universell utforming menes utforming eller tilrettelegging av hovedløsningen i de fysiske forholdene, inkludert informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT), slik at virksomhetens alminnelige funksjoner kan benyttes av flest mulig, uavhengig av funksjonsnedsettelse.

Det finnes byggetekniske standarder som definerer universell utforming. Byggets antikvariske verdi vil kunne gjøre at man i arbeidet med tilpasning i enkelte tilfeller må dispensere fra kravene.

Der det er gjort endringer eller fakta ikke lenger stemmer med kirkebyggdatabasen, må dette oppdateres. Opplysninger om tilgjengelighet hentet fra kirkebyggdatabasen gjøres også tilgjengelig i publikumsdatabasen «Kirkesøk».

Fokus på inventarregistrering

Etter § 20, 4. ledd i Kirkeordning for Den norske kirke, skal menigheten føre register over kirkens inventar. Dette er utdypet i Regler for inventar og utstyr (Fastsatt av Kirkemøtet 15 april 2015) Kap. 7 § 29: «Menighetsrådet har ansvar for at alt permanent og kirkelig inventar og utstyr registreres i et nasjonalt register. Ved visitas og prostebesøk gis det rapport om registreringen. Jfr. følgende § 30 skal registeret oppdateres med anskaffelser, endringer, avhendinger og større reparasjoner.»

Vi viser videre til Rundskriv om forvaltning og registrering av kirkeinventar (Rundskriv P-2/2010 fra Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet). Her omtales bl.a. bruken av Kirkebyggdatabasen som kirkens offisielle verktøy for registrering i nasjonalt inventarregister.

Det settes en frist, senest ut visitasåret for påbegynt registrering av inventar i de kirken som mangler dette. (Rjukan, Dal og Mæl)

Der antall sitteplasser ikke lenger stemmer med kirkebyggdatabasen bør dette meldes inn slik at det blir oppdatert.

Bygg

Tinn kirkelige fellesråd forvalter 9 bygg: 6 Kirker (Kirke etter kirkeordningen (§ 19)), 2 fjellkirker (Bygning vigslet til kirkelig bruk (DNK)) og som tilhører menighet/stiftelse samt ett gravkapell. Bortsett fra Rjukan kirke er alle kirkene listeført. 4 av kirkene står på gamle kirkesteder med fredet grunn. De fleste ligger 4- 10 minutters biltur fra nabokirken, men Hovin ligger ca 20 minutter unna nærmeste kirke.

På grunn av en teknisk feil på lagringskort er det for kirkene Dal, Mæl, Atrå, Austbygde og Hovin brukt illustrasjonsbilder fra visitasbefaring i 2013 samt noen bilder tatt under befaringen 2023 med

mobiler. Det er også, for kurisoitetesens skyld, lagt inn noen bilder hentet fra statsarkivet som stammer fra visitasbefaringer i 1911/1912.

Årstall for vedlikehold og tilsyn bør legges inn i kirkebyggdatabasen under vedlikehold.

Rjukan kirke



Rjukan kirke ligger i Tinn sogn i Øvre Telemark prosti og forvaltes av Tinn kirkelige fellesråd.

Kirken ble bygd i 1915 og er den 1. kirke på stedet. Kirken er ikke vernet. Hverken kirketomt eller kirkegård er fredet. Ifølge innberetning før visitas har kirken 250 sitteplasser.

Universell tilpasning

Kirken har universell tilgang via hovedinngang. Rullestolbruker kan ikke selv åpne døren uten hjelp.

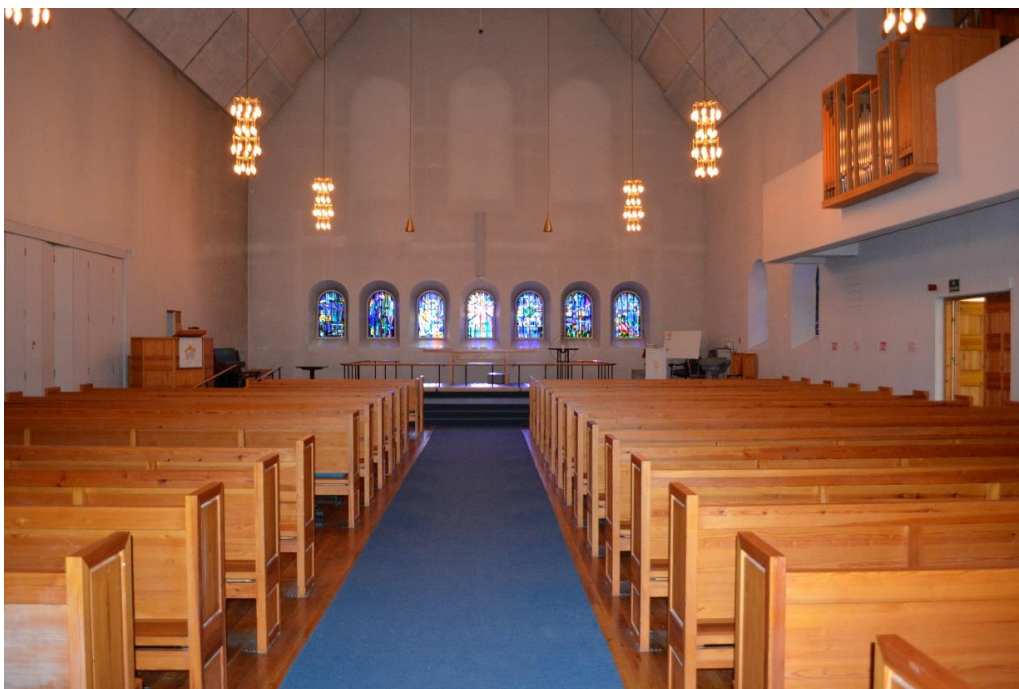
Det er toaletter i kirken. Det er også universelt tilpassede toaletter. Det er imidlertid ikke tillaget fast plass for rullestol inne i kirkerommet. Benken har en strikt og arkitektonisk løsning, men det er trolig mulig å søke om å korte inn to benker på ene siden. Det er ikke merket med skilt hvor man finner toaletter.



Det er god rampe opp til koret.



Lillesalen ble brukt til gudstjenestene da det var på det kaldeste og dyreste med strøm. Kirkerommet var da stengt for gudstjeneste. Det er god rampe fra kirkeskip til lillesalen.



Det er plass for rullestol i kirken i midtgang og bakerst, men man har ikke tilgang på samme måte som andre brukere av kirken ved at det ikke er laget faste plasser. Man kunne gjerne vurdert å søke om å etablere en fast plass i høyre benkekolonne, rett overfor inngang til lillesalen.



Det er ingen løsning for rullestolbrukere å komme seg opp i 2. etasje hvor bl.a. ungdomslokalene befinner seg. Det ble sett på muligheter for plassering av heis. Den vil lett komme i konflikt med trapp. Vi oppfordrer til å få en arkitekt til å se på mulige løsninger.

Kirkens konstruksjon

Kirken er bygget i Mur - naturstein. Fasaden er kledd med naturstein. Utvendig vedlikehold ble sist utført i 2021.

Det er oppdaget lekkasjer i tak eller vegg. Det er oppdaget råte eller fuktskader på østre korvegg. Sist tilsyn ble utført i 2021 med bruk av faglig ekstern konsulent. Lekkasjen skal nå være utbedret.

Oppvarming

Kirken varmes hovedsakelig opp med rørovn under benk. Det er montert digital varmestyring.

Ringeanlegg

Kirken har 2 kirkeklokker. Klokke 1 har elektrisk ringeanlegg. Klokke 2 Elektrisk ringeanlegg.

Klokke og aksel inspiseres sjeldnere enn hvert fjerde år.

Orgel og piano



Hovedinstrument i kirken er pipeorgel. Det ble installert i 1968 (34/3+p) Det ble bygget av Vestre orgelfabrikk. Dette rapporteres å fungere bra. Kirken har også et akustisk piano.

Inventar

Se generell kommentar tidligere om inventarregistrering

Messehagler finnes i rødt, hvitt, grønt og fiolett. Messehaglene oppbevares på egnede hengere.

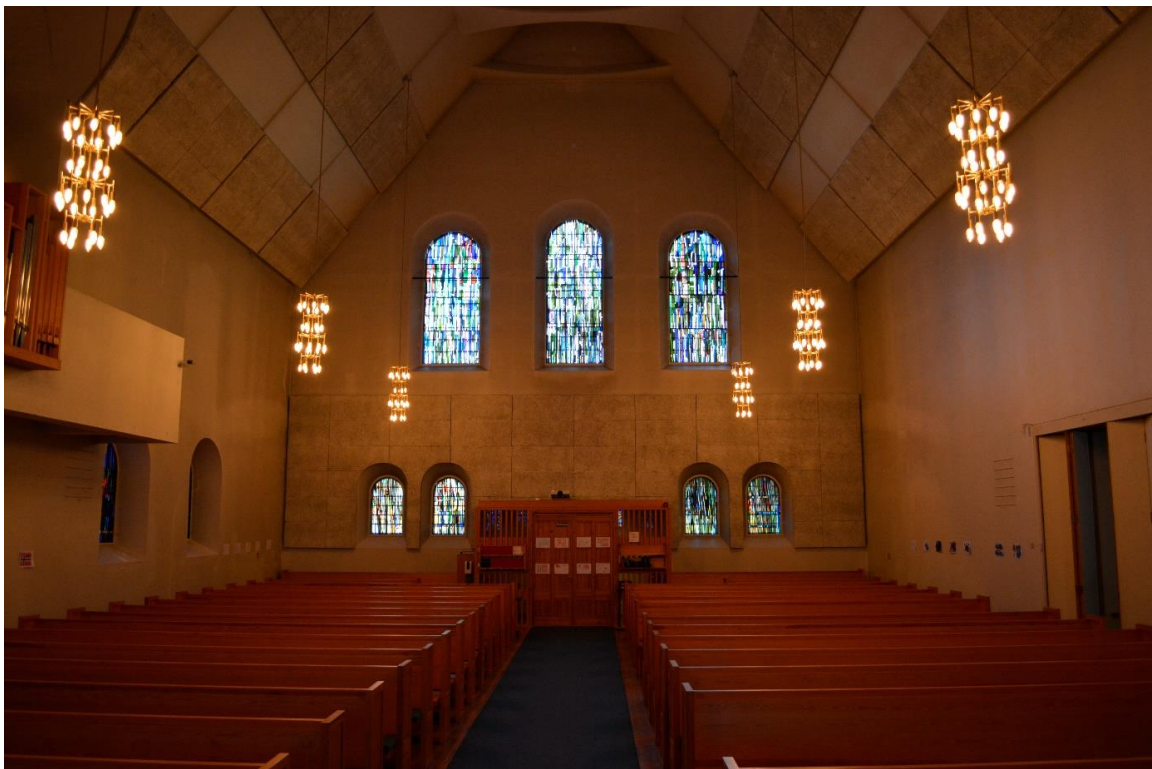
Det er gjennomført lysskjermende tiltak for eldre tekstiler. Kirken har glassmaleri av Torvald Moseid med motiver fra skjærtorsdag og langfredag.

Tiltak siden sist visitas

20/03005 Rjukan kirke - ny nettstasjon



De syv glassmaleriene mot øst



Vestveggen med de tre store og de fire mindre glassmaelingene

Vurdering av kirkens bruksvennlighet

Kirken oppleves svært brukervennlig. Kirken oppleves svært barne- og familievennlig.

Dal kirke, Rjukan



Dal kirke ligger bare ca 4 kilometer fra Rjukan kirke. Dette var hovedkirke for Rjukan før industrien kom og storkirken ble bygd. Det har stått stavkirke her før.

Kirken ble bygd i 1775 og erstattet da stavkirken og er den 2. kirke på stedet.

Den eldste kjente kirken på stedet var en stavkirke. I 1755 ble dennes skip revet og erstattet med nytt skip i tømmer, mens det gamle koret ble stående. I tiden 1842-44 ble korpartiet revet, mens det tømrede skipet ble stående, og kirken ble forlenget mot øst (Tschudi-Madsen 1962).

Kirken har vernestatus som Automatisk listeført (1650 - 1850). Kirketomt og deler av kirkegård er fredet. Ifølge innberetning før visitas har kirken 110 sitteplasser.

Universell tilpasning

Kirken har ingen permanent universell tilgang, men flatt terreng foran kirken. Det er også en slak vei fra parkering via kirkegård til kirka. Vanlig grusgang inn til kirka har to trappetrinn fra parkering/vei til kirka. Inne i kirka er det ikke tillagt egen plass for rullestol.

Det er to trinn opp til korpartiet. Det er ikke rampe. Å få til en fungerende permanent rampe kan være utfordrende. Man bør midlertidig anskaffe løse ramper for bruk til konformant eller brud/brudgom.



Koret i Dal kirke med krusifikset i alteret

Etter det vi forstår er folk bundet til sin kirke i Tinn. Det er derfor viktig at man på best mulig måte kan legge til rette for at folk kan delta i sin kirke.

Det er toaletter i kirken i sakristiet, men dette kan ikke brukes av folk med rullestol.

Kirkens konstruksjon

Kirken er bygget i Tre - Reisverk. Fasaden er kledd med malt trepanel. Utvendig vedlikehold ble sist utført i 2014. Det ble da benyttet Annen oljebasert maling.

Det er ikke rapportert om kjente lekkasjer. Det er ikke kjennskap til råte eller fuktskader. Sist tilsyn ble utført i 2022. Da ble det også gjort utbedringer på kirkespir og vinduer.

Oppvarming

Kirken varmes hovedsakelig opp med rørovn under benk. Det er montert digital varmestyring.

Da den er betydelig mindre enn Rjukan kirke og bare ligger få kilometer unna, har den vært brukt mer når det har vært kaldt og strømmen har vært dyr.

Ringeanlegg

Kirken har 2 kirkeklokker. Klokke 1 har manuell ringing. Klokke 2 Manuell ringing.

Boken Kirker i Telemark har et interessant sagn om den eldste klokken. Området rundt Møsvatn skal ha hatt mange gårder fra gammelt av og ha hatt flere kirkesteder. Ett på Torresmogen i nordenden av vannet og Frøystøl stavkirke, ikke så langt fra dagens sportskapell. Kirken på Toresmoen skal ha hatt to klokker. Disse skulle så flyttes til Frøystøl. Men under transporten over isen på vannet mistet man den ene klokken som sank i vannet. Da den gjenværende klokken ble hengt opp i Frøystøl skal den ha hatt en sørgmodig klang. Det er denne klokken som siden ble flyttet til Dal kirke og som henger der i dag. (En mulig inspirasjon til fortellingen til Lars Mytting om Søsterklokkene?)

Klokke og aksel inspiseres sjeldnere enn hvert fjerde år. Klokken trenger tilsyn. Der er knivlager på begge klokker som er smurt med fett. Disse skulle vært rensset og strødd med sand slik at aksling vipper bedre og ikke vandrer.

Orgel og piano

Hovedinstrument i kirken er pipeorgel, et J. H. Jørgensen fra 1067 (9/2+p). Dette rapporteres å fungere bra.

Inventar

Inventar er ført inn i kirkebyggdatabasen med bilder. (Mangler godkjenning)

Det finnes flere eldre messehogler: Grønn (fra siste halvdel av 1900 tallet), rød (rød fløyel), svart fløyel. Messehaglne oppbevares på egnede hengere.

Det er gjennomført lysskjermende tiltak for eldre tekstiler.



Bilder fra Oldsaksamlingen (digitalarkivet.no)

Gamle stavkirkeportaler en Mariafigur og en del av et krusifiks fra kirken finne i Oldtidssamlingen.

Kirken har en kopi av krusifikset.

Vurdering av kirkens bruksvennlighet

Kirken oppleves nokså brukervennlig. Kirken oppleves lite barne- og familievennlig.

Tiltak siden sist visitas

22/00593 Utbedring av kirkespir

22/02803 Utbedring av vindusglass

Mæl kirke



Mæl kirke ligger en snau mil fra Dal kirke, ned mot Tinnsjøen.

Kirken ble bygd i 1839 og er den 2. Kirke på stedet. Tidligere kirke var en stavkirke. Kirken likner kirken på Dal. Også den gamle stavkirken skal ha liknet kirkene på Atrå og skal ha stått fram til 1836. Men da var den allerede ribbet for mye av det vakre som før hadde prydet den (kirker i Telemark) har vernestatus som automatisk listeført (1650 - 1850). Kirketomt og deler av kirkegård er fredet. Ifølge innberetning før visitas har kirken 110 sitteplasser.

Universell tilpasning

Kirken har ingen permanent universell tilgang, men naturlig flatt terreng. Det skal lite til for å bedre tilgangen til kirken utenfra. Vi imøtekommer gjerne en søknad om tilrettelegging.

Det er toaletter i nærliggende servicebygg. Litt grov grus, da den fine grusen renner bort i regnskylt og dårlig skiltet. Man må få laget gode skilt ute som viser hvor det er.

Kirkens konstruksjon

Kirken er bygget i tre - tømret/laftet. Fasaden er kledd med malt trepanel. Ved utvendig vedlikehold ble det sist benyttet annen oljebasert maling.

Det er ikke rapportert om kjente lekkasjer. Det er ikke kjennskap til råte eller fuktskader..

Oppvarming

Kirken varmes hovedsakelig opp med rørovn under benk.. Det er montert digital varmestyring.

Annet

Det er et problem ved store regnskyll at vannet samler seg på jordene over kirken og renner nedover forbi kirken.

Ringeanlegg

Kirken har 2 kirkeklokker, begge med manuell ringing. Se ellers avsnitt om kirkeklokker tidligere i rapporten.

Orgel og piano

Hovedinstrument i kirken er pipeorgel. Det ble installert i 1972 et paul ott, fra tyskland 7/1+p . Dette rapporteres å fungere bra.

Inventar

Inventar ført inn i kirkebyggdatabasen med bilder. Men er ikke godkjent og tilgjengelig.

Messehagler finnes i rødt, hvitt, grønt og fiolett. Messehaglene oppbevares på egnede hengere. Se ellers eget skriv om messehaglene i Tinn.

Det er gjennomført lysskjermende tiltak for eldre tekstiler.

Vurdering av kirkens bruksvennlighet

Kirken oppleves nokså brukervennlig. Kirken oppleves lite barne- og familievennlig.

Atrå kyrkje



Atrå kyrkje ligger i Tinn sogn i Øvre Telemark prosti og forvaltes av Tinn kirkelige fellesråd.

Kirken ble bygd i 1836 og er den 2. kirke på stedet.

Kirken har vernestatus som Automatisk listeført (1650 - 1850). Kirketomt og deler av kirkegård er fredet. Ifølge innberetning før visitas har kirken 160 sitteplasser.

Universell tilpasning



Kirken har universell tilgang via hovedinngang. Rullestolbruker kan ikke selv åpne døren uten hjelp.

Det er toaletter i kirken i våpenhus, men ikke HC vennlig. Rommet ble renoverert i 2019.

Det bør være mulig å få til en HC løsning for toaletter i servicebygg like ved. Utvidelse av ett toalett og ny trapp/rampe.



Det nye orgelet var ikke på plass i 2013.

Det er ikke avsatt fast plass for rullestol innvendig. Mulig sted vil være ved gallerisøyle. Slike tiltak er søknadspliktig. Det er heller ikke tilgang til korpartiet. Grunnet høyden (tre trinn) og orgelet på ene siden av koret og prekestolen på andre siden, kan det være krevende å få til en god permanent løsning. Også her bør en gjerne se på løse ramper.

Kirkens konstruksjon

Kirken er bygget i Tre - tømret/laftet. Fasaden er kledd med malt trepanel. Utvendig vedlikehold ble sist utført i 2021. Det ble da benyttet Annen oljebasert maling.

Det er ikke rapportert om kjente lekkasjer. Det er ikke kjennskap til råte eller fuktskader. Kirken fikk nye takrenner i 2018.

Oppvarming

Kirken varmes hovedsakelig opp med rørovn under benk. Det er montert digital varmestyring.

Ringeanlegg

Kirken har 2 kirkeklokker. Den er en middeladerklokke fra stavkirken. Begge klokkene er manuell og henger på bøylor med knivlager. Se ellers innledning om klokkene.



Bilde fra inventarregisteret

Orgel og piano

Hovedinstrument i kirken er pipeorgel. Det ble installert i 1922 framme i koret, på høyre side sett bakfra. Dette rapporteres å fungere bra. Kirken har også et piano.

Inventar

Inventar er ført inn i kirkebyggdatabasen med bilder. Her er det gjort et godt arbeid med registreringen. Rapporter er hentet ut i Excel og PDF med bilder og lagres sammen med rapporten i arkiv.

Messehagler finnes i rødt, hvitt, grønt og fiolett. Messehaglene oppbevares på egnede hengere. Det er gjennomført lysskjermende tiltak for eldre tekstiler. Se ellers program for utstilling om messehaglene.

Under visitas så vi på at dekkormaling (rosemalingen) krakelerer på flere steder. Særlig utsatt er søylene bak. Det er behov for å få en konservator til å vurdere tiltak. Vi ber kirkevergen kontakte rådgiver Tone K. Furnes hos biskopen for videre plan.

På loftet er der nesten en hel vegg fra den gamle stavkirkekledningen. Vi støtter lokalt initiativ om å få en mer ordnet fast utstilling av disse på tårnveggen og imøteser gjerne en søknad som viser hvordan men tenker veggens festet.

Vurdering av kirkens bruksvennlighet

Kirken oppleves nokså brukervennlig. Kirken oppleves lite barne- og familievennlig.

Soknerådet ønsker å få til et handicap toalett i kirken.



Interiørbilde fra 1912 , før kirken fikk rosemaling innvendig. Et bilde fra Digitalmuséet med ukjent alder viser en annen altertavle.

Det ble i 2022 planlagt utstilling med kirketekstiler og kirkekunst i Atrå kirke. Et stort arbeid ble lagt ned lokalt i katalogisering og planlegging av utstillingen. Den ble dessverre utsatt på ubestemt tid.

Tiltak siden sist visitas

16/59 Mindre endringer

16/385 Kirkelige tekstiler (16/00083)

17/02258 Søknad om oppussing av våpenhuset og toalett

18/01889 Gammel gravstøtte

18/04994 Søknad om godkjenning av innervinduer (18/05136)

18/05263 Nye takrenner

22/02258 Utstilling av kirketekstiler

Austbygde kyrkje



Austbygde kyrkje ligger i Tinn sogn i Øvre Telemark prosti og forvaltes av Tinn kirkelige fellesråd.

Kirken ble bygd i 1888. Kirken er ikke vernet. Hverken kirketomt eller kirkegård er fredet. Ifølge innberetning før visitas har kirken 300 sitteplasser.

Universell tilpasning

Kirken har universell tilgang via hovedinngang. Rullestolbruker kan ikke selv åpne døren uten hjelp.

Det er toaletter i kirken. Det er også universelt tilpassede toaletter, men døren inn er litt for smal.

Det er ikke universell tilgang til korpartiet, men her er det relativt lavt (ett trinn).





Kirkens konstruksjon

Kirken er bygget i Tre - tømret/laftet. Fasaden er kledd med malt trepanel.

Det er ikke rapportert om kjente lekkasjer. Det er ikke kjennskap til råte eller fuktskader.

Oppvarming

Kirken varmes hovedsakelig opp med rørovn under benk. Det er montert digital varmestyring.

Ringeanlegg

Kirken har 1 kirkeklokke. Klokken har mauell ringing. Klokke og aksel inspiseres sjeldnere enn hvert fjerde år.

Orgel og piano

Hovedinstrument i kirken er pipeorgel. Det ble installert i 1972. Dette rapporteres å fungere svært bra. Kirken har også et digitalt piano.

Tiltak siden sist visitas

14/3956 Fjerning av kirkebenker – tilrettelegging

15/884 Endringer i interiøret – glassmaleri m.m.

17/03166 Maling av orgel

17/03167 Tekstiler – Benkeputer, talerstolklede og lesepultklede (Rødt, hvitt, grønt og fiolett)

Inventar

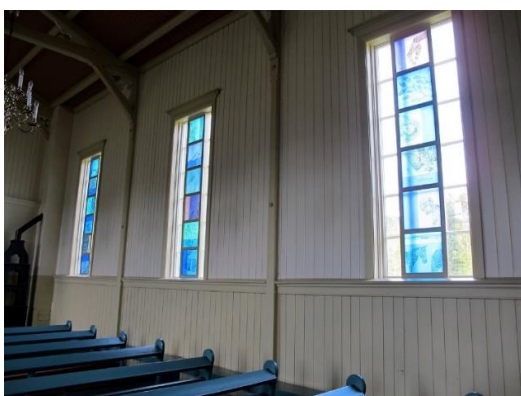


Inventar ført delvis inn i kirkebyggdatabasen med noe utfyllende tekst. Det er planlagt å føre inn inventaret og legge inn bilder før visitas. Kirkeverge underretter bispekontoret når dette er utført.

Messehagler finnes i rødt, grønt, hvitt og lilla. (Gave fra den katolske kirke). Se for øvrig eget skriv om messehaglens i kirkene i Tinn . Messehaglens oppbevares på egnede hengere.

Kirken har glassmaleri.

Gjennom en testamentarisk gave, satt av til utsmykning, ble det i 2015 satt inn glassmalerier laget av Tor Lindrupsen.



Bilder fra Lindrupsens webside

Vurdering av kirkens brukervennlighet

Kirken oppleves svært brukervennlig. Kirken oppleves svært barne- og familievennlig.

Hovin kirke, Tinn



Hovin kirke, Tinn ligger i Tinn sogn i Øvre Telemark prosti og forvaltes av Tinn kirkelige fellesråd.

Dagens kirke ble bygd i 1850 og er den 2. eller 3. kirke på stedet. «Nåværende kirken, en langkirke av tømmer bygd 1846-50, står på (gnr. 163) Jørisdal. Denne kirken ble reist til erstatning for en kirke bygd – eller grunnleggende ombygd – 1729, og som i sin tur erstattet en eldre stavkirke. I 1844 ble det vedtatt at "Hovin sogns kirke nedrives og i dens sted og ved sammes side oppføres en ny tømret kirke" (Snøås 2000:9f)» i Kirkebyggdatabasen

Kirken har vernestatus som Automatisk listeført (1650 - 1850). Kirketomt og deler av kirkegård er fredet. Ifølge innberetning før visitas har kirken 120 sitteplasser.

Universell tilpasning



Kirken har universell tilgang via hovedinngang. Rullestolbruker kan ikke selv åpne døren uten hjelp.

Det er toaletter i nærliggende bygg. Men disse er ikke universelt tilgjengelige.

Kirkens konstruksjon

Kirken er bygget i Tre - tømret/laftet. Fasaden er kledd med malt trepanel. Utvendig vedlikehold ble sist utført i . Det ble da benyttet Annen oljebasert maling.

Det er ikke rapportert om kjente lekkasjer. Det er ikke kjennskap til råte eller fuktskader.

Oppvarming

Kirken varmes hovedsakelig opp med rørovn under benk.. Det er montert digital varmestyring.

Ringeanlegg

Kirken har 2 kirkeklokker. Klokke 1 har manuell ringing. Klokke 2 Manuell ringing



Klokke og aksel inspiseres sjeldnere enn hvert fjerde år.

Orgel og piano

Hovedinstrument i kirken er pipeorgel. Det ble installert i 1970. Dette rapporteres å fungere bra.

Inventar

Inventar ført inn i kirkebyggdatabasen med bilder.

Messehagler finnes i rødt, hvitt, grønt og fiolett. Messehaglens oppbevares på egnede hengere.

Det er gjennomført lysskjermende tiltak for eldre tekstiler.

Vurdering av kirkens bruksvennlighet

Kirken oppleves nokså brukervennlig. Kirken oppleves lite barne- og familievennlig.

Planen er at Hovin kirke skal males utvendig iløpet av 2023.

Tiltak siden sist visitas:

15/4966 Leseplatt og prekestolklede

20/05428 Gave, gammelt interiør - Gamle benkevanger for utstilling i våpenhuset (ikke ferdigbehandlet)

Frøystul fjellkirke

Frøystul fjellkirke Frøystul, 22 km fra Rjukan kirke i retning Møsvatn. Fjellkirken er fra 1950. Det som i dag utgjør kirkeskipet var opprinnelig en biljardsalong i tømmer som stod plassert på Krokan. Fjellkirken har blitt utbygd i flere omganger. Kilde: www.rjukankirke.no

Byget eies av soknet og forvaltes av Tinn kirkelige fellesråd. Den er ikke vigslet som kirke etter § 19 i kirkeordningen men er i kirkebyggdatabasen karakterisert som Bygning vigslet til kirkelig bruk (DNK).

Kirken ble bygd i 1950 og er den 1. kirke på stedet. Kirken er ikke vernet. Hverken kirketomt eller kirkegård er fredet. Ifølge innberetning før visitas har kirken 100 sitteplasser.

Universell tilpasning

Kirken har ingen permanent universell tilgang. Det er toaletter i kirken.

Kirkens konstruksjon

Kirken er bygget i Tre - tømret/laftet. Fasaden er kledd med malt trepanel.

Det er ikke rapportert om kjente lekkasjer. Det er ikke kjennskap til råte eller fuktskader.

Oppvarming

Kirken varmes hovedsakelig opp med panelovner på vegg.

Ringeanlegg

Kirken har 2 kirkeklokker. Klokke 1 har manuell ringing. Klokke 2 Manuell ringing

Klokke og aksel inspiseres sjeldnere enn hvert fjerde år.

Orgel og piano

Hovedinstrument i kirken er pipeorgel. Dette rapporteres å fungere bra.. Kirken har også et digitalt piano.

Vurdering av kirkens bruksvennlighet

Kirken oppleves nokså brukervennlig. Kirken oppleves lite barne- og familievennlig.

Skirva fjellkyrkje

Bygning vigslet til kirkelig bruk (privat)

Omtale fra nettsiden:

Skirva fjellkyrkje ligg i Skirvedalen mellom Tinn Austbygd og Veggli. Fjellkyrkja ligg inst i dalen, ca 900 m.o.h. Kyrkja vart bygd i 1975-76 og vigsla den 25.juli 1976. Bygget er teikna av arkitekt Roar L. Tollnes, Sandefjord og sett opp i alt vesentleg på dugnad. "Skirva fjellkyrkje og ungdomssenter" består av kyrkjerom og internat. Det er sengeplassar til 40. Kilde: www.rjukankirke.no

Kontorvisitas 13.09.2023 i Tinn

Kyrkjebøkene	Kyrkjebøkene er førte etter gjeldane retningslinjer, fram til den dato då denne praksisen vart avvikla ved rundskriv frå departementet.
Kallsbok	Det er ikkje ført i kallsbøkene sidan sist visitas. Det vart ikkje gjeve pålegg om dette heller.
Journal	Det vert ført postjournal digitalt for kyrkjelege fellesråd og sokneprestane vil gå over til dette systemet frå 1. oktober.
Kopibok	Kopibok vert ført digitalt for fellesrådet og manuelt for sokneprestane fram til dette vert lagt om til digital føring frå 1. oktober.
Soknerådsprotokollar	Desse vert lagra digitalt i noark arkiv.
Dagsregister	Dagsregister vert ført i kvar kyrkje.
Inventarbok	Inventarlistar vert ført digitalt.
Arkiv	Det er god orden i det digitale fellesrådsarkivet. Ny arkivnøkkel vert nytta.
Gravprotokoll	Vert ført forskriftsmessig og er i orden.
Kart over gravgardar	Dette er i orden.
Ringereglement	Ringereglement er oppdatert og blir fylgd
Urner	Urner vert forsvarleg oppbevarte i krematoriet.
Senking	Det vert senka med tau etter alternativ føreskrive i alterboka.
Kontortilhøve	Kontortilhøva stettar ikkje krav til universell utforming, og det er for få kontor plassar ved kontoret på Svadde.

Atrå, 13. september 2023
 Asgeir Sele
 prost

VISITASPROGRAM TINN 2023

1. utgåve

KL.	PROGRAMPOSTAR	ANSVARLEG
TYSDAG 12. SEPTEMBER		
10.30	Oppstartsmøte Rjukan kirke	Prost
12.00	Besøk på Rjukan vidaregående skole	Sokneprest Rjukan
13.30	Bedriftsbesøk hos Rjukan arbeiderblad	Sokneprest Rjukan
14.30	Samtale med soknerådsleiar i Tinn (Rjukan kirke)	Biskop
15.00	Samtale med soknerådsleiar på Rjukan (Rjukan kirke)	Biskop
15.30	Samtale med fellesrådsleiar (Rjukan kirke)	Biskop
16.30	Middag med staben.	Kyrkjeverje og prost
18.00	Samling med Rjukan speidergruppe	Sokneprest Rjukan
20.30	Kveldsbøn i .Dal kirke. Andakt ved Morten Arnesen. Biskopen lyser velsigninga.	Sokneprest Rjukan
ONSDAG 13. SEPTEMBER		
08.00	Samtale med kyrkjeverja i Tinn (kontoret på Svadde)	Biskop
08.45	Samtale med sokneprest på Rjukan (Rjukan kirke)	Biskop
10.00	Barnehagebesøk (Rjukan)	Sokneprest Rjukan
11.30	Formiddagstreff Tinn helsetun	Diakon
14.00	Samtale med fellesrådstilsette (Marum Ullern)	Biskopen
15.30	Informasjon om to diakonale prosjekt (Marum Ullern) «Omsorg for døende» og «Dei kvite kyrkjene rundt Tinnsjøen»	Diakon
16.00	Bedriftsbesøk hos Stordalen gardsbruk i Austbygde	Soknerådsleiar
17.00	Middag med gamle og nye sokneråd (Dølehalle?)	Kyrkjeverje og prost
19.30	Møte. Normisjon. Austbygde bedehus	Soknerådsleiar
TORS DAG 14. SEPTEMBER		
09.00	Skulebesøk Atrå barne- og ungdomsskule	Sokneprest Atrå
11.00	Arbeidslunsj med kommuneleiinga på Vemork (til 13.00)	Kyrkjeverje og biskop
13.30	Besøk på Eldres hus.	Sokneprest Rjukan

14.00	Demenskoret (Eldres hus)	Sokneprest Rjukan
17.00	Vigslingsgudsteneste i Atrå kyrkje. Biskopen vigslar Emy Benjamins til presteteneste	Biskop og prost
18.30	Festkyrkjekaffi med kulturinnslag (Samfunnshuset)	Soknerådsleiar og kantor Tinn
SØNDAG 17. SEPTEMBER		
11.00	Visitagudsteneste i Rjukan kirke. Visitasforedrag. Biskopen preikar, forrettar nattverden og lyser velsigninga. Kyrkjekaffi	Sokneprestar og kantorar Menighetsrådsleiar Rjukan

**DEN NORSKE KIRKE**

Agder og Telemark biskop

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Dato: 04.10.2023

Vår ref: 22/03963-6 THS

Deres ref:

Protokoll fra bispevisitas i Marnardal sokn 27.9 - 1.10.2023

Biskopen takker igjen for flotte visitasdagar i Marnardal sokn.

Vedlagt er visitasprotokoll som inneeholder:

- Visitasforedrag
- Visitasmelding
- Kirkebyggrapport
- Kontorvisitas
- Visitasprogram

Med vennlig hilsen

Stein Reinertsen
Biskop

Trine H Syvertsen
Kirkefagsjef

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Vedlegg:

Visitasforedrag Marnardal 2023

VISITASMELDING Marnardal sokn 2023

Rapport fra kontorvisitas i Marnardal sokn 2023

Program visitas 2023

2023 Visitasrapport Marnardal

Mottakere:

Agder og Telemark bispedømmeråd

Postboks 208

4662

KRISTIANSAND S

Prosten i Lister og Mandal prosti

Pb 265

4576 LYNGDAL

Postadresse:
Postboks 208
4662 KRISTIANSAND S

E-post: agder.biskop@kirken.no
Web: www.kirken.no/agder
Org.nr.: 818 066 872

Telefon: +47 38 10 51 20
Telefaks:

Saksbehandler
Trine H Syvertsen

Soknepresten i Marnardal sokn	Rådhuset,Nordre Heddeland 26	4534 MARNARDAL
Marnardal menighetsråd	Rådhuset,Nordre Heddeland 26	4534 MARNARDAL
Lindesnes kommune	Nordre Heddeland 26	4534 MARNARDAL
Lindesnes kirkelige fellesråd	Postboks 210	4503 MANDAL



DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark biskop

Visitastforedrag ved bispevisitasen i Marnardal sokn 27.september – 1.oktober 2023

Kjære menighet!

Nåde være med dere og fred fra Gud vår Far og Herren Jesus Kristus.

Det har vært en stor glede å være sammen med dere denne visitasuka. Vi har vært igjennom et innholdsrikt og spennende visitasprogram, og jeg har blitt bedre kjent med menighetsrådet, ansatte og frivillige. Det har vært en stor berikelse, og jeg ser tilbake på denne uken med takknemlighet. Takknemlighet for alt som skjer, for alle som finner sin plass i menigheten, for at dere har som mål å vekke og nære det kristelige liv i soknet!

Forberedelser

Det ligger mye planlegging bak en visitasuke. Geir Ola Tveit, som er prost i Lister og Mandal prosti, har ledet prosessen sammen med ansatte og menighetsråd. Prosten har gjennomført kontorvisitas, og rådgiver Geir Myhre på bispedømmekontoret har utarbeidet en rapport om kirkebyggene. Menigheten har levert en visitasmelding før visitasen, og dere har laget et program som viser mye av bredden i menighetslivet og kontaktpunktene dere har ut i lokalsamfunnet.

Møte med stab

Selve visitasuken startet med møte med stab, leder av menighetsråd og fellesråd. Sammen gjennomgikk vi program for visitasen før det var tid for andre programposter. Dere har en liten, men veldig fin stab i Marnardal. De jobber godt sammen og får til mange ting!

Møte med kommune

Jeg møter alltid kommunens ledelse når jeg er på visitas, og det var som alltid hyggelig å møte rådmann Kyrre Jordbakke og ordfører Even Tronstad Sagebakken. Det er god kontakt mellom kommunens ledelse og kirken, og en gjensidig forståelse for de utfordringene som finnes. Kommunen satte ord på hvor viktig det er med gode møteplasser, og i Marnardal jobbes det jevnlig med å få til dette fra kirkens side. Samarbeidet mellom kirke og kommune om opprettelsen av en diakonstilling har allerede vist seg å bære frukt, og der utføres det et svært viktig arbeid. Ikke av dette er synlig for andre enn de det gjelder, men å virke i det stille er kanskje noe av det viktigste innen diakonien.

Bedriftsbesøk

Når jeg er på visitas, er jeg gjerne også på bedriftsbesøk. Det er viktig for meg å møte bedrifter som på en eller annen måte preger stedet. Det ble tid til flere slike besøk; ekteparet Lauvdal på Heddeland og deres gårdsdrift, Kristins blomster og Heddeland bilopphogging. Det var også veldig hyggelig å besøke Aktivitetshuset og møte noen av brukerne der. Da fikk jeg blant annet hilse på Bjørn Haugland som hadde ideen til den fine tavlen med de 10 bud som henger i Laudal kyrkje – og også en tilsvarende som henger på mitt kontor!

Skolebesøk

Jeg besøker alltid skoler på en visitas, og på Øyslebø barne- og ungdomsskole hadde de samlet 5. – 10.klasse til en time med spørsmål til biskopen. Det var alt fra hvilket fotballag jeg heier på til om en biskop må være kristen. Laudal skole fikk jeg møte jeg på en fin skolegudstjeneste i Laudal kirke, der elevene deltok på forskjellige måter. Dette var svært bra! Det er et flott samarbeid dere har fått til her, med flere skolegudstjenester i løpet av året! Jeg vil også fremheve kurset Vandring gjennom Bibelen/Bibelsporet som holdes for 5. klassingene. Dette kurset gir elevene en flott gjennomgang av de viktigste fortellingene i Bibelen.

Gudstjenesteliv og kirkebygg

Kirkens medlemsundersøkelse viser at et stort flertall av våre medlemmer fremhever kirkebyggenes sentrale betydning. De er viktige signalbygg for langt flere enn dem som går ofte på gudstjeneste. Det er gledelig at Øyslebø kirke nå er helt nymalt utvendig, og det er å håpe på at kommunen bevilger penger til maling av Laudal og Bjelland kirker, som det også er behov for.

Trosopplæring

Menighetspedagogene Helene Ougland og Lotte Ploug var for noen uker siden på et kurs og lærte en teaterfortelling for de minste som jeg fikk gleden av å se. Dette var både et bra eksempel på trosopplæring, og gledelig å se hvordan dere ansatte kan samarbeide på tvers av menighetene.

Jeg fikk også oppleve klubb for 4- og 6-åringer, og her var det mye god læring i å bli kjent i kirken og å høre bibelfortellinger.

Barnehagene har påskevandring i kirkene, og de får besøk av menighetspedagogen til jul. Det er bra at dere har samarbeid med barnehagene og innarbeider disse flotte aktivitetene i de årlige rutinene.

For ungdommene er Take a Break et flott tilbud annenhver fredagskveld.

Musikk og frivillighet

Dere er heldige som har en så flink organist! Camilla Wiig Wennesland mestrer mange stilarter og bidrar både med sang og spill på gudstjenester, sykehjemandakter og kulturkveld. På den fine kulturkvelden i Bjelland kirke sang Paul Sveinall folketonen, John Hjemlestad fortalte om Schive-prestene og Bjørg Manflå fortalte om visitas den gang hun var 10 år gammel. Det hele ble avsluttet med et skikkelig kakebord på bedehuset, der vi satt i tussemørket og pratet – fordi det hadde gått en sikring. Kvelden ble ikke noe dårligere av den grunn!

I fjor sang prosjektkoret for første gang, til stor glede for alle som hørte på. Jeg fikk overvære en øvelse med koret. Her var det skikkelig sangglede!

Sokneråd

Det ble en fin samtale med både nye og gamle fra sokneråd om det å være med der, og ikke minst: Hva drømmer dere om?

Det var flere som satte ord på ønsket om større sangglede, og gjerne også få til en salmekveld.

Det er ikke et uoverkommelig mål!

Vi snakket også om planarbeid, og jeg nevnte at det finnes et godt verktøy for dette – som flere av dere har kjennskap til.

I løpet av visitasen fikk jeg også truffet beboere og brukere på Marnarheimen, og det ble tid til hyggelig prat og god mat i noen private hjem.

Menigheten har et flott samarbeid med Bygdekvinnelaget i Øyslebø. Bygdekvinnelaget har i en årrekke sørget for blomster på alteret til gudstjenestene i Øyslebø, og de har invitert til middag etter høsttakkefesten. I år er intet unntak, og jeg gleder meg til middagen på menighetshuset.

Utfordringer og veien videre

En visitas er ikke over når jeg drar, på en måte er det nå det begynner. Alt forarbeidet, møtene og samtalene peker ut en retning for veien videre. En retning for arbeidet med å vekke og nære det kristne liv menigheten. Jeg har derfor behov både for å bekrefte alt dere får til og oppmuntre til videre arbeid:

- **Trosopplæring:**

Ved forrige visitas utfordret jeg dere på å jobbe med trosopplæringen. Det er gledelig å se at her får dere til veldig mye bra, og dere klarer å jobbe ut ifra hvilke ressurser dere har til rådighet. Fortsett med å jobbe slik som dere ser at fungerer i deres sokn.

- **Gudstjenestene:**

Dere har tre kirker i ett sokn, og selv om noen er flinke til å slutte opp om gudstjenestene uavhengig av hvor de bor, så sier dere selv at dette kunne vært bedre. Jeg vil oppfordre dere til å fortsette å jobbe med dette, og kanskje kan ett av verktøyene være kurset dere skal ha i høst som heter «Inviterende kirke». Et ønske om å jobbe med sangen i gudstjenestene deres hadde dere også, og det vil jeg oppmuntre dere til å gjøre – dere har alle forutsetninger som skal til for å lykkes med det.

Konfirmantene har i flere år blitt involvert i gudstjenestene med prosesjoner og tjenesteoppgaver. Det er flott. Det er vilje i menighetene til å involvere flere i gudstjenestene. Fortsett med det!

- **Samarbeid mellom skole og kirke:**

Det er vedtatt en egen plan for dette arbeidet for hele kommunen, men ikke alt som er mulig å gjennomføre i Mandal by vil være mulig i Marnardal – igjen ut ifra hvilke ressurser dere har. Også her vil jeg oppfordre dere til å ha en god dialog med skolene, og tenke kreativt rundt hva det er realistisk å få til.

- **Planarbeid:**

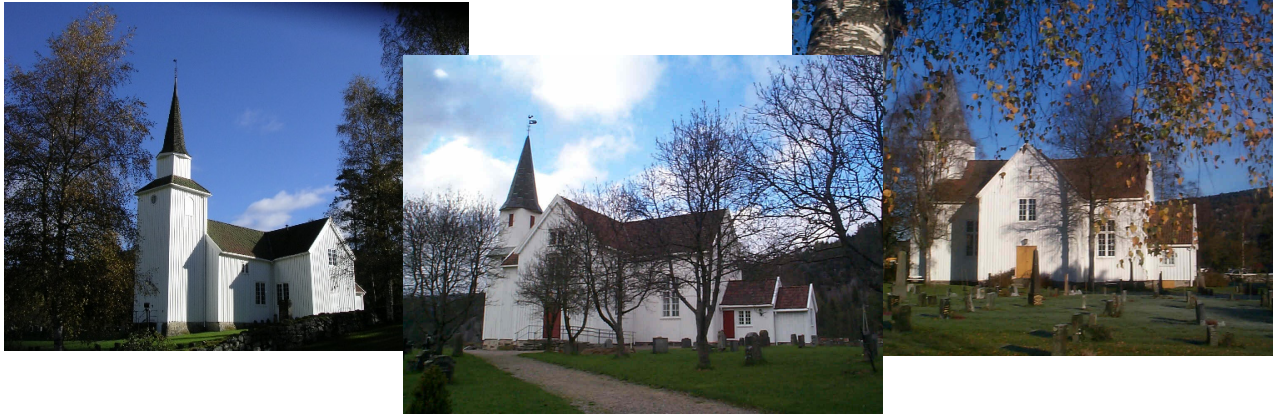
Verktøyet *Kirka vår – samlet plan* er utviklet av Kirkerådet med tanke på å lettere samle alt menigheten har av planer, med tanke på å kunne jobbe strategisk. Bruk dette verktøyet, og la soknerådet få tilgang til det slik at dette kan bli et godt samspill mellom frivillige og ansatte. Dersom dere trenger hjelp til å se på dette, kan dere kontakte rådgivere på mitt kontor.

Jeg drar fra visitasen i Marnardal sokn fylt med takk, og jeg hilser dere med Paulus sine ord til menigheten i Tessaloniki: Vi takker alltid Gud for dere alle når vi husker på dere i våre bønner. For vår Gud og Fars ansikt husker vi stadig på hvordan dere er virksomme i tro, arbeider i kjærlighet og holder ut i håp til vår Herre Jesus Kristus.

Agder og Telemark bispestol 1. oktober 2023
Stein Reinertsen, biskop



DEN NORSKE KIRKE
Lindesnes kirkelige fellesråd
Marnardal sokn



VISITASMELDING MARNARDAL 2023

Visitas 27.-28.9 og 1.10 2023 i Marnardal sokn

1. INNLEDNING

1.1 Kort historisk riss siden siste visitas.

Forrige bispevisitas i Marnardal var i mai 2014 ved biskop Stein Reinertsen.

Da ble det blant annet tematisert, at de tre daværende soknene Bjelland, Laudal og Øyslebø, ville vurdere å slå seg sammen til ett sokn. Det fikk vi til, og etter kirkevalget i 2015 fikk vi felles sokneråd. Vi arbeider bevisst med å markere at hver gudstjeneste i soknet er en gudstjeneste for hele soknet. Med dagens transportmuligheter er det mulig for de fleste å komme til kirke, hvis man vil. Slik kan også de andre kirkene mer og mer bli våre egne.

2. SOKNET

2.1 Grenser, folketall, kirkemedlemskap

Marnardal sokn har samme grenser som gamle Marnardal kommune, med 376 kvadratkilometer.

1. januar 2020 ble kommunen ble sammenslått med Lindesnes og Mandal til Lindesnes kommune, og soknet ble tilsluttet Lindesnes kirkelige fellesråd. Det er delte meninger om kommunesammenslåingen, men vi tror de fleste ser seg godt fornøyd med slik det er blitt for kirkelig sektor.

En følge kommunesammenslåingen, er at vi ikke så lett får fram statistikk tall som gjelder bare Marnardal, ikke Lindesnes kommune. Tallene er ikke fordelt på Marnardal, og slett ikke Øyslebø, Laudal og Bjelland.

Ved siste visitas hadde Marnardal kommune 2284 innbyggere. Da var det 1909 medlemmer i kirken., dvs 83,6 %. Slik fordelte medlemmene seg på soknene: Øyslebø: 1045, Laudal: 515 og Bjelland: 349.

I 2016 var folketallet 2304, medlemstallet 1787.

I 2022 er folketallet 2222, medlemstallet 1735.

Så det holder seg nokså stabilt, med synkende tendens.

2.2 Lokalsamfunnet- kultur- og samfunnsliv

Marnardal kommune er fortsatt en landbruks- og skogbrukskommune. Størrelsen på driftsenhetene er blitt vesentlig større enn sist, mens antallet bruk har sunket betraktelig.

På frivilligfronten er det stor aktivitet, ikke minst for barn og unge. Idrettslaget er det som flest medlemmer, men også 4H er svært aktive.

Øyslebø skolekorps ble dessverre lagt ned, ikke minst som følge av pandemien. Kulturskolen har også flinke elever fra Marnardal.

Kirkebygg og kirkegårder

Kirkene i Marnardal sokn er i all hovedsak i god stand. De trenger selvsagt vanlig vedlikehold, og det er gjort undersøkelser av fagfolk ganske nylig. Spesielt undersøkt er klimaskallet (tak, kledning og vinduer). Mindre reparasjoner utføres jevnlig.

Alle kirkene i Lindesnes kommune får installert varmestyringssystem nå i september 2023.

Kirkegårdene er som ved siste visitas. Vi har i tillegg laget en beplantningsplan for hver av kirkegårdene. Vedlikeholdet på kirkegårdene utføres av våre faste ansatte og suppleres med innleid arbeidskraft og vikarer i sommerhalvåret. Det er utført utbedring av grusgangene på kirkegården ved Øyslebø og Laudal kirke.

Bjelland kyrkje



Bjelland kirke er en korskirke fra 1793. Bygget er i tre, (laftet med utvendig hvitmalt trepanel) har 300 sitteplasser og tre gallerier. Dagens kirke er den tredje på stedet, den første var fra middelalderen, den andre fra 1600-tallet.

Kirken er i generelt god stand. Den ble sist malt utvendig i 2014 og skal etter planen males igjen i 2024.

Lydanlegget er byttet ut, og vi har fått opplegg for prosjektor og skjerm. Flomlyset er byttet til LED. Det har vært et ønske å få montert automatisk ringeanlegg. Dette er ikke godkjent av Riksantikvar og biskop. Det arbeides med å få til en løsning med lukeåpnere og tau ned til våpenhus, som alternativ løsning.

Det ble i 2021 søkt om midler til utbedring av elektrisk anlegg i Bjelland kirke. Planen var å renovere/fornye sikringsskap. Det viste seg at kabler i det meste av kirken var av gammel dato og jobben ble utvidet til å inkludere utskifting av dette. Begge sikringsskap i sakristiet ble renoveret og det meste av gamle kabler ble byttet ut. Videre ble det avdekket at innfelte lamper i taket gav mye

varme som hadde ført til at isolasjon rundt lampene var blitt svart/svidd. Disse lampene ble tatt bort og erstattet med nye hengelamper i messing med led-lys. Det ble et fint resultat.

Laudal kyrkje



Laudal kirke er en korskirke fra 1826. Byggverket er i tre og har 300 sitteplasser.

Det planlegges å feire kirkens 200 års jubileum i 2026.

Det ble i 2021 søkt om midler til utbedring av elektrisk anlegg i Laudal kirke. Dette var en av to kirker som ikke fikk midler av RA. Fire separate sikringsskap er slått sammen til ett skap. Anlegget ble klargjort for varmestyring og i tavlen i bårhuset ble gamle UZ elementer ble byttet ut med jordfeilautomater.

Det er kommet opplegg for bruk av prosjektor og skjerm.

Kirken fikk installert automatisk ringeanlegg i 2021.

Kirken skal etter planen males utvendig i 2025.

Flomlyset er byttet til LED

Det arbeides med å male deler av interiør/benker o.a. innvendig i kirken.

Øyslebø kirke



Øyslebø kirke er en korskirke fra 1797. Byggverket er i tre, har 350 sitteplasser og gallerier. Ole Vermundson Skjøllingstad var byggmester for kirken. Øyslebø er et gammelt fredet kirkested.

Det ble i 2021 søkt om midler til utbedring av elektrisk anlegg i kirken og fellesrådet fikk tildelt midler fra RA til dette. Det ble gjennomført reovering av sikringsskap i sakristi og styretavle til ringeanlegget i tårnet og nye jodfeilautomater/sikringer er montert.

Det er montert ny prosjektor og lerret i kirken.

Kirken vil være ferdig nymalt utvendig tidlig høst 2023. Dette ble finansiert med ekstra midler fra kommunen.

3.3 Andre bygg - kort beskrivelse av menighetshus og lignende

Menighetshusene/bedehusene er, som ved forrige visitas, en god hjelp i menighetenes aktiviteter. Bedehuset på Bjelland har hatt en betydelig opprustning, m bla nye toaletter, kjøkken og heis.

4. KIRKELIGE RÅD OG ANSATTE

4.1 Menighetsråd, navneliste

Medlemmer: Truls Glesne-leder, Anne Klara Lauvsland-nestleder, Gunnar Skaar, Irene Spikkeland, Christoffer Eidstø, Sigrun H. Sæbø, Arild Knutsen-sokneprest,

Varamedlemmer: Hans Olav Gunstveit, Eva Brith Haaberg

4.2 Fellesråd

Truls Glesne-leder, Einar Kristensen-nestleder, Bjørn Arve Bentsen, Christian Garcia de Presno, John Morten Varhaug, Jarl Andreas Valand, Gunnar Skaar, Jarl Arnt Heimtun, Geir Ola Tveit-prost/geistlig repr., Jan Øyvind Åvik-kommunal repr.

Varamedlemmer: Ruth Skuland, Øyvind Klungland Lund, Anne Karin Kvidbergskår Agnihotri, Kristin Røiseland Soteland, Irene Spikkeland, Christoffer Eidstø, Marte Flor Kristensen, Tore Foss, Eva Marie Jansvik-sokneprest/geistlig repr., Åse Lill Kimestad- kommunal repr.

4.3 Ansatte:

Arild Knutsen - sokneprest

Camilla Wiig Wennesland – kantor

Kari June Greibesland –konsulent – klokker/kirketjener (Bjelland)

Helene Ougland - menighetspedagog
 Tone og Truls Glesne – klokker/kirketjener
 Yodit Bdeho– renholder i Øyslebø
 Biak Lian Sang – kirketjener i Laudal
 Klokkerfunksjonen utføres av frivillige i Laudal og Øyslebø

5. KOMMUNEN OG KIRKEN

5.1 Generelle vurderinger

Kommunen steller fint med oss på kirkesektoren. Vi har en god dialog både med administrasjon og politisk ledelse.

5.2 Kirken i kommuneplanene, økonomi

5.3 Eventuelle nye prosjekter/planer/saker

6. KIRKEN OG SKOLEN

6.1 Generelle vurderinger

Det er gode relasjoner til skolene i Marnardal. Det er barneskoler og barnehager i alle de tre delene av kommunen. Det har vært en utskifting i ledelsen ved de ulike skolene, men vi tror at samarbeidet vil kunne utvikles videre i positiv retning.

6.2 Samarbeid kirke - skole – barnehage

Her er tradisjoner og kontakter litt ulike fra plass til plass.

Alle skolenes 1. og 2.-klasser deltar på julevandring.

Øyslebø skole har fast tradisjon med skolegudstjeneste før jul.

Marnar Ungdomsskole er felles for kommunen og ligger på Øyslebø. Etter pandemien er vi tilbake til tradisjonen med skolegudstjeneste før jul. Det synes vi er flott, og inntrykket er at det bare er ganske få elever som velger ikke å komme på denne.

Laudal og Bjelland skoler ønsker gudstjeneste til jul/påske/pinse.

Vandring gjennom Bibelen/Bibelsporet gjennomfører vi også i 5.klasse – og muligens 4. klasse, etter hvert.

Barnehagene har påskevandring i kirkene og besøk av menighetspedagog før jul.

7. ARBEIDET I MENIGHETENE

7.1 Menighetenes strategi og visjon

Denne er ikke utmeislet tydelig i våre menigheter. Men det er ett tema som vi stadig kommer tilbake til: Hvordan få flere til gudstjeneste?

7.2 Generell vurdering av menighetslivet / menighetens åndelige situasjon

Alle tre kirkene i Marnardal har mennesker som stiller seg til tjeneste for menigheten, på ulik vis. De kommer trofast til gudstjeneste, viser omsorg for sine naboer og engasjerer seg i lokalmiljøet. Samtidig er det en utfordring at gjennomsnittsalderen til de som er mest aktive, er stigende. De som er i småbarnsfasen kjenner på tidsklemma, her som andre steder. Vi synes å merke, at det er blitt vanskeligere å mobilisere til frivillig tjeneste i menigheten.

Det er også en utfordring at det blir såpass lenge mellom gudstjenestene i den enkelte kirke, og at menighetene i liten grad benytter seg av gudstjenesten i nabosoknet. Men det arbeider vi for å forbedre.

Vi gleder oss over vekst i arbeidet for barn og unge ved vår kreative og dyktige menighetspedagog. Etter skoletid, babysang og prosjektkor er noen av de nye tiltakene som er i gang.

Menighetspedagogen er også klubbleder for Take a Break, som samler mange ungdommer annenhver fredagskveld på Øyslebø menighetshus. Det ble også drevet kor i dette arbeidet, men det ligger for tiden nede. Vi utvikler et tettere samarbeid med Mandal i tweens- og konfirmantarbeidet.

7.2.1 Gudstjenester: utvikling av gudstjenestelivet og gudstjenestedeltakelse

Gudstjenestelivet i Marnardal har gjennom de siste 10-15 årene vært preget av en vilje til å involvere flere i gudstjenestene enn det som var vanlig tidligere. Konfirmantene har hele denne tiden hatt en aktiv rolle, med prosesjon og lesing. I år med stort konfirmantkull, slår det ut i høyere gudstjenestedeltagelse. (Se statistikk for 2018)

Liturgisk er vi tilbake til de gamle høymesseleddene, etter en prøveperiode med Sandwalls melodier.

7.2.2 Kirkelige handlinger

Dåpstallet (Prosent av medlemstallet) er veldig stabilt, selv om det ble satt noe tilbake i koronatida. Konfirmantkullet varierer litt i størrelse, men er ganske stabilt på ca. 25. De siste årene har vi vært med på konfirmantleir sammen Mandal og andre menigheter i HEKTA.

Vigselstallet er stabilt lavt, gjennomsnittlig ca. 4 pr år.

7.2.3 Trosopplæring (0-18 år) – øvrig barne- og ungdomsarbeid

Se vedlagte Trosopplæringsplan.

7.2.4 Undervisning voksne / voksenarbeid

På bedehus og menighetshus er møter ved ulike misjonsorganisasjoner. Dette er verdifullt, selv om oppslutningen om disse ikke er ikke så stor, lenger som den var.

Fredagskaféen, som Bjelland bedehus arrangerer omtrent en kveld i måneden, har samlet både familier, ungdom og eldre. Der er det fantastisk oppslutning. Den er av stor betydning for bygda og menigheten.

På Laudal er menighetshuset overført til en egen forening. De arrangerer møter og basarer, kanskje ikke så mange som før.

I Øyslebø er det nærmest slutt på slike møter. Menighetshuset er eiermessig overtatt av en egen forening, i nært samarbeid med soknerådet. De arrangerer basarer til inntekt for huset, og driver utleie. NMS har en lokal forening som hvert år lager til en stor julemesse på menighetshuset.

På Øyslebø arrangerer menigheten også månedlige formiddagstreff som er svært godt besøkt, med variert og godt innhold.

7.2.5 Diakoni

Hver menighet har diakoniutvalg. Her deles det ut blomster ved åremålsdager og til jul/påske.

Diakoniutvalget i Laudal har dessuten månedlige andakter på Marnarheimen.

I høst er vi med på et prosjekt som Kirkerådet støtter, der en særlig retter fokus på små menigheter med flere kirker. Det består også av tre kurskvelder som kommer til høsten, kalt: «inviterende kirke». Dette er et prosjekt som støttes av kirkerådet. Og diakonen er aktivt med.

7.2.6 Misjon / SMM (Samarbeid Menighet og Misjon)

De siste årene her prosjektstedet vært Estland/ NMS.

7.2.7 Kirkemusikalsk virksomhet

Her er det lite systematisk arbeid fra menighetenes side. Men soknerådene er veldig positive til at det arrangeres konserter i kirkene. Før jul har det pleid å være en mobilisering av bygdas krefter i Vi synger jula inn i Øyslebø kirke. Sist år kunne vi presentere vårt nye prosjektkor, etter initiativ av menighetspedagog Helene Ougland. 60 sangere meldte sin interesse for å delta, men med influensa og diverse, ble det ca. 40 sangere! Koret arrangerte også konsert på Øyslebø menighetshus og basar til inntekt for Marnardal Sokn. Fullt hus og stormende jubel!

7.2.8 Integrering av mennesker med spesielle behov og nye nordmenn.

Presten har kontakt med boenhetene for PHU og aktivitetshuset. Mange deltar også på fellessamlingene TRO OG LYS i Mandal.

7.2.8 Kultur, bl.a. samarbeid med det alminnelige kulturliv

Kirkene har en stor betydning i lokalmiljøene våre. Folk er opptatt av at kirkene skal se fine ut, og likedan kirkegårdene.

8. SAMARBEID MED ORGANISASJONER OG MENIGHETER

8.1 Samarbeid med kristne og humanitære organisasjoner / institusjoner.

Menigheten har gått inn igjen i styret av Marnardal Frivilligsentral, sammen med andre frivillige organisasjoner. Her har vi en drivende daglig leder og et aktivt styre, som har bygd seg opp med mange aktiviteter. Det siste er BUA, der det lånes ut utstyr til friluftsliv. Vi ser på dette som en del av vårt diakonale engasjement – selv om jo Frivilligsentralen i seg selv er livssynsåpen.

Det må også nevnes Bygdekvinnelaget i Øyslebø som i en årrekke har betalt for blomster til gudstjenestene i Øyslebø, og de siste årene invitert til kirkemiddag i Øyslebø, på høsttakkefesten, foruten å bidra med pynt og grønnsaker. Dette siste gjør de også i Bjelland.

I det hele er folk i Marnardal glad i kirkene sine – og særlig den, som de «hører til.»

Trosopplæringa har samarbeidsavtaler med ulike lag og organisasjoner.

8.2 Samarbeid/ forsøksordninger med andre sokn og fellesråd.

Vi utvider stadig samarbeidet i konfirmantarbeidet. I vår hadde vi tre lørdager, der vi hadde aktivitetsdager sammen med Mandal og Holum sokn. Noen undervisningstimer har vi hatt sammen med Audnedal, som temakveld om begravelser og om seksuelle overgrep.

8.3 Samarbeid med andre kirkesamfunn

Det er bare Marnardal Misjonsmenighet som har egen menighet i Marnardal. De er ivrige, men ikke så veldig mange. Vi har ikke så mye direkte samarbeid, men noen av «deres» ungdommer har fulgt konfirmantundervisningen og blitt døpt og konfirmert hos oss.

9. KONKLUSJONER/FREMTIDSPERSPEKTIV

Vi ser fram til visitasen! Den forteller oss at vi hører til et større fellesskap. Det er viktig at visitasen har et positivt anliggende. Den gir oss en forsterket anledning til refleksjon over hvor vi er, hvor vi ønsker å satse mer og kanskje er det også noe vi må prioritere annerledes.

Vi trenger å bli sett i det arbeidet vi gjør, og tar gjerne imot både oppmuntring og utfordringer til forbedringer.

Marnardal 30.08.2023,

Øystein Ramstad, kirkeverge Helene Ougland, menighetspedagog Arild Knutsen, sokneprest



DEN NORSKE KIRKE
Prosten i Lister og
Mandal

Rapport fra kontorvisitas i Marnardal sokn på kirkekontoret i Marnardal 13. juni 2023

Til stede: Sokneprest Arild Knutsen, konsulent Kari June Greibesland, menighetspedagog Helene Ougland og prost Geir Ola Tveit.

Kallsbok

Det har ikke vært presteskifte siden forrige visitas, og kallsboka er ikke blitt ført. Ble signert av prost.

Journal

Soknepresten har digitalt arkiv. Soknerådet fører både digitalt arkiv og papirarkiv. Arkiv fra Marnardal kirkelige fellestråd er oppbevart i papirformat.

Dagsregister for kirkene

Dagsregister for de tre kirkene, som før var kirke i eget sokn, ble lagt fram og signert.

Inventarbok

Udaterte inventarlistene ble lagt fram. Bilder av inventaret er lagret i Kirkebyggdatabasen.

Forordning

Gjeldende forordning ble vedtatt av biskopen i 2016. Denne følges med ett unntak: Det er forordnet 8 andre gudstjenester i Øyslebø kirke. Det holdes bare 4.

Kirkebøker

Kirkebøkene bøle lagt fra. De har ikke blitt ført siden 2012. Prøvingsprotokoll i papirformat ble lagt fram.

Rutiner for intern postfordeling

E-post distribueres fortløpende pr mail. Det er posthulle for papirpost.

Ringereglement

Ringereglement i alterboken følges.

Oppbevaring av urner

Postboks 265
4576 LYNGDAL

Besøksadresse:
Fiboveien 32
LYNGDAL

Telefon: 95 80 88 36
epost:
geir.ola.tveit@lyngdal.kirken
.no



DEN NORSKE KIRKE
Prosten i Lister og
Mandal

Urner oppbevares i Mandal fram til de skal settes ned.

Senking

Tau brukes i de fleste begravelser. Det er senkeapparat tilgjengelig.

Innlevering av arkivmateriale til Statsarkivet

To kirkebøker kan innleveres. Kallsboka kan leveres inn etter 2026.

Lyngdal 7. juli 2023

Geir Ola Tveit

Prost i Lister og Mandal prosti

Postboks 265
4576 LYNGDAL

Besøksadresse:
Fiboveien 32
LYNGDAL

Telefon: 95 80 88 36
epost:
geir.ola.tveit@lyngdal.kirken
.no

PROGRAM FOR BISPEVISITAS					
Oppdatert 9/11/2023					
ONSDAG 27.9					
Tid	Hva	Hvor	Hvem	Ansvar	AVLART?
9	Møte med ansatte Samtale	Kontor	Biskop med stab: dvs kirkefagsjef og prost. Kantor, menighetspedagog, soknerådsleder, kirkeverge, menighetssekretær og sokneprest som innleder møtet med velkomst og bønn.	Sokneprest	Ja
10	biskop/sokneprest	Kontoret	Biskop og sokneprest	Biskop	
11	Aktivitetshuset. Visitt.	Heddeland	Biskop, prost, sokneprest.		ja
12	Lunsj og møte med kommunen	Veksthuset, Øyslebø	Biskop med stab. Kirkeverge, soknerådsleder, sokneprest, ordfører, rådmann m.fl.	Kirkeverge	ja
13:30	Gårdsbesøk Heddeland	Heddeland, Kari og Sjur Lauvdal	Bedriftsbesøk. Biskop med stab. Presse? Orientering om moderne gårdsdrift.	Truls	Ja
15:00	Middag	Sigrun og Jørgen Sæbø, Timberåsen 25	Biskop med stab og sokneprest		Ja
16	Kirketeater for de minste	Øyslebø krk	Biskop mm til stede	Men.ped.	Ja
17	Kirkeklubb	Øyslebø krk	Biskop tilstede. Opplegg for 4 og 6-åringer.	Men.ped/ sokneprest	Ja
18:15	Avreise til Bjelland				
19	Kulturkveld i Bjelland	Bjelland kyrkje	Hilsen v/biskop. Kåseri v John Hjemlestad. Folkemusikk ved Paul Sveinall m flere. Soknepresten leder	Kantor/ sokneprest	Ja
20	Kirkekaffe på bedehuset	Bjelland	Kaffe og kaker på bedehuset.	Ings Lise Høgetveit	Ja
Torsdag 28.09					
9	Skolegudstjeneste	Laudal kyrkje	Laudal barneskole og barnehage. Preken og opplegg: sokneprest. Hilsen biskop	Spr/Kantor	Ja
10:30	Andakt	Marnarheimen	Andakter - 2 avdelinger inne på institusjon andakt ved sokneprest/kantor	Spr/Kantor	Ja
11	Andakt Eldresenter	Marnarheimen	Biskop.Kantor. Andakt v/biskop	Spr/Kantor	
12	Middag Eldresenter	Marnarheimen			ja
13:15	Spørretime	Øyslebø skole	5. - 10. klasse	Sokneprest	Ja
14:30	Besøk Heddeland		Bedriftsbesøk: Biskop m stab, soknerådsleder, sokneprest, presse?	Sokneprest	Ja
16	Kaffe	Matkroken 30	Bedriftsbesøk: Biskop, prost, prest, soknerådsleder, presse?	S-rådsleder	Ja
17	Fra mink til jordbær	Kristins blomster Sakriet, Øyslebø kirke	Biskop		ja
18	Samtale med ansatt		Gamle og nye medlemmer til soknerådet. Tema fra biskopen: Hvorfor sokneråd?	S-rådsleder	ja
19	Møte med sokneråd	Øyslebø kirke			
20.15	Øvelse med prosjektkoret	Øyslebø men.hus	Besøk på øvelsen. Kaffemat. Hilsen fra biskopen	Menigh.ped	ja
Søndag 01.10					
10	Frammøte til gudstjeneste	Øyslebø kirke	Alle medvirkende og kirkeverter.		
11	Visitagudstjeneste	Øyslebø kirke	Høsttakkefest. Høymesse. Preken ved biskopen.	Sokneprest, kantor	
12	Visitaforedrag	Øyslebø men.hus		Biskopen	
13	Kirkemiddag.	Øyslebø men.hus	Middag ved Bygdekvinnelaget		

Befaringsrapport for kirkene i Marnardal menighet før bispevisitas i september 2023



Befaring 21.06.23

Om befaringen

Om befaringen og befaringsrapporten

Befaringen fant sted 21.06.23. Med på befaringen var Øystein Ferdenløy Ramstad, kirkeverge i Lindesnes kirkelige fellesråd, Arild Vidar Knutsen, sokneprest i Marnardal, og Geir Myre, rådgiver kirkefag fra biskopens kontor.

Befaringsrapport utgjør sammen med visitasmeldingens del om kirkebygg, inventarlistene fra kirkebygdatabasen og bilder tatt under befaringen, rapporteringen til biskopen om kirkebyggene før visitasen. Rapporten er laget med utgangspunkt i samtaler og skjema fylt ut under befaringen Sist visitas i var i 2014, og det foreligger befaringsrapport for kirkene fra den gang.

Fokus på universell utforming

Etter Lov om likestilling og forbud mot diskriminering kapittel 3, har offentlige og private virksomheter rettet mot allmennheten plikt til universell utforming av virksomhetens alminnelige funksjoner.

Med universell utforming menes utforming eller tilrettelegging av hovedløsningen i de fysiske forholdene, inkludert informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT), slik at virksomhetens alminnelige funksjoner kan benyttes av flest mulig, uavhengig av funksjonsnedsettelse.

Det finnes byggetekniske standarder som definerer universell utforming. Byggets antikvariske verdi vil kunne gjøre at man i arbeidet med tilpasning i enkelte tilfeller må dispensere fra kravene.

Der det er gjort endringer eller fakta ikke lenger stemmer med kirkebygdatabasen, må dette oppdateres. Opplysninger om tilgjengelighet hentet fra kirkebygdatabasen gjøres også tilgjengelig i publikumsdatabasen «Kirkesøk».

Fokus på inventarregistrering

Etter § 20, 4. ledd i Kirkeordning for Den norske kirke, skal menigheten føre register over kirkens inventar. Dette er utdypet i Regler for inventar og utstyr (Fastsatt av Kirkemøtet 15 april 2015) Kap. 7 § 29: «Menighetsrådet har ansvar for at alt permanent og kirkelig inventar og utstyr registreres i et nasjonalt register. Ved visitas og prostebesøk gis det rapport om registreringen. Jfr. følgende § 30 skal registeret oppdateres med anskaffelser, endringer, avhendinger og større reparasjoner.»

Vi viser videre til Rundskriv om forvaltning og registrering av kirkeinventar (Rundskriv P-2/2010 fra Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet). Her omtales bl.a. bruken av Kirkebygdatabasen som kirkens offisielle verktøy for registrering i nasjonalt inventarregister.

Der antall sitteplasser ikke lenger stemmer med kirkebygdatabasen bør dette meldes inn slik at det blir oppdatert.

Bygg

Lindesnes kirkelige fellesråd forvalter 3 kirker i Marnardal sokn, Bjelland i nord, Laudal litt nord for Marnardal stasjon og Laudal lengst Sør. Marnardal var en egen kommune til den ble slott sammen med Mandal og Lindesnes til Lindesnes kommune. Alle tre kirken står på tidligere kommunesentra og er kirkesteder med røtter til midten av 1400 tallet. Alle kirketomtene er fredet.

Pr 2019 hadde den daværende kommunen et innbyggertall på 2297.

Til sammen hadde soknet en gudstjenestesøkning på 2093 fordelt på 14 søndager og helligdager.

Enøk

Det er gjort enøktiltak i alle tre kirkene med utskifting av sikringskap og installasjon av digital varmestyring. I Bjelland ble en god del av kabelnettverket skiftet ut da dette var i dårlig forfatning. Det ble søkt om støtte fra Riksantikvarens utlysning av statlige midler, men bare Øyslebø oppnådde å få midler til arbeidet.



Nytt el-skap i Laudal kirke

Bjelland kirke



Bjelland kirke ligger kloss i Marnarelva. Kirken ble bygd i 1793 og er den 3. kirke på stedet. Det er omtalt kirke på stedet i 1426. Men presten i Bjelland nevnes i skriftlige kilder i 1413. I 1636 skal det ha vært bygget en ny kirke, som i 1793 ble revet fordi kirken fra 1636 var blitt så rått og ubrukelig. (Kulturminnesøk). Kirken har vernestatus som Automatisk listeført (1650 - 1850). Kirketomt er fredet. Ifølge innberetning før visitas har kirken 300 sitteplasser. Kirken er den av de tre kirkene som har flest verneverdige gjenstander og har rike dekorasjoner.

Universell tilpasning

Kirken har universell tilgang via sideinngang. Rullestolbruker kan ikke selv åpne døren uten hjelp. Det er toaletter i nærliggende servicebygg. Der er det også universelt tilpassede toaletter.

Det er ikke laget til fast plass for rullestol i kirken. Da det ikke er noen trinn opp til korpartiet, har man adgang hit med rullestol, men det er trangt mellom alterring og første benkerad. I ene sideskipet, ved den ene fyringsovnen er det lagt til en barnekrok, uten at det er gjort større endringer. En mulig løsning for rullestolplass hadde vært å flytte barnekroken til motsatt sideskip, og søke om å demontere fyringsovnen og dermed gjøre plass for rullestol, mulig ved i tillegg å korte inn på benken bak ovnen. Dette er i såfall et tiltak som vil kreve biskopens godkjenning og som biskopen først vil forelegge riksantikvaren.



Kirkens konstruksjon

Kirken er bygget i Tre - tømret/laftet. Fasaden er kledd med malt trepanel. Utvendig vedlikehold ble sist utført i 2013. Det ble da benyttet Linoljemaling. Kirken skal males utvendig i 2024.

Det er ikke rapportert om kjente lekkasjer. Det er ikke kjennskap til råte eller fuktskader. Sist tilsyn ble utført i 2021 med bruk av faglig ekstern konsulent.

Oppvarming

Kirken varmes hovedsakelig opp med ovner på underside av benk. Se ellers avsnitt innledningsvis om enøktiltak.

Ringeanlegg



Kirken har én kirkeklokke. Den ringes manuelt. Klokke og aksel inspiseres hvert andre år. Det er et ønske om automatiske lukeåpnere.

Orgel og piano



Hovedinstrument i kirken er pipeorgel. Det er et J.H. Jørgensen fra 1983 (9/2+p). Dette rapporteres å fungere bra. Kirken har også et akustisk piano.

Inventar

Inventar ført inn i kirkebyggdatabasen, delvis med bilder. Rapport er tatt ut og lagt i vistasmappe.



Antependium fra 1712. Behov for en vurdering av konservator med hensyn til oppbevaring og eventuell måte å presentere den på. Kirken har også en eldre messeskjorte i silke.



Ordringsmalt alterring med brunt skinn på knelebenk. T.h.: Prekestol med dekormaling og utsøkt snekkerarbeid.



Rosemaling på vanger og dører av Guttorm Persson Eftestøl. Guttorm var Elev av Tobjørn Asbjørnsen Risøyne, som malte Grindheim kirke. Selv malte han Bjelland og Eide kirke. (Rosemåling i Vest-Agder, Vest-Agder fylkesmuseum, 1985 og Glemte mestere: kirkekunst og inventar i gamle Nedenes prosti, Sigrid E. Nilsen, 1992). Kirken ble overmalt i 1882 for så å bli avdekket under ledelse av Olav Seter i 1942.



Fotografi fra digitalarkivet som viser avdekkingen av takmaleriene. Th. Takmaleriene slik de fremstår i dag.

Messehagler finnes i rødt, hvitt, grønt og fiolett. Messehaglene oppbevares på egnede hengere.

Vurdering av kirkens bruksvennlighet

Kirken oppleves nokså brukervennlig. Kirken oppleves nokså barne- og familievennlig.

Saker siden sist

08/293 Bjelland kirke- lysekrone

09/217 Bjelland kirke- Marnardal fellesråd- lynvernanlegg - jpid:09/2686

09/303 Bjelland kirke- utskifting skifer på tak

21/00823 Utskifting av el-skap

21/02292 Utskifting av lamper på orgelgalleri



Lampene på orgelgalleriet var innfeldt og ble varme på en måte som gjorde at de fremstod som tilnærmet brannfarlig. Nye lamper og takbokslokk malt i takets farge gav et mye bedre resultat.

Laudal kirke



Laudal kirke ble bygd i 1826 og er den 2. kirke på stedet.

Eldste omtale av en kirke på (gnr. 43) Laudal er ca. 1620 (Løffdals kiercke, St.S. 227), men sognet er nevnt i 1428 (DN X:147). Nåværende kirke står på et nes der Logåna kommer ned fra vest mot Mandalselva. En kirke på stedet skal ha blitt vigslet i 1501, men det er uvisst om dette var et nybygg. I 1777 ble daværende kirkes skip revet og nytt bygd. (Kulturminnesøk)

Kirken har vernestatus som Automatisk listeført (1650 - 1850). Kirketomt er fredet. Ifølge innberetning før visitas har kirken 300 sitteplasser.

Universell tilpasning



Kirken har universell tilgang via sideinngang. Rullestolbruker kan ikke selv åpne døren uten hjelp.

Det er toaletter i nærliggende bygg. Det er også universelt tilpassede toaletter.

Det er egnet plass for rullestol i kirken i begge sideskipene, men normalt brukes disse til lysglobe og barnekrok.

Kirkens konstruksjon

Kirken er bygget i Tre - tømret/laftet. Fasaden er kledd med malt trepanel. Utvendig vedlikehold ble sist utført i 2014. Det ble da benyttet Linoljemaling.

Det er ikke rapportert om kjente lekkasjer. Det er ikke kjennskap til råte eller fuktskader. Sist tilsyn ble utført i 2021 med bruk av faglig ekstern konsulent.

Oppvarming

Kirken varmes hovedsakelig opp med esva varme. Se ellers avsnitt innledningsvis om enøktiltak.

Ringeanlegg



Kirken har én kirkeklokke. Det er installert automatisk ringeanlegg for klokken. Klokken er fra 1797 og er støpt i Krisitansand av A. H. Stallemo. Den har inskripsjon: *Soli Deo Gloria*.

Orgel og piano



Hovedinstrumentet i kirken er et pipeorgel fra Vestlandske Orgelverksted. Det ble installert i 1976 og har 7 stemmer, 2 manualer og pedal (7/2+p). Dette rapporteres å fungere bra. Stilmessig og fargemessig (brun beis?) kan det være delte meninger om hvor godt orgelet utseendemessig er godt nok tilpasset rommet. Orgelet fikk en teknisk gjennomgang i 2019 av Elmar Krawinkel & Sohn.

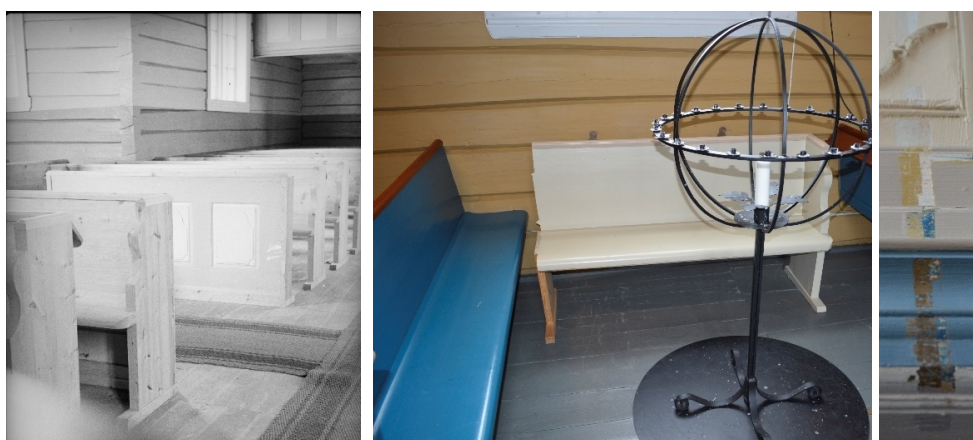
Kirken har også et akustisk piano.

Inventar

Inventar ført inn i kirkebyggdatabasen med bilder.

Messehagler finnes i rødt, hvitt, grønt og fiolett. Messehaglene oppbevares på egnede hengere. Den gamle klokka fra 1797, som ikke anbefales å ringe med lenger (Nauen), er utstilt på eget oppheng i våpenhuset. Den brukes i enkelte sammenehenger til enkeltslag.

Benkene er relativt nye i Laudal kirke. De ble laget i forbindelse med oppussingen i 1920.



Bilde av nylagde benker i 1920 (Digitalarkivet/Riksantikvaren). T.h. Kort benk malt med ny fargeprøve.

Det er gjort et forarbeid i forhold til ønske om å male opp kirken innvendig. Interiøret består i dag av relativt mange farger og nyanser. Særlig har man opplevd at de forskjellige blåfargene i benkene alter og prekestol samt lister på galleri, fungerer dårlig sammen.

Det er skrapet fram fargeprøver fra tidligere, men det oppleves vanskelig å finne én felles fargekombinasjon som samtidig passer med altertavle, prekestol og vegger, som ikke skal males. Det vil bli jobbet frem et forslag som det vil bli søkt om. Fortrinnsvis ønsker man å få dette arbeidet ferdig før 200-års jubileet i 2026.

Det er flere likhetstrekk ved altertavlene i de nærliggende kirkene



Altartavlen i Laudal har to motiver Fiskerne og Jesu Død, malt av Olaf Isachsen.



Altartavlen er festet i galleri-rekkverket bak alteret. Det er litt usikkert hva som er egentlig årsak, men toppen av tavlen og midtstykket bøyes bakover slik at søylene løsner. Biskopen anbefaler at man tar kontakt med kontorets seniorrådgiver for kultur og får en godkjent konservator til å vurdere hva som bør gjøres.



Vurdering av kirkens bruksvennlighet

Kirken oppleves nokså brukervennlig. Kirken oppleves svært barne- og familievennlig.

Kirken skal males i 2025.

Varmestyring skal monteres i 2023.

Saker siden sist vistas

Laudal

16/2395-2 Omplassering og fjerning av benker i Laudal kyrkje - godkjenning

18/04737 Automatisk ringeanlegg og lukeautomatikk

21/00822 Nytt El-skap

22/02082 Maling av interiør

Øyslebø kirke



Kirken ble bygd i 1797 og er den 3. kirke på stedet. Eldste omtale av en kirke på (gnr. 81) Øyslebø er i 1489 (Ødløbbø kirkiu, DN VII:504), men sognet nevnes i 1405 (DN VII:342). Nåværende kirke står på Mandalselvas vestbredd rett opp for der den forenes med Høyeåna. Den er en tømmerkirke med korsformet grunnplan bygd 1797 på tuftene etter en eldre, langskipet tømmerkirke. Denne eldre kirken ble i 1460 (eller 1560?) bygd til erstatning for en eldre stavkirke, og muligens ble stavkirkens kor stående som kor til et nytt skip i tømmer. (Kulturminnesøk)

Kirken har vernestatus som Automatisk listeført (1650 - 1850). Kirketomt er fredet. Ifølge innberetning før visitas har kirken 350 sitteplasser.

Universell tilpasning

Kirken har universell tilgang via hovedinngang. Rullestolbruker kan ikke selv åpne døren uten hjelp.

Det er toaletter i nærliggende bygg. Det er også universelt tilpassede toaletter. Det er egnet fast plass for rullestol i kirken.





Å få til en permanent rampe opp til korpartiet vil være et betydelig inngrep og vil kreve en del sitteplasser. Men vi oppfordrer til å se på idéer og løsninger det kan søkes om.

Kirkens konstruksjon

Kirken er bygget i Tre - tømret/laftet. Fasaden er kledd med malt trepanel. Utvendig vedlikehold ble sist utført i 2014. Det ble da benyttet Linoljemaling.

Det er ikke rapportert om kjente lekkasjer. Det er ikke kjennskap til råte eller fuktskader. Sist tilsyn ble utført i 2021 med bruk av faglig ekstern konsulent.

Oppvarming

Kirken varmes hovedsakelig opp med rørovn under benk. Se ellers avsnitt innledningsvis om enøktiltak.

Ringeanlegg



Kirken har 2 kirkeklokker som begge har elektrisk ringeanlegg. T.h.: Eldre manuelt klokkeoppheng med svinghjul. Den eldste klokka trolig fra 1557 mens den nyeste er produsert 1796 i London. Klokke og aksel inspiseres hvert andre år.

Orgel og piano



Hovedinstrument i kirken er pipeorgel. Det ble installert i 1997 og er bygget av Jan Erik Spigseth. Det har 11 stemmer, 2 manualer og pedaler (11/9+p). Dette rapporteres å fungere fungerer svært bra. Mye, bl.a. prospekt, er fra E. F. Walcker & Cie orgelet fra 1921.

Kirken har også et akustisk piano.

Inventar

Altartavlen i Øyslebø skal være laget av en Ole Böchr Kleiv. Ornamentene fra eldre kirke.



Inventar ført inn i kirkebyggdatabasen med bilder. Messehagler finnes i rødt, hvitt, grønt og fiolett. Messehaglene oppbevares på egnede hengere. Alterbibel fra 1550.

Vurdering av kirkens bruksvennlighet

Kirken oppleves nokså brukervennlig. Kirken oppleves svært barne- og familievennlig.

Kirken skal males i 2023, og varmestyring skal monteres i 2023.

Saker siden sist

21/01468 Vedlikeholdstiltak

21/00800 El-anlegg. Utskifting og forbedring.

Bøker om kirkene

Bjelland kirke

Bjelland kyrkje 200 år, Bjelland sokneråd, 1993

Kirkens rosemaling omtalt i Rosemaling i Vest-Agder, Anne Lise Tangen, 1985

Glemte Mestere Kirkekunst og inventar i gamle Nedenes prosti, Sigrid E. Nilsen, 1992

Norsk dekorativ maling fra reformasjonen til romantikken, Domenico, Erdmann, 1940

Laudal kirke

Laudal Kyrkje, Paul Sveinall, 1976

Øyslebø kirke

Øyslebø kirke 200 år : 1797-1997 : vigslet 27. august 1797

1864 flom, til under golvplakene

Tekst: Geir Myre. Dronefoto: Øystein F Ramstad.